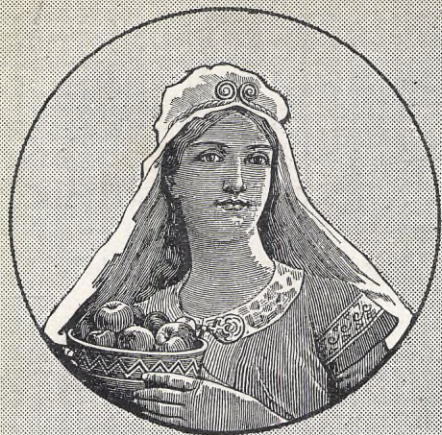

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

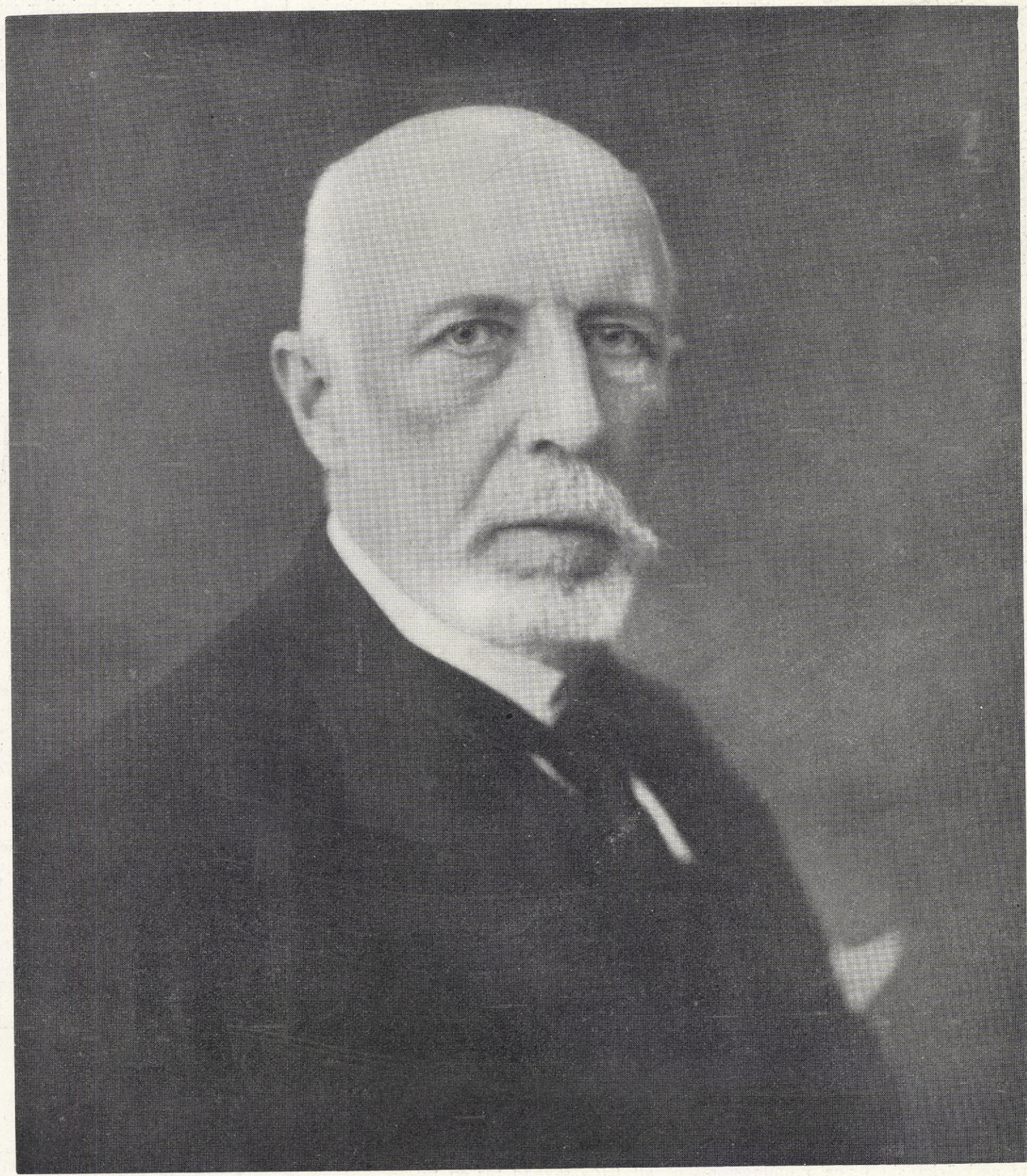
UPPLAGA **A**

N:o **45**

DEN 9 NOV. 1924

PRIS: **35 ÖRE**

REDAKTÖR
EVA BERGSTRÖM

Prins Oscar Bernadotte,

den furstlige förkämpan för religiösa och ideella intressen,
fyller den 15 nov. 65 år.
(Foto: Hård)

K R Ö N I K A

om boken som alla tala om — mest Sven Hedin.

»ODJUR, MÄNNISKOR OCH GUDAR» hette en bok som kom ut förra hösten. Författaren var Ossendowski ett namn som ingen människa hört talas om förut. Men nu är han desto mer bekant och främst tack vare Sven Hedin, som vill duellera med honom. Lyckligtvis bara på ord. Hedin påstår att Ossendowski som berättare är ungefär lika tillförlitlig som Löparnisse. Och det är mycket möjligt. Men om han ljuger så gör han det åtminstone med smak och jag får erkänna att jag har sällan haft en så angenäm äventyrläsning som den Ossendowski ger i sin nu utkomna andra bok Asiens underbara värld. Nu när Hedin givit sitt utlåtande på vars tillförlitlighet naturligtvis ingen tvivlar ser man väl en smula kritiskt på de mest fantastiska historierna. Men det finns ändå tillräckligt kvar för att ge det starkaste intryck från en underbar värld som är oss så sagolikt fjärran där vi leva i våra små vardagsförhållandens enformighet. Vi ha svårt att vara med ens i tanken i den vilda galopp som därute på de sjumila stäpperna gör tillvaron livfull som ett filmdrama. Eftersom Ossendowski är namnet för dagen må det vara tillåtet att ur den senaste tjocka volymen ge några smakbitar visande märkliga upplevelser och personligheter, exempelvis de bägge bröderna Kudiakov, männen med järnvilja som författaren kallar dessa oförvägna jägare av vilka den äldsta endast för sin del skjutit omkring hundra tigrar. Strövande omkring i hela Sibirien idkade de byteshandel med guld, hjorthorn, undergörande rötter, pälsvärk av ekorre, mård, sobel, hermelin och iller, valrossbetar, valfiskbarder, ädelstenar, bärnsten, ambra m. m. som de förskaffade sig under tusen äventyr. Våra dagars ungdom, tillägger Ossendowski, borde ta dessa bröder som mönster i stället för att bli uppfostrade till vecklighet i karaktär och vilja under en tid av tygellöshet och osunt jäktande som kommer att ödelägga vårt sociala och politiska liv. Och det må väl vara sant. Men hur många tillfällen till nervstärkande tigerjakt tror Ossendowski egentligen vi kunna bestå oss med pr. dag?

Ett stycke ifrån floden Jeniseis mäktiga vatten ligger den stora sjön Szira-kul där Ossendowski engång långt före kriget var med att bedriva vetenskapliga undersökningar. Där träffade han några »fåglar» med vilket harmlösa namn förstås sådana mänskligens tragiska vrakspillror som heta förrymda förbrytare. Infångades en sådan blev han av myndigheterna märkt för livstiden: cirklar och trianglar gjorda med glödande järn på bröst och axlar, dessutom en skåra i ena örat och möilgen även i näsborrarna. Varje rysk medborgare som mötte män med sådana märken hade rättighet att döda dem. De betraktades nämligen som stående utom lagen. Trots detta läto de inte avskräcka sig i sina rymningsförsök. De arma människorna använde vilka

medel som helst för att rädda sitt liv, trots att det icke hade något värde i det dåtida Ryssland, där de styrande med sådan oförnuftig grymhet förvandlade människor till vilda djur, drev dem till kannibalism och andra gräsliga brott och skapade horder av missnöjda och brottsliga människor, vilka sedan tagit sin hämnd under bolsjevismens blodiga dagar.

Ossendowski mötte som sagt tre dylika förrymda straffångare som när de inte längre sågo sig ha något att frukta visade sig atiga och tjänstvilliga. Man använde dem att hjälpa till i arbetet och en dag var en av dem vid namn Hak med på jakt. Hak lyckades simmande i sjön fånga fåglar. Ossendowski ämnade flå dem men hade beklagligtvis ingen kniv på sig.

"En kniv?" sade Hak. "Det har jag."

Under det han sade detta, tog han med handen på sin nakna höft, och just på den punkt, där magen gick fram till höften, vek han upp ett veck i skinnet. O. såg en liten öppning, där Hak stack in två fingrar och tog fram en lång, tunn kniv, vars egg var skyddad av ett finpolerat träomhölje, samt därjämte en mycket liten fil. Denne inbitne förbrytare hade ordnat en ficka i sin egen hud!

"Vi gamla straffångare låter nästan alltid denna operation utföras på oss", förklarade Hak med ett månytydigt leende. "Det är omöjligt att vara utan de här sakerna. För att rymma ur ett fängelse måste man säga sönder järngallret och ibland bojorna också. Och det är nödvändigt att ha vapen i våra strider med fångvaktare och soldater, som sätter efter oss. Följaktligen har vi alltid på oss den här lilla 'pennkniven', som är lika tunn och skarp som en rakkniv."

Den sommarbadare som klagat över att han inte kan få sin dovp i havsviken salt nog tillrådes att uppsöka sjön Shunet om vars närmare belägenhet Ossendowski kan ge upplysning. Den är nämligen känd för sin kolossala salthalt med påföljd att det blir ganska besvärligt att ta ett bad i dess böljor. När man försöker göra ett elegant simmagisterhopp i djupet blir man kastad tillbaka som om man vore en välkorkad tom butelj. Försöken att simma bli mycket lustiga ty man flyter uppe på vattenytan nästan som om man låge på golvet i ett rum med det undantag dock att det här golvet inte håller sig stilla utan förefaller att bestå av en mängd kuddar och dynor på vilka man vältrar sig från den ena sidan till den andra, än på magen, än på ryggen. Det är mycket lustigt men inte fullt lika roligt när man stigit upp ur badet, tvärtom mycket plågsamt. Då känns det nämligen som om tusen nålar stuckit en och efter några minuter är kroppen från huvud till fot betäckt med ett tunt lager av kristalliserat salt, som faller av i flagor, när man böier på armar och ben eller gör någon hastig rörelse. Det är som om en mängd glasbitar ramlade av en. När allt saltet fallit bort är huden lika svindande och röd som om den blivit skållad. Och det dröjer några dagar innan man blir kvitt den obehagliga och plågsamma svedan. Sen torde man ha fått sitt lystmäte på att bada saltbad för en tid.

Har man otur kan man under badet bli

överfallen av en tarantel som inte skyr att ta sig en promenad på vattnet. Ni känner ju till namnet på de stora håriga spindlarna vilkas bett är smärtsamt och giftigt samt dödande även för människan om man inte i tid lagar att man blir botad. Att dricka tarantelvin är inte heller tillrådligt. Det tillverkas av spindlar som med en glödgd järnten försatts i raseri innan de dödats (Sibirien saknar tydligen djurskyddsförening!) och därefter genomdränkts med alkohol samt kokats länge tillsammans med flera sorters bär och örter. Dekokten har grönbrun färg och vidrig lukt. Några få droppar i vilken dryck som helst förorsakar nästan omedelbar vanmakt, som går över på några timmar men kvarlämnar särdeles obehagliga »kopparslagare», bl. a. långvarig förlust av minnet. Men för sjuka som lida av reumatiska åkommor och gikt har dekokten en underbart kurerande inverkan. Man tar in tarantelvinet, lägger sig därpå i solen och efter några dagar gå även de mest giktbrutna därifrån nästan eller fullständigt botade.

Vore det inte skäl för våra apotek att lägga sig till med Ossendowskis blandning?

Samtidigt vore det ej oförmånligt att skaffa hit den dyrbara ginsengroten som av beskrivningen att döma är snarlik vår alruna ty dess utseende påminner om människokroppar med huvud, bål, fötter och händer. Ginseng anses ge styrka och långt liv och betalas därför med sin dubbla vikt i guld i Vladivostok eller Chabarovsk ställen där man tydligen har gott om slantarna, eller åtminstone hade i den gamla goda tiden. Nu är väl mycket förändrat även där borta och tigerklubben i Novokijevsk är kanske också stängd. Dit hade skickats en hel del av samhällets demoraliserade, fallna män som bara funno nöje i brännvin, kortspel och alla upptänkliga laster. Och dessa dåliga subjekt hade instiftat tigerleken. Efter ett skarpare dryckeslag samlades man i ett mörkt och smutsigt uthus, vars rum var upplyst av bara ett enda ljus. Samtliga placerade sig på översta pinnarna i mot väggen resta stegar — förutom två som stannade nere på golvet och som tagit av sig i strumpfötterna. Den ena tiggern hade en ringklocka, den andra, jägaren en revolver. Dörrarna stängdes, ljuset släcktes och »jakten börjar» ljud kommandoropet. Tigern kröp ljudöst omkring för att överlista jägarens vaksamhet och när han ansåg sig säker ringde han häftigt med klockan varpå jägaren sköt ett skott. Bommade han byttes rollerna om och så höll man på till dess någon blivit sårad eller dödad eller viss tid förflutit.

Tigerklubben får förmodligen ingen filial i vårt land.

Celestin

Ett pälsverk

från Arvid Lindahls Päls-modeaffär,

7 Biblioteksgatan 7

bereder alltid en
Dam den största

GLÄDJE

Obs! I kulören, kvalitén och det noggranna arbetet ligger Pälsverkets stora värde.

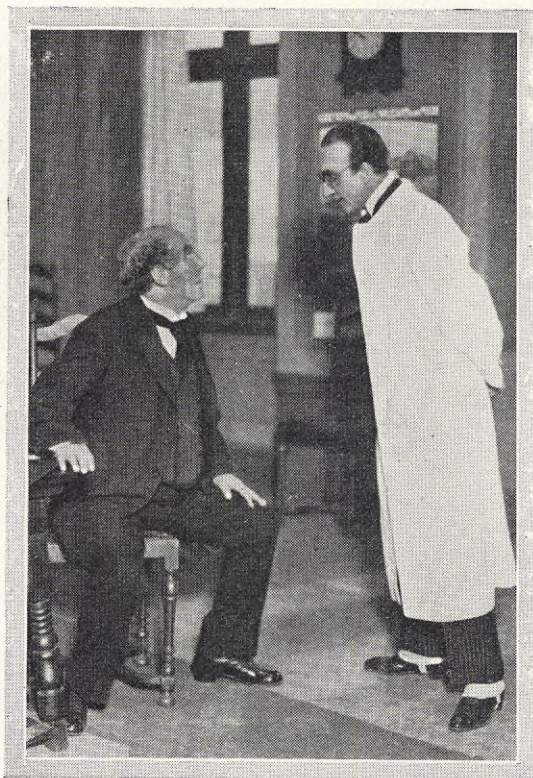
Obs! Importerat dussinarbete kan därför aldrig jämföras med min tillverkning.

E F T E R R I D Å F A L L E T

JULES ROMAINS' KOMEDI »KNOCK» är en ättling i rätt nedstigande led från den franska klassicismen under Molières dagar. Den är avsedd att vara en satir över vissa sanitära förhållanden i en liten kråkvinkel och skildrar på ett ofta kvickt sätt hur den gamle doktor Parpalaid överlåter sin praktik på Knock och hur denne sedermera revolutionerar hela samhället. Stycket, som snarare borde kallas lustspel eller fars i st. f. komedi, är rätt svagt till sin dramatiska konstruktion men innehåller ändå många muntrande poänger. Dess huvudsakliga fel synes mig ligga i att författaren allt för envist belyser blott en sida av sina figurer. Han trumfar utan förbarmande i oss deras fysiska hälsotillstånd, men hur det egentligen är ställt med det andliga välbefinnandet får man inte veta. Han gisslar samhället mer än individerna, därför lämna de oss märkvärdigt oberörda. Själva uppslaget är emellertid dråpligt och ämnet har behandlats med en medryckande friskhet, som troligen gör sig ännu bättre på originalspråket än i svensk dräkt. Hos oss saknas också verklighetens förebi'd bakom Knocks medicinska triumfer; kanske går det verkligen till just så som Romain beskriver i någon liten avkrok av Provence eller Gascogne, men här ha vi prosaiska hälsovårdsnämnder och kungliga medicinalstyrelser, som med Argusblick övervaka både vad doktorer och mikrober ta sig till.

Första akten är tunnast. Den består egentligen bara i ett resonemang mellan den nye och den gamle läkaren. De dunka varandra i ryggen med ett gemytigt »käre kollega» medan de i själva verket försöka locka ur varandra hemligheter. Parpalaid är belåten att lämna sin föga inkomstbringande praktik och Knock skönjer redan nu de möjligheter, som ett smart utnyttjande av distriktets resurser kunna erbjuda. Han är en scharlatan om man så vill, en durkdriven affärsman i sjukdom och krämpor, som tänker organisera hela praktiken efter moderna riktlinjer med diagram och statistiska kurvor, men han är också en skarp psykolog som vet att människorna äro lätta att bedra och ofta inget högre önska än att bli bedragna. I andra akten finna vi honom därför i sitt mottagningsrum, där han med härresande anatomiska planscher och diaboliska instrument sätter skräck i de besökande. Friska som nötkärnor stiga de in till gratiskonsultationen men lämna den fullkomligt övertygade om sina många krämpor. Han tar apotekaren till bundsförvant och ger sig inte förrän han i tredje akten lagt varenda individ, som kan betala, mellan lakan. Han handlar efter normen att friska människor bara äro till för att vårda de sjuka, och när den gamle Parpalaid snart därpå kommer på besök visar han med stolthet på sina händers verk: samhället, som genom lämplig behandling letts fram till den medicinska tillvaron. Det slutar med att företrädaren tvivlar på sitt eget hälsotillstånd och underkastar sig konsultation.

I huvudrollen hade Olof Winnerstrand gott tillfälle att släppa loss sitt medryckande lustspelshumor. Han fick fram både det smidiga och fräcka det hjärtliga och små-

Olof Winnerstrand och Bror Olsson
i »Knock».

påaraktiga hos denne Knock, som hastigt och lustigt förvandlar ett helt distrikt till sjukhus. När diagnosen skulle ställas med hjälp av en starkare viljas överlägsenhet över en svagare, blev framställningen däremot mindre övertygande. Ibland tog han

Iduns fem minuter på uppvisning.

TISDAGEN DEN 18 NOVEMBER ANORDNAS Å Gillet i Stockholm en förevisning där ett antal inbjudna representanter för gymnastik och idrott samt för våra läroanstalter få tillfälle att studera den nyaste hemgymnastiken, den som förrättas till tonerna av »Husbondens röst», Grammofonbolagets nyinspelade skiva eller rättare sagt skivor eftersom de äro två, den ena avsedd för manlig gymnastik och den andra för kvinnlig. Den förstnämnda företrädes av löjtnant Bertil Uggla, som med några gymnaster visar hur bra det går att till tonerna av grammofonskivans musik utföra de rörelser som äro lämpliga för att ge kroppen sin dagliga spänstighet och som representant för »Iduns fem minuter» framträder den kända gymnasten fröken Elin Falk och håller ett litet föredrag även åtföljt av en uppvisning, denna gång av damer. Idrottsbladet står som inbjudare å de manliga och Idun å de kvinnliga deltagarnas vägnar och vår säkra förvisning är att den åskådliga uppvisningen skall verka övertygande och att sedan man fått klart för sig hur förträffligt använda sådana »fem minuter» äro, det skall gymnastiseras landet runt till de uppiggande melodier som bilda ackompanjemang till damernas lofvärda strävan att genom gymnastiken hålla kroppen i god form.

också onödigt allvarligt på saker, som krävt ett lättare grepp, och tvärt om. Det var som om skådespelaren inte själv gjort riktigt klart för sig om han spelade fars eller komedi och därför stundom bröt mot en konsekvent genomförd stil. Som Parpalaid hade Bror Olsson en lyckad kväll; hans doktor var en lugn, fridsam man av gamla skolan, en smula torr men ändå med glimten i ögat. Ur den långa rollistan minns man för övrigt Anders Henriksons skolföreståndare, Carl Browallius småstadsaktige apotekare och Ivar Nilsons fylleflabbande arbetare. Spinnsidan var svagare företrädd.

Först efter andra akten fick Dramatens salong klart för sig att komedin var rolig och att den i själva verket inte var allvarligare än ett vanligt välskrivet lustspel, som man utan samvetsbetänkligheter kunde skratta åt.

*

Blancheteaterns senaste: »Fördraget i Auteuil» av Louis Verneuil är ett tvättakta franskt lustspel, fullt av gott humor och befängda situationer. Skada bara att författaren dragit ut sin tunna tråd alldeles för mycket och dessutom gör en tråkig ansats till moralpredikan mot slutet. Vore direktör Eklund klok skulle han gå hårdare över med blåpennan; stycket skulle bara vinna därpå.

Pjäsen handlar om ett äktenskap in spe, som från att ha varit kall beräkning småningom lotsar sig fram till kärlekens varmare känslor. De båda kontrahenterna pendla fram och tillbaka och man måste väl delvis tillskriva deras ungdom att de inte redan från början hitta i hamn. Men då hade det förstås inte blivit något lustspel. Kring Jeanne och André Marsay gruppera sig farsens vanliga bifigurer: den resonerande ungarken, den förföriska Gabrielle samt en Mexikofarare, som rakat av sig skägget och gör anspråk på den äkta mannens plats. Där sägas onödigt många vågade repliker om saker och ting, som man mycket väl förstått ändå, men människorna äro i grund och botten ganska oskyldiga. Någon lämplig aftonunderhållning för konfirmander är stycket likväl ej.

Vem annan än Alice Eklind skulle kunna klara Verneuils slipprigheter utan att de bleve osmakliga? Hennes Jeanne är en liten parisiska ut i fingertopparna, så frisk, trohjärtad och naturlig som endast hon kan göra. Typen bör snart patenteras. Håkan Westergren hade en utmärkt första akt men orkade inte riktigt med i fortsättningen. En mer rutinerad skådespelare än han hade för resten haft svårt att klara denna bortkomne André i det tråkiga slutet. En bra mask hade Nils Lundell som den spydige ungarken, och Esther Roeck Hansen var som vanligt en frappant uppenbarelse.

En eloge för sista aktens goda uppsättning. Om stycket går, är det huvudsakligast Alice Eklunds förtjänst.

Clewe!

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

SKOLFLICKAN SOM LÄRARINNA

THYRA KULLGREN VILLE ALLTID BLI LÄRARINNA BERÄTTAR HON I NÅGRA FLICKMINNEN.

»DET ÄR NOG GANSKA UTMÄRKANDE, tror jag, att det minne som starkast bitit sig fast hos mig var mitt inträde vid Kjellbergsska flickskolan. Jag kom dit första gången vid 13 års ålder och trädde ensam in i en klass på 30 flickor. Men en grupp på 3—4 kom genast emot mig, de hade redan på förhand bestämt sig för att ta hand om nykomlingen och laga så att hon trivdes. Ja, jag trivdes verkligen så väl att jag sedan stannade kvar hela mitt liv i Kjellbergsska flickskolan, först som skolflicka, sedan som lärarinna, slutligen som föreståndarinna.

Men innan mina föräldrar flyttade till Göteborg hade vi bott i Varberg och därifrån minns jag ett friskt idrottsliv med friluftsspel om somrarna och skridskogång på själva det frusna havet om vintrarna. Redan där var skolan mitt stora intresse. Min mor har berättat, att när jag kom hem från lektionerna brukade jag ställa stolar i långa rader, ge dem namn som mina elever och börja undervisa dem. Och många år senare när en strykerska från Varberg kom och hälsade på i Göteborg frågade hon vad det blivit av fröken Thyra. »Hon har blivit lärarinna», svarades det. »Ja det kunde jag tro», utropade strykerskan, »för jag kommer ännu ihåg hur hon kom ut till mig i strykkammaren och lärde mig 'mon père' och 'ma mère.'»

Och detta mitt intresse för skola och undervisning slappades inte i Göteborg. Med den lilla gruppen som så vänligt kom mig till mötes i början slöt jag ett trofast förbund som varar än. Vi voro lika ivriga i skolan

Fröken Thyra Kullgren som liten flicka och nu.

Fröken Thyra Kullgren, föreståndarinna för Högre Lärarinneseminariet vid stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan i Göteborg sitter nu "sakkunnig i ecklesiastikdepartementet för ytterligare bearbetning av frågor om det svenska skolväsendets organisation". Redan hennes flickminnen peka hän på ett ovanligt rättlinjigt och målmedvetet liv.

som i lekarna på Hagaplan där skolan då var belägen.

De lärarinnor som från början gjorde det starkaste intrycket på mig voro systarna Maria och Amalia Lundgren, den förra väckte min kärlek till det vackra franska språket och den senare hänförde oss i sin målande undervisning i litteraturhisto-

ria för de stora norska diktarna Ibsen och Björnson och för lärarinnakallet. Mest av alla beundrade jag vår föreståndarinna under de sista skolåren, fröken Märta von Friesen. Jag njöt av hennes krav på logisk reda i tankegången och klarhet i uttrycksättet, jag lärde mig älska hennes personlighet och har sedan alljämt rönt inflytande av henne.

Ett minne från den tiden kanske en smula dystert men ovanligt tydligt var när vår första föreståndarinna dog. Man höll styvt på sorg och hela skolan, alla eleverna voro svartklädda och med på begravningen.

Övergången från lärarinnor till manliga lärare var ju också en smula ovanlig. Prosten Wieselgren och J. A. Afzelius som undervisade i tyska minns

jag särskilt för deras lektioner och intressanta personligheter.

Och på ferierna tillbringade jag lyckliga somrar på Gustavsberg där min morfar köpt en villa som kallades Grevegården därför att det var tre gearar som byggt den, där hade jag ett litet flickrum som var snett i taket och gick under benämningen »Mamsell Amalias skrubbe.»

Den besökande sitter tyst. En helgjuten människa, en målmedveten gärning tänker hon.

Om striderna och stormarna har hon inte fått veta något, de höra ju heller inte till ämnet, men det är som om den viljestyrka, det klara omdöme, den sunda arbetsamhet som gjort Thyra Kullgren till den hon är inte lämnade rum för någon tveksamhet eller något dunkel.

DAMERNAS

D. Dagmar Hansen är antik
Ack en gång var hon inte slik!

suckar Edmarion oartigt nog i det rimförslag som signaturen ifråga sänt till tävlingen om ett Damernas ABC. Hon har förresten några andra spetsiga verser bland vilka förtjänar anföras:

Z. Ziedners Lilly plär va' kvick
men vid ratten slog det klick.

för att inte glömma den odisputabla sanning som åtminstone enligt Edmarions mening ligger i dessa verser:

V. Veuve Oliquot är nog den änka
som den högsta fröjd kan skänka.

Så komma vi till signaturen Gulver i Sundsvall som på något knagglig vers skriver om vår kronprinsessa:

L. Louise vår kronprinsessa
fick nog många pennor vässa.
Glosor skrev hon ur ordboken,
kunde endast English spoken.

Maj Fredrique ger sina samtida damer en del slängar. Exempelvis måtte hon ha fått ett horn i sidan till operachefens älskvärda fru:

F. Forsell, fru Gurli följer sin man
på hans avskedssegertåg
och då det är frun som tar tonen,
så blir den nog sällan för låg.

Det är nog bra orättvist mot den

Thyra Grafström blev på sin 60-årsdag den 1 november föremål för varma hyllningar från när och fjärran — här en bild av födelsedagsbarnet bland blommor och presenter i hennes textilateljé. Jubileet firades dessutom med en utställning av under året utförda beställningar å Thyra Grafströms ateljé, där man återigen fick bekräftelse på den förfinade smak och äktsvenska teknik, som präglade varje Thyra Grafströms arbete.

A. B. C. D.

snälla fru Gurli. Inte heller följande låter vidare hyggligt:

K. Karin Branzell har gästspelat på Operan som Delila
men av kritiken att döma har hennes röst gått till vila.

Maj Fredrique måste förresten ha med tidningar att göra och det är nog en kollega hon består följande vänlighet:

Q. Quelqu'une till tidningar sänder
små mindre behagfulla alster
för nöjet att vännerna se på hyperkritikens halster.

Och en annan skrivande dam får veta nedanstående:

A. Åkerhielm, Annie nog föga om uselhet vet
ty hennes "Suells"-flickor drypa av ädelhet.

De tävlande äro många fler men för dagen må detta vara nog. Vi reservera oss endast mot djärvheten i Vera Perssons i Umeå påstående då hon insinuerar vår okunnighet i tillagningen av den välsmakande rätt som nämnes:

I. Idun den ger råd till allt
men ej till potatispalt.

Hur vet lilla Vera det då? Potatispalt som är vår älsklingsrätt. Tillagad med stuvade spefåglar.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

M O T T A G N I N G S D A G E N

ETT BRUK SOM BORDE TAS UPP I DET SVENSKA UMGÅNGESLIVET?

FRANKRIKE, DEN NYARE TIDENS Hellas som kulturell ledstjärna, har också givit det övriga Europa det väsentligaste av dess etikett- och konvenscodex. Konversationens konst liksom alla de små regler och hänsyn, som skapa ett förfinat umgängesliv tycks vara medfödd inte bara hos fransk aristokrati och högre bourgeoisie utan också i de mest anspråkslösa kretsar. En regel, som i Frankrike tillämpas även av familjer med ytterst blygsamma inkomster — och de flesta ha fått sina inkomster kännbart reducerade sedan kriget — är att madame en gång i veckan eller var fjortonde dag har sin mottagningsdag, då hon har allt i ordning att ta emot sina vänner. Stickningen eller strumpstoppningen lägges undan för ett par timmar — ty mottagningen är ingalunda ett kafferep, dit man går väpnad med handarbetspåsar — några friska blommor sätts in i salongen, där brasan tändes i den öppna spiseln, ett tébord dukas och madame är färdig att i sin enkla nätta hemmadräkt ta emot eventuella gäster.

Hela umgänget vet, att denna dag är hon säkert hemma liksom monsieur — man lägger mottagningstiden till den stund på dagen, då han är ledig. Man är välkommen utan att behöva ge återbud, om man skulle vara hindrad. Men kan man, kommer man utan pretention, stannar en timma eller två, träffar gemensamma vänner, njuter av och deltar i den spirituella livliga konversationen — tédrickningen är mera en bisak — och påminner sig kanske madame de Staëls ord, att det inte alls beror på samtalsämnet utan på sättet att behandla det, om samtalen blir angenämt eller inte. Finns det i sällskapet några musikkunskaper, så ge dessa gärna och utan övertalning prov på sina talanger. Det blir en glad och otvungen samvaro utan materiell tyngd och utan nämnvärd kostnad för värdfolket. Ty någon konkurrens fruarna emellan, vad väl-

Umgängesliv — inte dyrbart men ändå givande och angenämt — det är vad de flesta av oss längta efter. Men hur skola vi realisera vår önskan? Att införa en särskild mottagningsdag, då alla äro välkomna, torde för många innebära en praktisk och tillfredsställande lösning av frågan.

fägnad beträffar, förekommer väl knappast, snarare torde det vara sällskapstalanger och personlig älskvardhet, som locka till ädel tävlan.

I Sverige klagas man ofta, att stort umgänge är för dyrbart. Vore inte en sådan mottagningsdag en utmärkt lösning av umgängesformerna just i hem, där stora middagsgästningar och supéer av ekonomiska skäl måste bannlysas? Och kunde den inte dessutom

Iduns kvinnoklubb

sektion II, sammankommer nästa gång onsdagen d. 12 nov. kl. 7,30 e. m. till svafton, då författarinnan Sigrid Elmblad föredrar några av sina egna noveller. Med lika mycken värme som sektion I mottog sektion II fru Julia Svedelius föredrag om Norrland — ja, man blev så gripen att ett förslag framfördes om en insamling bland klubbens medlemmar till Norrland och i främsta rummet arbetsstugorna. Utan att på något sätt vilja låta klubbmedlemmarna känna sig förpliktade att ge, har klubbens styrelse dock velat tillmötesgå damernas egen önskan om att en sparbössa för insamling till Norrlands arbetsstugor utställes vid följande klubbens sammankomster samt vill gärna livligt deltaga och stödja en likaså uttalad önskan om att svaftarna skulle ägnas åt sömnad av klädesplagg till arbetsstugorna.

lämpligen införas även i de burgnare hemmen vid sidan av de stora bjudningarna? Då skulle till exempel familjer med samma intressen och läggning men på olika ekonomisk nivå kunna uppehålla ett för båda intressant och givande umgänge.

Föreställningen att det är pretentiöst med särskild mottagningsdag faller på sin egen orimlighet, då detta slags umgänge väl är det billigast tänkbara. Det är bara esprit, älskvardhet och sällskaplighet, som kräves. Skulle det inte anstå oss, »Nordens fransmän», att med uppodling av nämnda egenskaper även i detta avseende ta parollen från det latinska kulturlandet?

I Stockholm har då och då en och annan sökt ta upp seden. Men allmänna opinionen har förklarat mottagningsdagen pretentiös och så har den blivit diplomatiska kårens och några få patricierfamiljers privilegium. Och därmed stärktes allmänheten i sin övertygelse att den billigaste och bekvämaste tänkbara umgängesformen är pretentiös. Fru Anna-Lenah Elgström, som under några år praktiserade metoden, förklarar, att den var särskilt tidsbesparande, då de flesta besök förlades till en särskild dag, när man väntade dem, att mottagningsdagen förenade visitens och bjudningens fördelar, emedan den dagen värdinnans vänner ur de mest skilda kretsar kunde sammanträffa utan att hon behövde ikläda sig hela mödan och kostnaden för en bjudning.

Det är bara en allmän fördom, som hindrar oss att göra seden till vår. Både vårt umgängesliv och vår kassa skulle vinna på det. Finns det inte bland Iduns läsekrets ett tillräckligt stort antal företagsamma, älskvärda och sällskapliga damer, som kunde genomdriva reformen? Blir det bara tillräckligt många, som gå i spetsen, följa de andra villigt efter. Ty sådana äro vi.

FLEUR.

IDUN BILDAR EN FLICKSCOUTKÅR

SCOUTRÖRELSEN HAR ALLTID gripit omkring sig. Någon mera frisk, härdande och i bästa mening uppfostrande ungdomsrörelse har väl aldrig sett dagen. De ungdomar som för tio år sedan voro med om att bilda Sveriges första kårer äro nu vuxna och tala med entusiasm om de minnen för livet deras scoutövningar, lägerliv och lekar givit dem samtidigt som deras strävan att uppfylla Lagen och Löftet givit dem etiska värden, som de inte kunna vara nog tacksamma för. Det är onödigt att orda om scoutings förtjänster, det är bara önskvärt, att ännu flera föräldrar än som ännu skett, få upp ögonen för den stora fördelen att på barnens fritid skicka dem ut i skog och mark, där de med kunniga ledares hjälp få lära sig »att reda sig själva och hjälpa andra.»

Som bekant gå övningarna ut på att göra ungdomarna rådgiga, duktiga och pålitliga, med ett ord hårda kropp och själ och upp-

Fru Ingeborg Björklund.

öva nyttiga färdigheter. De få lära sig sjukvård, matlagning, simning, rodd och annan idrott, signalering, livräddning och

sömnad, kartläsning, avståndsbedömning och mycket annat.

Nu är det Iduns mening att bilda en flickscoutavdelning, som skall bära namnet Iduns Flickscoutkår.

En erfaren »scoutmamma», fru Ingeborg Björklund, vilken en gång förut startat en scoutkår, som ännu blomstrar söderut i landet, kommer att leda övningar och utfärder.

Sveriges Flickors Scoutförbund har välvilligt lovat att i sin sammanslutning upptaga den blivande kåren och upplåter till att börja med sina lokaler för sammankomster och övningar. Kåren tillhör således förbundet men kommer likväl att intaga en självständig ställning.

Vi bedja intresserade föräldrar i Stockholm med omnejd att för vidare upplysningar vända sig till fru Björklund, Iduns redaktion, Mästersamuelsgatan 45, tel. Norr 98 03.

DET LITTERÄRA LIVET

PRINS WILHELMS BOK OCH ANDRA NYA BÖCKER. — AV MARIKA STJERNSTEDT.

PRINS WILHELM HÖR TILL DE FÖRFATTARE, vilka — åtminstone i Sverige — alltid av kritiken mötts med välvilja. I viss mån bottnar väl detta i sympatien för det bernadotteska huset, en sympati, som än mer tillkommer dess medlemmar, då de, alltid anspråkslöst, visa sig vilja taga del i arbetet på samhällslivets olika marknader. Men man har nog också rätt att skänka en kunglig författare litet mer uppmuntran än som kanske alltid bestått den honom likvärdiga borgerliga kollegan. Utgångspunkten för realistiskt novellistiskt skapande är icke påfallande gynnsamt för den, som fötts i kungaborgen. Hans isolering är, trots tidens demokratisering, rätt stor: endast få medmänniskor exempelvis, förmå verkligen alldeles naturligt vara »sig själva» i närvaro av en kunglig person. Den miljö han känner bäst, och därifrån det givetvis vore av intresse att få skildringar utan all tillgjordhet, förbjuda vissa hänsyn honom att använda. För flertalet unga författare står ju eljes den egna världen som den gruva de först naturligt exploatera. Det ställs alltså nog så stora fordringar på furstesönens psykologiska intuition, när han framträder som tolkare av sina samtida.

I prins Wilhelms produktion kan man märka en ihärdig och aktningssjudande ambition, liksom även livligt intresse för varierande litterära verksamhetsområden: lyrik, kritik, resebilder o. s. v. Nu har han i dagarna givit ut ett nytt band noveller, Svarta noveller. »Svarta» får här inte tagas i symbolisk mening, utan betyder blott att motiven hämtats inom den svarta rasens landamären. Icke alla dess figurer äro dock negrer. Författaren har haft sinne också för européernas liv därute: farmares, kolonialtjänstemäns, resenärers, och därvid speciellt för de deformationer i psyket, som existensen under »ociviliserade» förhållanden ofta synes föra med sig för civilisationens barn — spleen, depression, ibland med anfall av desperation. Man återfinner lätt typerna även i fransk eller engelsk exotisk litteratur. Samtliga prins Wilhelms historier äro raskt och väl berättade, om än av skiftande värde; några av dem göra väl ej anspråk på att vara mer än anekdoter, episoder. En av dem är emellertid en utmärkt sak och bär upp hela samlingen. Det är Magegi med dess verkligt suggestiva stämning av en mystik, som står oss mycket fjärran, men som författaren dock lyckas rycka oss in i. Det är sannerligen ett stycke konst. I stort sett får man också betrakta denna nya novellsamling som ett steg framåt på väg till det konstnärliga ideal den sympatiske furstlige novellisten helt säkert ställt upp för sig.

För dem som älska att under litterär ledning förflyttas till fjärran luftstreck kan också anbefallas Levant av Anders Österling. Några noveller är det emellertid inte här frågan om, utan en mycket blygsamt framförd knippa reseintryck från en ångbåtsfärd i Medelhavet med ytterst korta anhalter i olika hamnar. Blygsamheten är klädsam, här som alltid, och så mycket mer här som den rikligt illustrerade (fotografier) bokens sidor visa sig vara

Marika Stjernstedt skärskådar här bl. a. prins Wilhelms nya bok, som hon skilddrar med mycken sympati och förståelse.

fulla av fina iakttagelser, lätta poetiska utflykter på sidan om och kring den turistbyråutstakade routen, vilka ge detta stycke svensk Bædecker en särskild charme. Till det vackraste i boken hör kapitlet om Byron i Missolonghi, anknuten till 100-årsdagen av poetens död; bland de intressantaste resedagarna är den som tillbringades i det på urhistorisk grund levande, moderna Malta. Kapitlet Atenska dagar ger pittoreska inblickar, kanske dock väl flyktiga. Men, som sagt, Anders Österling ger sig inte själv ut för att ha sagt sista ordet om den Levant han med roade, mestadels vänliga och emellanåt ömt tjusade blickar skådat under tre snabbt tilländalupna färdveckor.

Elin Wagners roman Silverforsen, som Iduns läsare redan känna, har nu utkommit i bokform. Jag skall inte taga bort utrymmet med ett här onödigt, utförligt omnämnande. Dock är det mig angenämt konstatera hur väl den spännande följetongen passar in sig innanför ett par bokpärmar. I bokformen först ser man här klart vilken litterär säkerhet Elin Wägners numera förfogar över. Det lilla dramat, spelande mellan det halva dussin ingendera för sig särdeles märkliga, ingendera för läsaren osedvanligt gripande eller entusiasmerande personligheter vi alla minnas, har en fasthet och stegring, som under den sammanhängande läsningen oavbrutet hålla en het. Detta är god teknik, osviklig psykologi. Silverforsen är den första roman av de hittills i höst utkomna, om vilken jag i god bemärkelse vill använda det krävande ordet litteratur. Det vi ejes hittills sett har varit av förgängligare art, förströelseläsning o. s. v., eller formellt på ett eller annat vis otillfredsställande — eller står, som Hilma Angereds bok, i en klass för sig, som ett dokument.

Som ett talande exempel på en roman av den formellt verkligen alltför otillfredsställande arten kan nämnas Ensamman människor av Ragnar Holmström. Den visar just hur lågt rent litterär allmänkultur ännu står hos oss. Ty här saknas visst inte diktarbegåvning, temperament eller idéer. I så fall vore inte boken ett exempel jag precis vill visa på. Dess stomme bottnar i den djupa frågan om skuld och ansvar; dess handling rör sig på stor bredd i såväl tid som rum; dess människor äro exponenter av kraft, lidelse och vilja. Det är alltså inte obetydliga anslag till ett majestätiskt verk. Men det framföres så osäkert, osmält, okomponerat, på sina håll onödigt ordrikt, på andra i så tafatt förkortning, att läsningen ger till sist blott föga valuta. Denna bok är lik ett stycke obygdnatur, framslungat i obearbetat tillstånd: det kan ha sin skönhet, och framför allt, det kan ge löften — det har alltid ett helt annat värde än ett aldrig så habil hopkok på ingenting — men det har tyvärr ändå långt igen innan det kan börja höra till den litteratur, man på allvar räknar med. Om man nu över huvud ta-

get skall hålla på begåvningens tukt och ans, på formens utarbetning och kultivering, språkets uppgift som instrument — på litteraturen såsom konst, kort sagt! Jag tror att Ragnar Holmström säkert en gång kan komma att ge bra böcker; bara han inte av de framgångar han rättvist vunnit som »lovande diktare» eller »äkta kraft» eller hur det nu brukar heta, råkar vilseledas till att anse sig redan vara framme.

Om Albin Neander, vars Vainio också är en nordsvensk obygdsskildring, är det mera vanskligt att profetera. Snarast skulle jag vara böjd tro att Vainio icke alls är någon dikt, utan en endast lätt travesterad krönika från en trakt författaren känner väl till. Visserligen verkar bokens bov — en präst — inte vidare trovärdig; inte att inte bovaktiga präster kunna finnas, men helvetesfärgen är för naivt bjärt påsatt; och rum kan ges för åtskilliga anmärkningar mot teckningen också av en del av de hyggligare personerna. Men detta visar blott att författarens talang som ren människoskildrare inte räcker till. I beskrivningen av dagligt liv i Lappmarken och dithörande händelser finnas däremot många högst intresseväckande moment — även faktiskt instruktiva. Jag är inte viss om att inte intresse och behållning blivit vida större om förf. resolut avstått ifrån hela den diktade omklädnaden och aldrig framträtt med annan pretention än kulturhistorikerns.

Till förströelseläsningen hör »Prinsessan», roman av Ernst Lundquist. En mycket enkelt och rättfram berättad historia om en ovanligt förljugen dam, en fin operatör och några moderna ungdomar. Man har emellanåt litet svårt att övertygas av händelserna i boken, men man följer med nöje experimentets goda utförande. Under förströelseläsning bör man väl också katalogisera Konfektasken av Thora Dardel — om det verkligen kan förströ någon att läsa denna bagatell om giftigt bemålade, men ändå högst oskadliga pappdockor från Paris' halv-värld, eller barvärld. Är förf. ns avsikt ironisk, man tänker det emellanåt, borde detta kommit fram skickligare. Det hela kunde därmed ha blivit ett litet satiriskt stycke. Inte mindre än tio moderna artister ha rätt lustigt illustrerat verket. Konfektasken är dock en alldeles för stor titel för den lilla kuriositeten: Konfektbiten skulle varit alldeles nog. Och fortfarande som förströelseläsning må slutligen nämnas — ehuru sällskapet visserligen blir fasligt omaka: Glimtar och stick av Rikard Lindström, en tunn bok, full av bagateller, historietter, resebrev m. m. men hädigt hopkomna, något i det manér, som en gång länge sedan gjorde lycka under Hjalmar Söderbergs signatur. Det är också historietterna, det mest direkt Söderbergsefterbildande, som i detta Rikard Lindströms författarförsök — en tidigare bok har jag inte läst — få priset. Jag för min del föredrar honom dock obetingat som målare. Kanske tycker han själv att man borde göra tvärtom. Liksom när den store Ingres (utan jämförelser, naturligtvis) räknade sina målningar för ingenting mot det fiolspel han på lediga stunder roade sig med.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

KOSTYM

ÖRGRYTE KEMISKA • GÖTEBORG

BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS

D E R A S F R U A R

SIGRID SÖDERHJELM — FINSKA MINISTERNS MAKÅ.

JUST SÅ SKALL EN MINISTERFRU se ut! Denna tanke slår osökt förvisso envar som råkar Sigrig Söderhjelm, den populäre finske ministerns i Stockholm maka. Som få är hon både till yttre och inre egenskaper skickad att vara en den representativaste värdinna man kan tänka sig i det hem, där inte bara diplomatiens män färdas, utan även konstens, vetenskapens och litteraturens. Sigrig Söderhjelm's intressefär omspanner de vidsträcktaste fält: först som sist är det ju hemmet och alla därmed förbundna förpliktelser vilka fångsla hennes håg och verksamhetsiver, men hennes tid har även räckt såväl för sociala omsorger liksom för studier av främmande land och folk, främmande språk och litteratur, bildande konst och musik.

Det Söderhjelm'ska hemmet är ju allom bekant som en värmande kulturhård, som en fristad för anda och konst. Och fru Sigrig förstår här alltid att på ett lika naturligt och enkelt som fångslande sätt göra les honneurs, vare sig det gäller en diplomatisk cercle, en intim middag för den vetenskapliga världens spetsar eller en glad konstnär'sfest.

Sigrig Söderhjelm kom tidigt ut i världen, i årtal hade hon sin hemvist än i Schweiz, än i Rom, än i Paris, än i Berlin. Därvid lärde hon naturligtvis känna massor av människor av olika nationer och olika livsintressen. Som ministerfru kommer nu detta henne givetvis väl till pass. Ingen som haft nöjet beundra hennes utsökta värdinneegenskaper, har heller kunnat undgå att särskilt lägga märke till hennes ovanligt eleganta smidighet i umgängessättet, dubbelt sällsynt på våra nordliga breddgrader.

Född i Åbo tillbragte hon där sin barn-dom, och är — som hon själv säger — på gammaldags manér, uppfostrad av guvernant tillsammans med sina fyra systrar. Mellan sitt 9:de och 16:de år vistades

Fru Sigrig Söderhjelm.

hon i Hälsingfors, och flyttade sedan till Wiborg, vid 18 års ålder sändes hon till en pension i Schweiz. Redan i sitt 22:dra år gifte hon sig med den unge filologen och litteraturhistorikern Werner Söderhjelm. Det unga paret vistades långa tider på utländsk mark, men det permanenta hemmet stod alltid redo i det egna fäderneslandets huvudstad. Det Söderhjelm'ska huset i Brunnsparken i Hälsingfors, alljämnt i orubbat skick, bebos numera delvis av ministerparets sonhustru och hennes barn. Varje sommar sedan mer än 20 år tillbaka återfinna vi familjen i sitt hemland där de numera i kretsen av barn och barnbarn tillbringa fyra månader på sitt

landställe i Karkku socken, ej långt från Tammerfors.

För övrigt sticker inte Sigrig Söderhjelm under stol med hur utmärkt hon trivs i Sveriges huvudstad. Stockholm har ju nästan i alla tider varit målet för finländarnas resor, när det gällt en bekväm nöjestrupp till utlandet och många gamla vänskapsband knöto också ministerparet vid Mälarstranden redan innan de blevo bofasta här. »Att höra det svenska språket rent och vackert talat, är för mig som härlig musik», säger hon, »jag njuter redan därför att vara här. En god teaterföreställning på en litterär stockholmsscen erbjuder mig av denna anledning dubbel njutning!»

Det finska ministerhemmet i Stockholm vore värt sitt särskilda kapitel. Sedan något över ett år tillbaka lät finska staten inreda detta moderna, genuint finska diplomathem åt sin härvarande representant. Det föll på fru Söderhjelm's lott att handhava det ärofulla uppdraget att inreda lägenheten och finska staten är förvisso att gratulera till det resultat hon härvidlag uppnått. Det Söderhjelm'ska hemmet vid Strandvägen utgör som det i dag ter sig en lika originell som hemtrevlig och dock raffinerat modernt inredd bostad. Hela inredningen, möbler, mattor, textilier, konstverk, allt är från början till slut hämtat från andra sidan Bottenhavet och utgör ett vältaligt bevis för den höga standard konst och konstindustri nått hos vårt östra näbofolk. Särskild omsorg och förkärlek tycks fru Söderhjelm ha ägnat de gamla ryorna. Matsalens väggar smyckas av hundraåriga underbara dylika alster, under oförtrutet sökande insamlade av fru Söderhjelm å finska landsbygden, som hon för den skull kors och tvärs genomskökt.

Bland konstverken lägga vi märke till en förnäm studie av Albert Edelfelt, vitt-

(Forts. sid. 1155.)

TANGO BÖR BLI VINTERNS DANS

ALL SALONGSDANS MÅSTE VARA LUGN OCH DISKRET, SÄGER LISA BRYDE.

— »VAD SKOLA VI DANSÅ I VINTER?» fråga vi Stockholms dansexpert, fru Lisa Bryde. Säsongen står inför sin början och man vill gärna orientera sig i umgängeslivets nyheter. »Är något nytt och uppseendeväckande att vänta?»

»Det tror jag knappast», svarar fru Bryde. »Man hör ju rykten från kontinenten om nya revolutionerande danser, men jag tar alltid dessa med lugn. Det blir ändå till slut bara några små variationer på det gamla, dels emedan folk inte tycker om stora omvälvningar, dels emedan variationerna inte kunna vara så stora i salongsdans. Ty salongsdans måste alltid vara lugn och diskret. Tillkrånglade och svåra tricks passa inte i salongsdans, de äro endast till för uppvisningsdans.

Tango borde bli vinterns dans. I Paris dansas mest tango och där har man nu i flera år dansat tango. Men härhemma har tango svårt för att slå igenom. Man har fått för sig att tango är en för invecklad

Titt och tätt höra vi talas om uppseendeväckande dansnyheter från kontinenten. Fru Lisa Bryde anser dock att man bör ta emot dem med viss reservation — det är till syvende og sist endast den lugna och diskreta dansen utan alla tillkrånglade tricks, som kan komma i fråga som salongsdans.

dans för att dansas privat eller på restaurang. Men det är fel. Den tango som dansas i Paris är både enkel och stillsam. Stegen äro desamma hela tiden och någon mängd av turer finns inte, fastän sådana visas av de professionella dansparen. Men det är inte heller lätt att dansa tango härhemma, där inga orkestrar kunna spela tango. Ack, om vi en gång kunde få en riktig tangoorkester hit!

För övrigt tror jag, att det blir den vanliga foxtrotten, som även denna vinter kom-

mer att hålla i sig. Den foxtrot som nu dansas härhemma är en blandning av s. k. blues och foxtrot. I Paris dansas ungefär samma foxtrot som här, fastän fortare. Först när vi härhemma dansa onestep bli vi litet rörligare och livligare i benen.

Valsen har väl knappast någon renässans att motse. Tyvärr. Ty det är en förtjusande dans. I Paris ser man den aldrig numera, i London däremot lever den, om än mycket tynande. Svenskarna ha i så fall varit valsen mest trogna, här dansas den ju en och annan gång och har sina ivriga beundrare. Själv dansar jag gärna vals. Men helst ändå tango. Den är elegant, förnäm och graciös och har rytm som ingen annan dans. Vi måste verkligen ta upp den, om vi vilja göra anspråk på att vara med vår tid och hävda vårt rykte som goda dansörer. Ja, svenskarna dansa nämligen utmärkt nu för tiden.»

Alltså fram med tango!

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

VÅR EFTERLÄNGTADE TRAGEDIENNE?

OM NAIMA WIFSTRAND ÖVERGÅR TILL TALSCENEN.

Är operettens stjärna Naima Wifstrand den tragedienne vi så länge saknat? — denna fråga tas upp här av en signatur, som mycket rosar Naima Wifstrands dramatiska debut i Göteborg.

»NAIMA MED STORA TRÖTTA GESTEN» sjöngs det i en revy för ett par år sedan om vår uppburna operettprimadonna, Naima Wifstrand, och ur den raden i revyvisan kan en hel del utläsas om Naima Wifstrands konstnärnaturel. Visserligen har hon under en lång följd av år med glans hävdats sin ställning inom den glada operettgenren och där skapat många oförlikneliga gestalter, men är väl trots detta operetten hennes rätta område? Visst har hon låtit oss skratta, och skratta hjärtligt, åt sådana typer som skeppsgossen Frageolet eller Boccaccio, ty Naima Wifstrand har en stor humor, men har hon inte fångat oss mera i de seriösare rollerna?

Jag undrar, om vid val av levnadsbana Naima Wifstrand icke till en del varit en slumpens lekboll, som av någon tillfällig orsak kastats in på operettens område. Väl kommen dit har hon med sitt fullödiga konstnärstemperament, sin vilja och sin energi kämpat sig fram till första ledet, men det hade säkerligen kostat henne mindre arbete, om det i stället varit i det stora dramat. En stor hjälp har hon dock haft i läggningen av den moderna operetthjältnan, den raffinerade och blaserade lyxkvinnan, i vilkens liv någon tragisk konflikt alltid spelar en framträdande roll. Och det

Naima Wifstrand i »Systrarna och Främlingen».

är i den sortens roller, Sylva Varescu, Vera Lisaveta, Katja, som Naima Wifstrand erövrat oss. Jag har haft tillfälle att i Czar-

dasfurstinnan, Madame Pompadour och Bajadären göra en jämförelse mellan Naima Wifstrand och ett par av kontinentens operettstjärnor, berlinskådespelerskan Fritzi Massary och Else Kochhann vid Carlteatern i Wien. Och det var verkligen lustigt att se så mycket lättare och gladare utländskornas typer voro i jämförelse med Naima Wifstrands, som skapat tyngre men också djupare och långt mera gripande gestalter. Ty Naima Wifstrands naturel är tragediennens, och i motsvarighet härtill bygger hon sina typer.

Förutom temperamentet ligga också de yttre betingelserna mera för det stora dramat. Den linjerena gestalten och de praktfulla liksom beslöjade ögonen, som spegla det skiftande själslivet, den utmejslade plastiken, där varje rörelse talar sitt tydliga språk och den underbara, djupa stämman, skälvande av känsla.

*

I höst har Naima Wifstrand tagit det första steget på övergången från operettscen till talscen och i Göteborg spelat en av systrarna i Bruno Franks »Systrarna och Främlingen». Hon mottogs med stormande bifall av publik och kritik, och som detta säkerligen också skulle vara fallet i Stockholm, hysa vi den förhoppningen, att detta icke var Naima Wifstrands sista steg på talscenens tiljor, utan att hon här kommer att fortsätta sin så lyckligt påbörjade nya bana.

I. E—d.

EN GUVERNANTSAMMANSLUTNING ÖNSKVÄRD?

IDUN STÄLLER SIG I SPETSEN FÖR ÖVERLÄGGNINGAR I GUVERNANTFRÅGAN.

IDUN HAR I SITT FÖRRA NUMMER tagit till orda om guvernantens lott — det var säkert ett ord i rättan tid, som med tacksamhet lästs av många guvernanter landet runt. Jag är själv guvernant av den gamla stammen och har fått uppleva mycket av både glädje och bitterhet i yrket. Jag vet hur svårt särskilt vi äldre yrkesguvernanter ha det. Framför allt känna vi saknaden av en ordnad, om jag så finge säga, central och sammanslutning för oss och våra intressen. Alla andra yrkeskvinnor ha organisationer att stödja sig på, platsförmedlingar att vända sig till, kassor att anlita o. s. v. Men vi äro spridda för vinden och leva var och en sitt eget tysta liv i någon avkrok av världen. Ingen vet hur många vi äro, ingenstans ha vi att vända oss, inga överenskommelser om löner och förmåner råda bland oss, de vanliga arbetsplatsförmedlingarna äro föga lämpade för oss o. s. v. — ja, det är en hel del spörsmål, som guvernanter säkert skulle vara intresserade för att få diskutera och ventilera och när jag nu läste Iduns artikel kom jag på den tanken, om det icke skulle vara möjligt att få till stånd någon överläggning mellan guvernanter i och för bildande av någon förening el. dyl. Jag har svårt att närmare utforma tanken, jag

En artikel i förra veckans Idun om guvernanter har väckt uppmärksamhet i guvernantkretsar och red. har fått mottaga flera brev med vädjanden och uppmaningar att ta sig an guvernanternas sak. Här publiceras ett av breven — av sändaren har tänkt sig någon organisation för guvernanter. Idun vill gärna stödja guvernanternas intressen, men innan något vidare kan åtgöras i saken uppmanar Idun här nedan guvernanter och intresserade att insända sina adresser.

känner bara att det vore en välgärning om något gjordes för att bringa reda i guvernantens ställning, för att samla guvernanterna och ge dem ett stöd på deras bana.

Skulle inte Idun vilja ta sig an guvernanternas sak? Detta är en blyg förfrågan från en

Intresserad guvernant.

Flera förfrågningar och brev från guvernanter och privatlärarinnor ha inkommit till Iduns redaktion med skildringar av guvernantöden och vädjan att »något skall

göras» i en fråga, som tydligen tycks vara mer brännande än artikelförfattaren någonsin väntat.

Idun vill också gärna tillmötesgå insändarnas önskemål och i den mån det är tidningen möjligt ta sig an saken. Vi ha därför vänt oss till Fredrika Bremerförbundet för att konferera med dem om vad som skall göras, när »något» skall göras.

Det första, som kan åtgöras i denna fråga, är väl att undersöka, om det finns tillräckligt många guvernanter för att en ev. organisation e. dyl. skall ha sitt »raison d'être». Redan nu ha vi ju en del guvernantnamn, men naturligtvis icke tillräckligt många för att motivera eller möjliggöra några vidare åtgärder. Det gäller alltså att guvernanter och andra intresserade göra sig påminta. Vi hade därför tänkt att inbjuda dessa till att anmäla sig skriftligen eller muntligen och uppge sina adresser till Idun. Först sedan Idun sett resultatet av denna inbjudan kunna vidare överläggningar i frågan tänkas.

Vi bedja alltså guvernanter från alla hörn och kanter i landet och andra intresserade att snarast insända sina namn och adresser — råd och förslag mottagas också tacksamt — till Iduns Redaktion, Stockholm.

I brudstol

komma först de vackra flickorna.

Tänk härpå och använd

Yema
hudcremetvål

LIF FÖRSÄKRINGSBOLAGET
- STOCKHOLM -
Billiga premier. Liberala villkor.
Driftiga agenter antagas. **SVECIA**

KUNGLIGT SVENSKT I LONDON

SNAPSHOTS FRÅN KRONPRINSPARETS BESÖK.

NÄR SVENSKAR RESA TILL UTlandet bruka de säga, att deras A och O är »undvik landsmännen».

Det finns naturligtvis ingen anledning att tolka en dylik psykologisk disposition som ett utslag av landsmannafientlighet. En utlandsresa är ett bad för själen. Man stör tar på huvudet ned i ett ovant element. Och när man sedan »när land» igen, känner man eller bör man känna sig uteslutande uppriskad och belåten. Svenskar som kila ut ett slag till kontinenten eller England gör klokt i att plaska omkring för sig själva och undvika de spillror från hemlandets kust, som de kunna vara vissa om att finna kringflytande i varenda en av Europas stora städer.

London skymmes bort i London...

Nu för tiden går det inom parentes sagt nästan alltför lätt — till och med i London — att glömma bort att man är fjärran från hemmets dörr. Här finns ett verkamt engelskt-svenskt sällskap, där man kan välbehagligt försvinna bakom travar av svenska publikationer. Här finns en handelskammare med en så svensk lunchklubb, att den kunde ligga vid Gustaf Adolfs torg i Stockholm utan att verka bortkommen. Här finns en kyrka och en samlingssal, där det enda osvenska skulle kunna sägas vara den för ett svenskt öga ovanligt talrika förekomsten av svenska nationaldräkter, sånger och danser. Slår man sig ner på ett hotell i närheten av Trafalgar Square, i Bloomsbury eller Bayswater, är det synnerligen antagligt, att gästerna vid bordet bredvid överraska en med någon genuint ljudande stockholmsk, göteborgsk eller skånsk reflexion över livet i allmänhet och London i synnerhet. I en butik upptäcker man svenska halstabletter. I en annan hårt bröd. I en tredje svensk anjovis. Restaurantkyparen föreslår »Scandinavian Schnapps». Runt om hörnet ges en svensk film och när man kommer hem sitter en gammal skolkamrat och väntar på en med glädje-

Iduns Londonkorrespondent ger här några glimtar från kronprinsparets vistelse i London och skildrar i samband därmed litet av svenskt och svenskars liv i den stora världsstaden.

tårar i ögonen... Och snart kan man telefonera!

Mera svenskt än i Sverige.

Jag kan förstå hemmasvenskars smak för att försvinna från det svenska på ett tag. Bor man stadigvarande i utlandet blir den psykologiska benägenheten — om termen accepteras — mera oklar. Det är ett verkligt studium att följa de skilda temperamentstypernas väg genom londonsk miljö. Högst få uppslukas av det engelska. Om någon svensk helt och hållet uppgår i den främmande atmosfären, föreligger i allmänhet något alldeles extra särskilt skäl; en avlägsen bostadsadress i förening med fattigdom är det vanliga. Bättre ställda svenskar och svenskor hitta, även om den inbördes kärleken icke i vardagslag är glödande, långa vägar för att få se en skynt av varandra. Det kommer lätt något småstadsaktigt över främmande kolonimgänge i en världstad. Vad London-svenskarna beträffar förefaller det mig snarast som om deras svaghet vore att kultivera det svenska tills de verka mera konungska än konungen själv. I Sverige fyller, för att taga ett exempel, en nationaldanskklubb utan tvivel en absolut oantastlig mission. Det gör den för all del också i London som traditionsbevarare — men den ger utlänningen ett i viss grad falskt perspektiv på svenskt liv. De engelska gäster som se de brokigt klädda nationaldansparen, gamla och unga, svänga runt med röda, osminkade kinder och friskt glittrande ögon, tro nästan undantagslöst, att så äkta ålderdomligt och naivt och lantligt levnadsglada äro

svenskarna i sin av civilisationens puder lyckligt obefläckade avkrok i norden.

Kronprinsessan går "shopping".

Dessa små faser av Sverige i London kommo för mig därför att kronprinsparet, som hela den svenska världen vet, råkar befinna sig i London. De ha kommit hit, tror jag, i förhoppning att på gott och redligt svenskt sätt »försvinna på ett tag». De ha lyckats så fullständigt i sitt uppsåt, att de undgått den eljest ofelbara observationen i Morning Post's, Times' och Daily Telegraph's »societytränor», d. v. s. de spalter där man får veta, att lady Five-six-seven fått en dotter, att lady Something hade middag med bal igår och att Lord Something Else måste vara inne idag på grund av en dock dess bättre icke livsfarlig snuva. Personligen är jag trots denna tystlåtenhetskonspiration underkunnig om åtminstone en episod i kronprinsessans Londontillvaro, som jag till yttermera visso är så gott som säker på att ingen annan människa känner till. Och jag tänker avslöja den. När jag stod och väntade på min omnibus på Oxford Street i lördags just före lunchen alldeles vid den punkt där den förnämliga butiksgatan Bond Street mynnar ut, såg jag Sveriges kronprinsessa i sällskap med sin syster den grekiska prinsessan Alice träda ut i solskenet från en skobutik. Hade jag varit en verkligt energisk korrespondent hade jag icke nöjt mig med detta. Jag hade rusat in i butiken och intervjuat ägaren, tagit en fotografi av biträdet och de nya golf-skorna och kramat, som det heter vid Fleet Street, åtminstone en kvarts spalts »copy» ur tilldragelsen. Nu lät jag i stället kronprinsessan ostörd lotsa sin väg fram i det täta tumult av människor som före lunchen en lördag blott hysa en enda tanke: att komma i väg så fort som möjligt till någon icke asfalterad punkt på jordytan.

(Forts. sid 1155.)

Kronprinsparet hos Anglo-Swedish Society. T. h. kronprinsen, i soffan kronprinsessan, sir Henry Penson och minister Palmstierna.

Fröken Byström mottager av sir Henry Penson en bröllopsgåva. T. v. sir. Sidney Low.

KOBBS äkta Kinesiska théer Peking, Canton och Hongkong (lilafärgade etiketter) giva samtliga en mild dryck med utsökt fin bouquet. Rekommenderas av herrar läkare.

NAPOLEON SOM TEATERDIREKTÖR

VI NUTIDSMÄNNISKOR ÄRO VANA att begära av teatern att den skall ha som uppgift att spegla livet och skapa fristående skönhetsvärden. Men det har funnits andra tider, då teatern fått lov att överge sina konstnärliga uppgifter och i stället tjäna statsintressen och politiska syften.

Detta var fallet till exempel under den stora franska revolutionen. Teatern förlorade under hela denna långa tidsperiod fullkomligt sin karaktär av konstnärlig institution, och erhöll i stället en pedagogisk-politisk mission. Den blev en arena, där partistriderna fortsattes i miniatyr, en talarstol, därifrån man höll politiska brandtal, en läroanstalt, där den nya medborgerligheten inlärdes. Man ordnade t. ex. såkallade »patriotiska teaterdagar», då sådana pjäser uppfördes, vilka kunde inverka hälsosamt på publiken. Under augusti månad 1793 mitt under den värsta skräcktiden, utbetalades av Välfärdsutskottet, eller med andra ord av den franska staten 188,800 livres för gratispektakel med uppförande av för tillfället skrivna revolutionära dagspjäser!

Följden härav var givetvis, att ingen verkligt stark dramatisk litteratur kunde trivas. Författarna fingo lov att offra sin konstnärlighet för tendenser och allusioner. I stället för att giva denna publik, som genomlevde de mest dramatiska händelser varje dag och stund en härd av lugn och vila, bjöd man den nya frön till split och tvedräkt. Kanske var det stora livsdramat för mäktigt för att det kunnat vara annorlunda! Men inför en publik, som ej mera uppskattade några ideellt konstnärliga synpunkter, några rena skönhetsvärden, slappnade författarnas intresse. Varför skulle de uppbjuda sin fantasi och sin förmåga att skapa gestalter inställda i främmande konflikter, att giva allmänt mänskliga synpunkter och föra tanken bort från ögonblicket, när de frambragte tårefloder och skrattsalvor, och vunno larmande bifall med att berätta en händelse eller citera ett yttrande, som hade fällts i går! Och framför allt, då de icke det ringaste stöddes av skådespelarna själva! När dessa äntligen hade tillskansat sig medborgerliga rättigheter voro de i främsta rummet upptagna av att sköta dessa. Det kunde hända, att publiken under timmar fick vänta på någon av aktörerna, vilken var sysselsatt med att leda en distriktsförsamling eller slutföra ett andragande i jakobinklubben, ja, att när han omsider anlände, han ej ens hade tid att iföra sig den för pjäsen nödvändiga kostymen, utan framställde sig inför publiken som han gick och stod! Men publiken var snäll och förstående, såg mera till hans revolutionära sinnelag än till hans yttre habitus och applåderade dubbelt så frenetiskt!

Vad revolutionen spontant börjat, fortsattes av Napoleon, fullt medvetet. Hans avsikt med teatern var att skapa av densamma ett stöd för sin makt, och en exponent för Frankrikes storhet. Teatern blev under hans tid en väderflöjel, känslig för varje vindkast! Endast icke för oppositionen.

För att hindra denna byggdes barriärer på alla sidor.

Den 5 april 1800 och sålunda ungefär 5

M:me Georges.

Idun har härmed nöjet påbörja en serie historiska studier av doktor Alma Söderhjelm, tillräckligt välbekant för läsekreten för att behöva en närmare presentation. D:r Söderhjelm's första artikel avhandlar ett ämne som intresserar just vår tid då parallellen med vad som försiggår å den dramatiska konstens område i våra dagars Ryssland är så slående.

månader efter Napoleons statskupp, erhöll hans bror Lucien Bonaparte, nyutnämnd inrikesminister från förste konsuln följande meddelande:

Republikens konsulerna önska, att ni ville meddela föreståndarna för de olika teatrarna i Paris, att inlett dramatiskt arbete kan lämnas till teatern eller återupptagas utan att ni givit ert tillstånd därtill. Chefen för avdelningen "Undervisning" i ert departement är personligen ansvarig för allt som äventyrar goda seder och statens bestånd.

Teatercensuren överlämnades sålunda i inrikesministerns händer. I landsorten åter var det prefekterna, som skulle övervaka den, genomgå de inlämnade styckena och undersöka om de innehöllo något förgripigt. I så fall hade han att inge till inrikesministern en rapport därom. Det första den nyutnämnde inrikesministern Lucien Bonaparte, överhopad av göromål, givetvis gjorde var att lämna dessa ärenden till en annan person. Chef för teaterärenden blev en författare vid namn Nogaret, som med sådant nit sökte efter allusioner, att han bland annat icke gav tillstånd åt en pjäs, därför att en ohederlig kammartjänare i denna hette Dubois vilket kunde vara sårande för polisministern, som bar samma namn!

När Fouché 1804 blev polischef ställdes teatrarna under hans uppsikt, såsom utgörande en del av uttrycksmedlen för den allmänna opinionen. Han tillsatte en censurkommitté, bestående av fyra personer, alla själva författare — ett bevis bland otaliga andra för Napoleons verklighetssinne. Först två år efteråt infördes en verkligt organiserad och officiell teatercensur.

Huvudsyftet med denna genomförda organisation var givetvis att tjäna en-

dast ett statsintresse. Men det fanns också ett annat: Napoleon var synnerligen mån om att god sed skulle hållas i helgd. Under diskussionen i statskonseljen angående 1806 års censurförordning fällde han följande karaktäristiska yttrande:

Man måste se till att Paris-teatrarna ej äro belägna alltför nära varandra. Operan ensam får uppföra baletter. Théâtre-français bör på söndagarna taga endast 20 sous för parterplatser, så att folket också kan få se teater. — Operan kostar visserligen 800,000 francs om året, men man är tvungen att bibehålla en institution, som smickrar nationalfåfången. Théâtre de la République bör även bibehållas, därför att den sprider glans över nationen. Till förmån för den bör Théâtre Montansier stängas, emedan de ligga alldeles för nära varandra och Th. Montansier är farlig för sederna. På Cambacères livliga försvar för Montansier-teatern, berättas emellertid Napoleon ha replikerat, att han mycket väl kunde förstå att denne ville bibehålla Montansier — "ni är inte ensam därom — det får vara alla gamla ungarlars livliga åstundan". Konseljen brast ut i skratt och Montansier-teatern bibehölls, men flyttades till utkanten av staden nämligen boulevarderna.

Att försöka göra en teater politisk är kanske ungefär liktydigt med att omsorgsfullt vaka över att ingen politik får förekomma på scenen. Censurerna blevo från början ivrigare än härskaren själv att stryka allt vad som var misstänkligt. Duval och Dupaty voro två författare, vilka oavbrutet förföljdes för sina anspelningars skull. Men vad censorn kunde finna för missshagligt t. ex. i följande fras i en pjäs av Duval är för eftervärlden svårt att förstå. »Vi kvinnor kunna ej blanda oss i politiken utan vi uppfylla de plikter, som himlen och mänskligheten måste inspirera alla ömma hjärtan till!» Den blev emellertid struken!

Dupaty hade författat en liten harmlös vaudeville, som han kallade »Väntrummet eller betjänter emellan», vilken handlade om två betjänter som blivit rika, och voro så uppblåsta att den ena ville gifta sig med dottern, den andra med brorsdottern till en borgare Belval. I själva pjäsen fanns ej ett anstötligt ord. Men man kan förstå att uppkomlingskapet och de djärva prentionerna redan påminde för mycket om den bana som genomlöpts av den korsikanske löjtnanten och hans familj och då åtminstone på håll de två betjänterna i livré mycket påminde om konsulernas, och man med god vilja även kunde finna, att skådespelaren Chénard vid återgivandet av den ena kammartjänarens roll, härmade något av Napoleons gester, kallade Napoleon till sig inrikesministern Chaptal, och gav befallning om att de skådespelare, som understått sig att driva med konsulerna ända därefter att de burit dräkter liknande dessas, skulle straffas med att offentligt på Greve-platsen av bödeln i egen person avklädas dessa dräkter! Befallningen återtog emellertid sedan man upptäckt att betjäntlivréerna liksom stycket hörde hemma i en tid som föregick konsulatet! Författaren gick dock icke fri från straff — han deporterades till San Domingo, och fick ligga sex veckor i Brests hamn — varefter Josephine, som var honom bevågen, ordnade om att han blev återkallad till Paris.

Med de döda författarna kunde man icke handskas fullt så hårdhänt. Men man tog livet av dem på ett annat sätt! Det påstås att en känd teatercensur, Lemontey brukade gå omkring och frågade folk, om

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högflina kvalitéter

Carl Peter

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Dålig matlust

övertvinnes snabbast med

IDOZAN
ERKÄNT BÄSTA JÄRNMEDICIN

AV D: R A L M A S Ö D E R H J E L M

de skulle gå på teatern och se »Racine, förbättrad av Lemontey». Om anekdoten ej är sann, så kunde den åtminstone vara det. Ty i Comédie françaises arkiv finnes ett styckat och ändrat exemplar av Racines Athalie, på vilket står antecknat, att »förbättringen blivit gjord inom den korta tiden av 12 dagar».

Men Napoleon var synnerligen rädd för den dåliga eller oppositionella verkan, som de gamla dramerna kunde ha. Athalie blev år 1802 förbjuden på Amiens teater. Under många år stred censuren tappert mot uppförandet av Corneilles drama Polyeucte, som man ansåg farligt, emedan det kunde återuppliva den religiösa fanatismen. En av de personligheter, som man icke ville se behandlade dramatiskt, och vilken kanske just därför blev medelpunkten för många av tidens dramatiska försök var den franske konungen Henrik IV! Han hade ju på sin tid varit tronpretendent och samlat kring sig de missnöjda.

Napoleon var rent personligt intresserad av teatern och mitt under sina fälttåg och strategiska kalkyler gav han sig tid att göra upp reglementen för den och läsa teaterreporter från Paris. I detta fall kommer man osökt att jämföra honom med Gustav III, som under det ryska fälttåget ger Armfelt order att begagna sig av den franska revolutionens utbrott för att för den franska scenen i Stockholm engagera de skådespelare, vilka flydde från Paris undan oroligheterna. Från Mainz skriver Napoleon den 3 oktober 1804 till polisministern Fouché: »Jag ser att »Henrik IV:s jaktparti» spelas i Nantes — jag undrar vart allt detta slutligen skall leda.» I ett brev från Potsdam 25 oktober 1806 gillar han utgiftsbudgeten för baletten »Odysseus' återkomst» samt tillägger: »Ämnet för baletten är vackert. Det är jag som föreslog det för Cardel! Han pålägger Fouché att vara närvarande vid premiären och att för all del icke glömma att sända honom ett noggrant referat av handlingen. Och ungefär samtidigt avlåter han följande förebråelse från Berlin:

Jag har läst de särdeles dåliga vers, som sjungits på operan. Är det meningen att litteraturen skall släpas i smutsen? Sedan när har man begynt att på Operan uppföra det som bör förläggas till Vaudeville-teatern, d. v. s. tillfällighetsdikter? Uttryck mitt missnöje för M. de Luçay, och se för all del till att ingenting uppföres på Operan, som ej är värdigt denna utomordentliga konstanstalt. Det ni nu sjungit på Operan är fullkomligt skandalöst.

Ej ens i sina största trångmål glömde Napoleon teatern. Det reglemente för Théâtre français, som ännu delvis följs — eller åtminstone ända till senaste åren blivit följt, och vilket även kallas Moskvareglementet, utarbetades av Napoleon under det ryska fälttåget 1812.

Själv älskade Napoleon endast heroiska dramer. Vad vi i våra dagar kalla komedier och kammerspel var för smått för honom, lustspel och fars, spirituella och älskvärda kvickheter och skämt roade honom ej. Han saknade i hög grad humor framför allt självhumor. Genom hjältedramat trodde han, att man skulle kunna uppfostra ett folk till hjältar. Tragedien talade genom det högtidliga allvarliga, mörka, sköna språk på vilket han tänkte sig att gudar och hjältar talade och på vilket han själv

Talma.

önskade genom seklerna tala till eftervärlden. »Tragedien», säges Napoleon ha yttrat till Goethe, »borde vara en skola för konungar och folk, det är det högsta en poet kan nå till». Av alla tragiska författare älskade han själv mest Corneille, framför allt dennes hjältedrama Cinna. »Om Corneille levde, skulle jag göra honom till prins», berättas Napoleon ha yttrat.

Napoleon har gett en anvisning om hur man borde skriva en tragedi, vilken är ganska intressant. Den är avfattad för Fouchés räkning och daterad Pultusk i Polen 31 december 1806. En passage lyder:

Idén i en tragedi bör vara den, att hjältarna äro skyldiga, utan att vara brottsliga. De äro endast delaktiga i gudarnas brott. Men i den moderna tragedien kan naturligtvis denna idé icke användas. Här bör man därför framställa en politisk konflikt, som leder till katastrofer, men ej till brott. Intet visar så väl, hur okunniga en del författare äro om själva tragediens inre drivkraft och medel, än när man inför brottsliga handlingar på scenen! Men jag skall närmare utveckla detta en annan gång, ni förstår, att jag just nu har annat att tänka på!

Napoleon hade redan under tåget till Egypten en teatertrupp med sig, bildad inom Théâtre français' artistpersonal. De spelade för honom, men i främsta rummet för att göra propaganda för Frankrike och den franska republiken.

Med artisterna själva stod han på utmärkt fot. Den stora tragediennan M:me Georges var en av de få kvinnor han mindes ännu på St Helena. Talma och han hade blivit vänner, när Napoleon var en ung artillerilöjtnant, och varken titlar eller ära hindrade Napoleon att uppehålla denna vänskap. Skådespelaren var alltid välkommen vid det tidiga frukostbord, där Napoleon mottog sina personliga vänner, och han lät höga dignitärer och viktiga deputationer vänta i timmar medan han diskuterade teater med sin tids stora skådespelare. Med sitt geniala verklighetssinne uppskattade han mer än kanske någon av samtiden Talmas realism på scenen, hans reformer i avseende å verklighetstrogen iscensättning och naturlighet i utförandet. Men han kritiserade öppet även denne sin gunstlings utförande av vissa roller. När Talma spelade Neros roll i Racines Britannicus, skrev Napoleon: »Jag skulle önska att ni i edert spel bättre finge fram kampen mellan en

ond natur och en god uppfostran. Det slags naturer ha icke skrymmande yttre uttrycksmedel, de äro mer koncentrerade.»

Beträffande verklighetstroheten yttrade han en gång. »När högställda personer — vare sig att de intaga denna ställning på grund av födelse eller begåvning — någon gång emellan bliva häftigt upprörda, kunna de visserligen höja rösten, men de behöva ej för den skull tala mindre äkta och naturligt.» Denna påminnelse kunde även nu om dagarna emellanåt behövas!

Det stod glans kring Napoleons teater. Något av hans egen Gloire lyste över den. Men även något av guldets egen glans. Napoleon offrade nämligen fantastiska summor för teatrar och skådespelarna själva, både ur statens och ur sin egen kassa.

Det enda, som inte fanns var författare. Det var få av de gamla som trivdes med detta förhållande — Napoleons samtid var dock fostrad i frihetens hägn och tecken. Nya författare kunde tiden knappt skapa, på grund av censuren. Alla Napoleons försök att skapa hjältedramer strandade mot, att det ej steg fram någon Racine och Corneille, någon Molière eller Voltaire.» Alexandre Dumas har skämtat om, att Napoleon årligen utskrev 300,000 rekryter, och endast 1, säger en dramatisk författare — och att det förre var mycket lättare att framställa än denne enda.

Det främsta hindret i vägen var den aktualitet, som den store kejsaren fordrade att konsten skulle besitta. Efter det han blivit krönt, önskade han att kröningsmomentet skulle ingå i de pjäser, som uppfördes. Segrar och nederlag förhålligades på scenen. När konungen av Rom föddes i mars 1811, låg ett hundratal pjäser av olika slag färdiga — från det allvarliga dramat till vaudevillen — för att värdigt celebrera tilldragelsen — de flesta av dessa till och med i tvenne versioner, då man ej på förhand kunde avgöra, om det skulle bli en manlig eller kvinnlig tronarvinge.

Detta aktualitetsbegär gick småningom över alla gränser. Teatern blev liksom under revolutionens tid, en härd för propaganda, och man gick dit för att se händelserna speglade och till och med för att få veta vad som skedde. Man införde t. o. m. den nyheten att mitt under teaterföreställningarna uppläsa segerbulletinerna, samt förteckningarna på dem, som stupat för fosterlandet — ett arrangemang, vilket till och med blev alltför dramatiskt, då det ofta gav anledning till rop, larm och gråt, och måste upphöra, sedan en dag en dam bland publiken, när hon hört sin mans namn nämnas, blev vansinnig.

Livet lär, och även Napoleon lärde av erfarenheten. Under de 100 dagarna, den korta tid av något över tre månader, som den napoleonska restaurationen räckte, förbjöd den mäktiga kejsaren alla allusioner på sin makt och allt som var skrivet för att förhålliga denna. Kanske hade han sett, hur lätt de författare som sjungit hans lov, hade haft att flytta de berömmande orden över på andra. Kanske förstod han nu, alltför sent, att konsten ej är till för politiska ändamål, och att hans politiska teater hade gjort hans egen politik en dålig tjänst.

THERMIA kokspisrost och kakelugnsinsats

finnes i varje välsorterad järnhandel.

Cirka 4,000 st. redan sålda.

A.-B. Thermia-Verken, Arvika 29.

Vad kunderna säga:
Sedan jag nu tagit Edra kokspisrost i bruk, får jag härmed uttrycka min stora tillfredsställelse över vad de spara i bränsle — — —

HOTELL KARLSHÄLL
Nils Ross.

Burgsvik den 6/6 1924.

SKÖNHET OCH HEMTREVNAD

V. OM VÄGGEN, TAK OCH TRÄVIRKE. FÖR IDUN AV EINAR VON STROKIRCH.

Dansk interiör från senare hälften av 1700-talet. Ljusa väggar, halvhög kontrasterande panel.

SEDAN GOLVET ERHÅLLIT EN lämplig färgton, och vi alltså fått en säker grund att stå på, kunna vi ge oss in på rummets andra huvudkapitel: väggen, tak och trävirke.

Som huvudvillkor för ett lyckligt resultat står alltså den förut anförda regeln: golvet mörkast, taket ljusast, väggen i en valör mellan dessa båda.

Lyckligast blir väggen otvivelaktigt, om den göres neutral, med andra ord göres avsedd att stå som en bakgrund, mot vilken rummets möbler samt på väggpartiet anbragta tavlor kunna komma till sin rätt.

Intet är i detta fall så farligt som en orolig vägg. Låt därför helst rummets yttre sidor, golv, väggar och tak, stå neutrala och icke otillbörligt blanda sig i rummets inre angelägenheter. På så sätt får man också långt friare händer i rummets färgfråga.

Mången invänder förmodligen, att rummet med neutrala väggar blir färglöst, men det är just vad det inte behöver bli. Det är bättre att minska på väggarnas färgglädje och i stället förlägga denna till rummets mer centrala partier, där den kommer långt mer till sin rätt. I ett kommande kapitel skola vi se, hur detta tillgår.

Här få vi nöja oss med att behandla väggarnas huvudsakliga principer.

Den hos oss vanligaste väggbeklädnaden är papperstapeten.

Bland tapetmagasinens massor finnes vanligen endast några få enstaka tapeter som i allmänna fall kunna rekommenderas som väggbeklädnad i en människoboning. D. v. s. som ha några förutsättningar att ingå som del i ett lugnt och harmoniskt rum.

De enfärgade tapeterna äro i allmänhet de, som medföra minsta risken, i all synnerhet om de ha en mild och icke allt för betonad färg.

I vissa fall kunna även grannare tapeter med blomster- eller andra motiv vara användbara men då helst inramade i fält, så man icke får för mycket av dem.

Ett annat sätt för väggbehandlingen, som varmt kan rekommenderas, är målning med lim- eller matt oljefärg eller någon av dessa, oftast utländska, färdigberedda färger.

Önskar man själv måla sin vägg, bör man helst låta fackman tillreda färgen, om det är limfärg som åsyftas och man icke är hemmastadd i dennas tillredning. Det

Väggen, taket och trävirket — ha ni tänkt på vilken betydelse de ha i ett rums utseende? Arkitekten E. Strokirch påpekar här i sin fortsatta artikelserie den roll de spela och huru de skola behandlas i rumsinteriören.

är av stor vikt, att denna sker riktigt samt att limstyrkan är lagom. För all slags egenhändig iblandning av kimrök för att åstadkomma grå toner varnas uttryckligt. Däremot kan målningen med fördel utföras direkt på en gammal tapet, som först omsorgsfullt lagats.

Mången förordar, att väggarna i samtliga rum i huset eller våningen målas med samma färg, helst om denna är »vit», för att åstadkomma större helhet. De olika rummen erhålla genom sina särskilda färgställningar i möbeltyg, gardiner m. m. sina särskilda färgackord.

Väggar indelade i fält kunna vara synnerligen verkningsfulla i boningsrummet, som därigenom kan vinna i ökat liv men ändå stå lugnt.

Numera sker denna fältindelning både lätt och billigt genom påsättandet av lösa lister. Verkan blir dock i huvudsak densamma som vid den gamla dyrbarare infällningen.

I allmänhet bör man akta sig att dela upp väggytorna i allt för små bitar.

De höga panelerna förekomma ju i många hem. Ofta ha de en mindre lämplig färg, som dock går att ändra till fördel för det hela. En panel av t. ex. ek kan genom lasering erhålla den gamla »sjökens» ljusgrågröna färg.

Väggen kan ju även beklädas med tyg: siden, kretong, e. dyl., eller med gyllenläder, som dock bör vara äkta, ty den pressade pappimitationen saknar helt den äkta charm. Även kan väggen dekoreras med landskaps- eller ornamentala motiv, men detta bör utföras av lämplig konstnär med klar blick för rummets värde såsom rum.

En huvudsak är, att väggen helst behandlas som bakgrund, att den står lugn samt att den helst är ljus. Dessa mörka väggar, som en tid voro på modet, bli ofta tyngande och passa alltså icke inom ramen för ett hem.

*

Taket bör vara det ljusaste av rummets huvudpartier.

Tunga, mörka trätak äro ganska svåra att balansera, men i vanliga fall kan ju ett sådant tak alltid målas vitt och det är ju en räddning, som kan tillgripas.

Skall taket däremot stå kvar orört, så måste en del åtgärder vidtagas. Vanligen är golvet i ett sådant rum tämligen ljust, vilket i ännu högre grad ökar takets vikt. Följaktligen måste golvet göras mörkt, helst så mörkt som möjligt, väggarna behöva vanligen även tonas ned, såvitt de ej äro så gott som svarta förut.

Nu anmärker måhända någon, att det ju finnes en hel del gamla rum från 15—1600-talen, där det gamla trätaket står utmärkt, oaktat väggarna rent av äro vitkalkade.

Salong eller vardagsrum i en engelsk villa. Vita, neutrala väggar, stora fönster, som insläppa rikligt med ljus. Den mörka listen, som löper runt rummet i jämnhöjd med fönstrens överkant, är här rätt välgörande men gör också att rummet verkar lägre än det i själva verket är.

Detta är fullkomligt riktigt. Det finnes härliga sådana rum både i Sverige och utomlands, men först och främst äro dessa tak sällan svarta, utan ha ofta det gamla naturträets djupt silvergrå ton, vilken redan den avsevärt förändrar saken. Dessutom blir hela rummets struktur en annan. De gamla taken uppbaras vanligen med lätthet av gamla massiva gråstensmurar av respektabel tjocklek, varjämte golvet ofta utgöres av sten eller åtminstone grovskrädda plankor.

Det vanliga, odecorerade vita, släta stuck- eller papptaket är dock i de flesta fall det lyckligaste. Taket bör man varken känna eller lägga märke till.

Takets färg bör helst vara vitt. I vissa fall kan dock en svag aning av väggarnas huvudfärg göra gott, i all synnerhet, om golvet erhållit en liknande behandling.

*

Så komma vi in på trävirket, varmed menas dörrar, fönster och listverk m. m.

Enligt gällande regler bör trävirket vara stämt i färg med väggarna samt någon nysans ljusare än dessa.

Avvikelse från denna regel är tänkbar i de fall, då den färg, som man önskar förläna trävirket, förekommer på annat håll i rummets fasta eller lösa detaljer.

T. ex. vitt trävirke kan alltså motiveras av:

- 1) Väggar i någon av de »vita» färgerna, eller
- 2) Vitt tak och vita gardiner, eller
- 3) Vitlackerad möbel.

Dörrarnas och fönsternas utseende och proportioner äro ingalunda oväsentliga för interiörens helhetsverkan. Därvid böra alla estetiska krav beaktas, vilket dock icke får fattas på så sätt, att de böra vara onödigt utkrusade. Tvärt om, verka de vanligen bäst, om grannlåtarna äro borta.

En dörr, ett fönster, kan med väl avvägda proportioner och behandling ge speciella skönhets- och stämningsvärden, som icke böra förbises.

Beträffande fönsterna kunna ju dessa, beroende på rummets och husets stil, göras med stora eller små rutor. I rum, där detta lämpar sig, kunna smårutorna förses med blyinfattning.

I en del fall kan en svag toning åt gult, gulgrönt eller violett av det vita glaset ge ökad stämning åt rummet.

EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 6 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

HERR LINDENFELTS SLÄKTDRAG

A V W A L D E M A R S W A H N.

JAG KÄNDE IGEN HONOM PÅ långt håll. Han hade ett sätt att energiskt flytta fram underkroppen, under det att gestaltens överdel liksom sköts tillbaka, som var karaktäristiskt för Lindenfelt.

Ju närmare han kom med sin snabba, mjuka gång märkte jag, att det var något fel med honom. Hans röda, blanka och vänliga ansikte såg oroligt och upprivet ut och den annars så välvårdade stubbmustaschen verkade revolutionär på egen hand. Men i övrigt var han all right. De fina vita förmiddagsbyxorna av kompositionen silke och ylle, lyste i sin upprättstående elegans och halsduken var knuten på det konstfärdiga sätt som var Lindenfelts stolthet.

Han ansågs också som badortens mest korrekta kavaljer och på samma gång som en av de mest älskvärda och godmodiga människor man kunde träffa. Hans vänliga leende lyste upp vart han kom och hans ridderliga och tjänstaktiga natur utnyttjades på det vanliga hänsynslösa sättet bland alla dessa societetsmänniskor, vilka kommit tillsammans för att närmare utreda societetens skandalkrönika, promenera på hälsovattnet, mjuka upp lemmarna i böljornas gymnastiska famntag samt anmärka på maten.

Ur sitt rika galleri av lustiga original, gammaldags sirliga kavaljerer och elegant skrudade småstadstyper presenterar Waldemar Swahn här en herre, som på ett lyckligt sätt förenar något av alla de nämnda kategorierna.

Man visste, att Lindenfelt icke var beroende av sin statstjänst och att han sorgfälligt undvek att besöka det fideikommiss, varifrån han hämtade sina räntor. Han avskydde landet och allt vad som kunde hänföras till skaldernas pastorala frid. Lukt från en gödselstack angrep hans nerver och kornas råmande påminde honom om mjölk som han ansåg vara en dryck enkom avsedd för spädbarn.

Kanslissekreterare Lindenfelt var en outtröttlig beundrare av det täcka könet. Han hade inga Donjuanstendenser och grändkurtis föraktade han. Nej, hela hans liv var inriktat på den stora erövrande kärleken men olyckan var bara den, att han ständigt var förälskad än i den ena, än i den andra unga damen. Bilden av den rätta klarnade aldrig så tillräckligt, att han kunde besluta sig för det avgörande steget. Hans kärleksanfall voro feberperioder, då den älskade så uppfyllde hans själ att han befann sig i en abnormt uppskruvad sinnesstämning, en fantasiens extas som endast avtog, då ett nytt föremål steg upp vid känslans horisont. Detta var vad den s.

k. allmänna meningens fastslagit. Naturligtvis skrattade man åt Lindenfelt men han ansågs samtidigt »intressant», och som han var långt ifrån dum hade han redan tidigt inordnats bland originalen.

Då Lindenfelt fick se mig, gjorde han en matt och komisk rörelse med handen och en oändligt djup suck tycktes arbeta sig igenom hela hans bastanta kroppshydda.

Iduns mönster för hemsömmerskan.

Denna vecka bjuder Iduns mönsteravdelning hemsömmerskorna två moderna aftontoaletter, som man med litet händighet och smak med lätthet kan sy ihop.

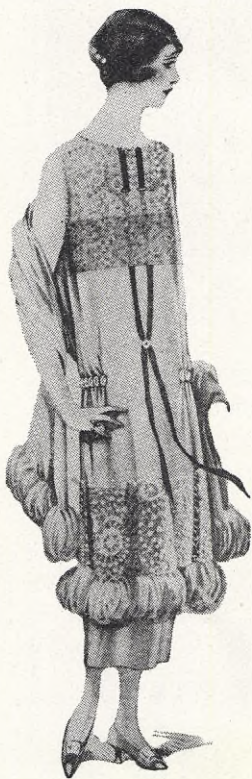
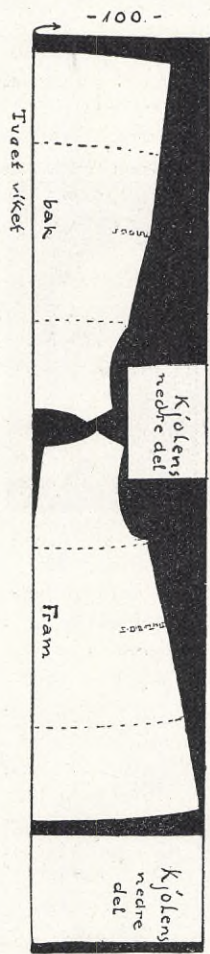
— Hur är det med dig? Var al-à-la-dauben för varm eller hade chablisen inte rätta temperaturen?

— Å, ni materialister, stönade Lindenfelt och drog försiktigt i byxvecken medan han satte sig, vad har ni för aning om kärlekens plåga, ni som endast söker njutningar?

— Jag tror du rör dig med klassiska citat.

— Jag behöver inte den arsenalen. Vad Platon har tänkt och Rousseau genomlidit har jag också tänkt och genomlidit, fast jag inte har tid och begåvning att sätta det på papperet. Nå — skämt åsido. Jag är kär, bäste bror, blixtrande kär, så kär som man blir bara en eller två eller kanske fem gånger i sitt liv. — Jag hoppade med flit över tre och fyra, det är mina olyckstal. Vid tre års ålder ramlade jag ned genom en källarlucka, vilket försenade min utveckling med två år och hade det inte fattats en fyra hade jag två gånger vunnit högsta vinsten i Hamburgerlotteriet — finns det kvar? Det var en sådan där lyckans kreditanstalt som kastade ut sina krokar i vår ungdom. Numera föraktar jag lotterier, sedan jag funnit att alla motgångar och ledsamheter kunna inordnas under lotteriprincipen.

(Forts. sid. 1158.)

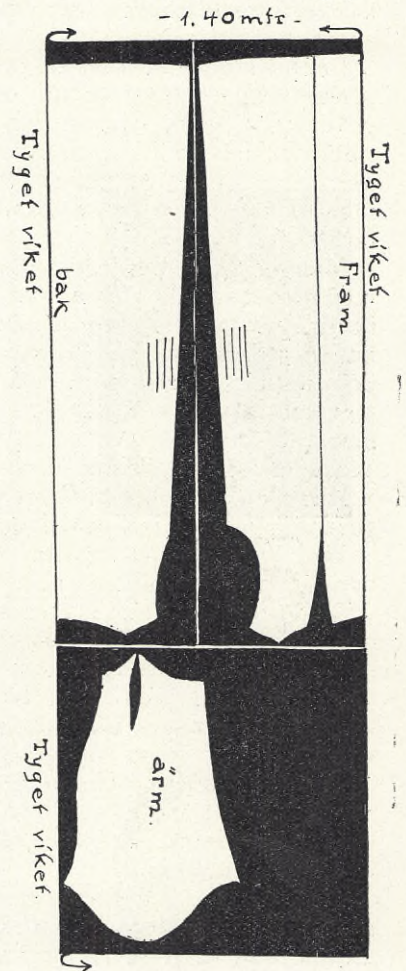

En elegant aftonklädning.

Denna klädning med den moderna kasackblusen kan göras i crêpe de chine eller annat siden, garneras med pärlbroderi på själva tyget på crêpe Georgette och kantas med plymbräm eller marabou.

Underklädningen sys av japon-siden, och nedre delen klädes med klädningens material. Om scarf önskas beräknas till densamma tyg 2 m. långt och 50 cm. brett.

Till hela klädningen åtgår 2,70 m. tyg av 100 cm. bredd. Mönster erhålles genom Stockholms Tillskärarakademi, Drottninggatan 71 A. Pris kr. 1:50.

En enkel aftonklädning

i brunt ripstyg garnerad med knappar och dubbelvävda sidenband i svart, guld eller silver. I klädningens uppslitsning skymtar också samma band.

Till modellen åtgår 2,25 m. tyg av 1,40 m. bredd. Mönster genom Stockholms Tillskärarakademi, Drottninggatan 71 A. Pris kr. 1:50.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Billigaste priser och bästa kvalitet i hela Paris.

MODENYHETER FÖR SÄSONGEN. -- BEGAR VARA KATALOGER.

Riks 115 66
Norr 160 55

AGENTUREN

Birger Jarlsq. 29
STOCKHOLM

Den förnämsta Toilett-tvålen är Ledolintvålen

emedan den gör en finmig, narig och ful hy slät och fraich. Rekommenderas av framstående läkare. Finnes i alla välsorterade affärer.

Tekn. Fabr. Ledolin, Sthlm.

Rt. 26 62.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

GUSTAVA FRIES.

F. Anjou, Uppsala. Änka efter professorn i botanik vid Uppsala universitet T. M. Fries.

80 år den 8 november.

LYDIA WERNER.

F. Carlson, Åhus. Maka till provinsialläkaren, med. d:r Paul Werner.

60 år den 31 oktober.

OLGA STERZEL.

F. Radunski, Stockholm. Änka efter kyrkoherden G. F. Sterzel.

60 år den 10 november.

EMMA POSSE.

F. grev. Posse, Vreten. Änka efter godsägaren, greve Nils Fredrik Posse.

60 år den 11 november.

HEDVIG OUCHTERLONY.

Fröken, Göteborg. F. d. Gymnastikdirektör. Förest. f. Majornas folk-bibl. Dotter till kommandörkapten A. F. Ouchterlony.

60 år den 13 november.

SIGRID MOLINIE.

F. Printzensköld, Vimmerby. Maka till majoren Axel Molinie.

55 år den 6 november.

ELLEN von PLATEN.

Fröken, Sthlm. Skriftställarinna. Livlig deltagare i det sociala livet.

55 år den 9 november.

KARIN EKMAN.

F. Tisell, Skövde. Maka till borgmästaren, v. häradshövding C. Rudolf Ekman.

55 år den 13 november.

EMMA HALLSTRÖM.

F. Hebbe, Sthlm. Maka till civilingenjören Otto Hallström.

50 år den 7 november.

HILDA NILSSON.

F. Nygren, Höör. Maka till revisorn Gottfrid Nilsson.

50 år den 10 november.

AMY AURELL.

Fröken, Karlskrona. Kamrer och kontorschef vid Blekinge Läns Tidning.

50 år den 13 november.

CAROLINA BERGLUND †.

F. Hoff, Visby. Änka efter läroverksadjunkten C. J. Berglund.

* 1835, † den 12 oktober.

AGNES SJÖVALL †.

Fru, Lund. Änka efter rektorn Hjalmar Sjövall, Trälleborg.

* 1847, † den 20 september.

ALMA BROLIN †.

F. Huggerth, Veta, Mantorp. Maka till kyrkoherden i Veta, A. Brolin.

* 1849, † den 17 oktober.

GERDA SÖDERQUIST †.

F. Eklundh, Växjö. Änka efter läroverksadjunkten J. E. Söderquist.

* 1852, † den 9 oktober.

CLARA ÖSTERBERG †.

F. Govenius, Framnäs, Överluleå. Änka efter godsägaren Lars August Österberg.

* 1853, † den 14 oktober.

SOFIA RYLANDER †.

F. Ramberg, Sthlm. Änka efter kontrollören i kinesiska tullverket J. G. Rylander.

* 1855, † den 12 oktober.

ALBERTINE GILLHOLM †.

F. Florén, Göteborg. Änka efter grosshandlaren Julius Gillholm.

* 1857, † den 14 oktober.

IDA ZELLANDER †.

Fröken, Sthlm. F. d. sjuksköterska, tjänstgjort på olika sjukhus i bl. a. England och Egypten.

* 1864, † den 15 oktober.

ELIN WESTMAN †.

F. Alstermark, Umeå. Maka till trafikinspektören Adolf Westman.

* 1878, † den 9 september.

RUMFORD BAKPULVER

Misslyckas aldrig! Lämna aldrig bismak!

HOS ELIAS SEHLSTEDT I SANDHAMN

EN GOD OCH GLAD HUSFADER OCH ETT GÄSTFRITT HEM I HAVSBANDET.

ELIAS SEHLSTEDT, SOM VAR DEN förste, som såg på Sandhamn med en konstnärns ögon, blev tullinspektör där år 1852. Familjen Sehlstedt bestod då av förutom skalden själv, hans hustru Augusta, född Ekman, dottern Fanny — sedermera gift med ing. Smith, — vilken 80-årig ännu lever, sonen Helmer samt svärmodern Ulrika, född Stuart. Dessutom medföljde en gammal trotjänarinna, Maja, från Ekmanska hemmet i Karlstad.

Tonen i hemmet var ehuru hjärtlig ytterst fin och sirlig. Sehlstedt själv uppträdde aldrig i nattrock och tofflor, så därvidlag äro ej Carl Larssons illustrationer tillförlitliga.

Kosthållningen i hemmet var enkel, men alltid inbjudande serverad. »Jag äter med ögonen», sade Sehlstedt. »Det är allra roligast, då ni ej äro uppe» fick övriga familjen höra i det han och hans Augusta redan kl. 4 på morgonen drucko kaffe i tullträdgården. Som tjänstgöringen i Inloppstullkammaren (»överloppstullkammaren» kallade S. den) varade från solens uppgång till dess nedgång med mångahanda göromål på grund av en ytterst livlig sjöfart, var det säkrast att vara uppe i tid.

Trots att 28 lotsar tjänstgjorde, hände det att om lots fattades, någon av kvinnorna fick tjänstgöra i deras ställe, men detta endast på inrikes fartyg.

Första gången tullinspektorskan trädde ut i sitt kök i tullhuset för att se på sin utlovade skurhjälp från ön, såg hon nog balja och borste, men ingen hjälpreda. Orsaken till Anna Stina Kjellströms frånvaro var, att hon fått bristtur. Fru Sehlstedt blev förskräckt och trodde att »bristtur» var någon ny sorts sjukdom, men hon blev upplyst om, att då det var brist på manliga lotsar, måste Anna Stina Kjellström rycka in i tjänstgöring.

Ibland kunde det ligga ända till 40 fartyg i hamnen. Sehlstedt höll noga på disciplinen. När vaktmästar Ahlberg iklädd blåkläder i skjortärmarna ville sköta sin tjänst, påbjöd Tullinspektoren uniform. Som Ahlberg ej ville göra sig det omaket, hoppades turen över till nästa vaktmästare. Två gånger upprepades detta, men tredje gången uppträdde vaktmästar Ahlberg i uniform. »Jag älskar Tullinspektoren, han är den enda som fått bukt på mig», sade den envisa ålänningen.

Gästfria och gladlynta som Sehlstedts voro hade de ofta främmande. På jularna var det alltid julgransfest, då tullvaktmästar Ahlberg spelade fiol. Sehlstedt hade en grann tenor, men ville sällan uppträda i sällskapslivet, dock småsjöng han alltid sina visor, innan han läste upp dem fullt färdiga. Han spelade aldrig kort. »Man skall ha mycket gott huvud för att förstå sig på kortspel», sade han. Om detta nu var hans allvar eller ironi må vara osagt.

Även långväga gäster hittade till tullhuset. En sommardag kommo en samling författare resande, bland dem fru Wettergren (Lea) och fru Marie Sophie Schwartz, en mörk och ståtlig kvinna med ett allvarligt och värdigt väsende. Vårdinnan fick skicka Sandhamn runt för att plocka ihop middagskycklingar.

Sehlstedt var naturligtvis en gärna sedd gäst vid alla högtidliga tillfällen i byn.

På ett ståtligt bröllop mellan lotsen Vinberg och Maria Winberg var som

Det är i år jämt 50 år sedan den populäre skalden Elias Sehlstedt gick ur tiden. Hans minne firas med en utställning i Stockholm just nu och målariinnan, fru Lisa Bianchini, skildrar honom i sin snart utkommande bok om Sandhamn, det lilla — på den tiden — fiskeläget, som Sehlstedt tecknat i både ord och bild och där han framlevde största delen av sitt liv. Fru Bianchini berättar här om Sehlstedt och hans hem i Sandhamn.

oftast i skärgården storm och oväder »ty en Sandhamnsorkan blåser ej som folk, ty han blåser som fan». Vid detta tillfälle kände sig Sehlstedt ej väl till mods i synnerhet som prästen uppträdde otrevligt och egendomligt och gick för sig själv ner i byn och drack kaffe. Det var då Sehlstedt diktade visan: »Att i regn och rusk reste prästen och att himlen ensam grät.»

En annan präst, komminister H o l l e n i u s i Möja, som ej var så omtyckt i Tullhuset, sökte sig från Möja och gick upp till Sehlstedt för att få ett intyg om sin duglighet. Sehlstedt skrev ett utomordentligt vackert betyg, och då hans dotter Fanny förebrädde honom, att det var allt för grannt, svarade han: »Jag tyckte han setat länge nog på Möja.» En Patronus från Uppland skrev och frågade Sehlstedt om komministern drack. »Ja», svarade S. »Han dricker mycket, men endast vatten».

Till komminister O. Patersén, som också lämnade Möja, skrev Sehlstedt följande dikt, som aldrig publicerats:

»Bockar»* hette fårahjorden,
Som du vallat många år.
Äntligt är du kallad worden
Till att klippa bättre får.
Möja dig ej längre lockar,
Ingen längtan drar dig dit:
De fördömda Möja-bockar
Stängas grymmt uti »Turkiet»*.

Därför kan väl ingen undra
Att din längtan hän var stor.
Du är mätt på Torsk och flundra,
Mätt på kiv med sockenbor.
Ej skall havet översvämma
Längre dina öde skär.
Aldrig uppå sockenstämma
Skall du hotad bli som här.

Bättre öden snart du prävar. —
Stackars efterträdar'n din,
Om han ej har horn och klöfvar
Och på näsan engelskt skinn.
Själv du må dig lycklig prisa.
Att du räddat arm och ben —
Och nu slutar jag min visa:
Skål för Olle Patersén!

Ulrikadagen var alltid stora festligheter anordnade i det Sehlstedtska hemmet. En Ulrikadag var som vanligt kaffebordet dukat i trädgården och lotsålderman Wahlbäcks fru och fyrmästaränkan från Grönskär, fru Phil, tronade värdigt i soffan, som de helt fyllde.

Det bar sig ej bättre än att en tjock dimma kom svepande från havet. »Det blir tjocka, fru Phil», sade fru Wahlbäck. »Ja», sade tullinspektoren »får jag presentera tjocka fru Phil!» — —

I tullträdgården gick det för övrigt glatt till även i vardagslag, varom följande förut ej publicerade dikt av Sehlstedt bär vittne:

* Möjaborna kallades allmänt bockar och Möja för sina fejdars skull Turkiet.

»Smörgårdsbordssång på Sandhamn.»

Uti mitt gamla tält
Uti mitt gamla tält
Skall ingen dö av törst och svält
Fördenskull är det ställt
Vid dess nakna fält
Ja! därför smörgåsbordet står.
Gutår! Gutår!
Med öl, som jag från Bjursholm får:
Gutår! Gutår!
Och smör och bröd och ost och sill
Och lilla supen till.

Det kom på den tiden många små fatiga barnhusbarn ut i skärgården och tiggde. »Du låter dem väl inte gå, utan ger dem väl alltid en skärv, Augusta lilla», sade S. »Brukar jag inte det då», svarade den alltid givmilda fru S. »Ja, ser du, du kan inte veta, om jag inte har någon del i någon av dem» raljerade S. som icke gärna lät ett gott tillfälle till skämt gå sig ur händerna.

Men allt var icke skämt och glam i tullinspektorens liv. Han hade ett strängt arbete och motgångar fick han även smaka på. Om hans arbete kan man bl. a. läsa i två följande aktstycken, som ge en liten glimt av en tid icke lika bekväm och väl inrättad som vår.

I december 1865 skrev Sehlstedt till tullkammaren:

»Vördsamt anhålles om förhåll.-order i avseende på de requisita av penningförskott, som erfordras för de övriga vintermånaderna, då ingen postgång finnes, och kommunikationerna den tiden ofta äro ytterst svåra och stundom omöjliga i anseende till det stora avståndet av 2 mil från fasta landet.»

En annan skrivelse löd:

»Som erfarenheten bestyrkt fördelen och nyttan av att under den mörkare årstiden om aftnarna underhålls ett brinnande ljus, ställt uti ett av salsfönstren en trappa upp i Tullhuset vid Sandhamn, såsom ledning för, uti utloppet till sjön ute varande Lotsar, sysselsatta med fartygs lotsning, får jag på därom gjord framställning, härmed förklara mig vara benägen åtaga mig detta lysningsunderhållande varje afton, då Lotsar äro stadde uti sådan tjensteutövning, emot en årlig ersättning av 16 R. S. er B:o vilket belopp torde till mig ifrån Lotsverket utbetalas före Augusti månads utgång varje år. Och är min mening att förberörde lysning skulle ske medelst ett Stearinljus tidigare på aftnarne, men med en Lampa, då sådan lysning erfordras sednare på aftonen. Likväl får jag härmed göra det förbehåll, att jag eller någon av mitt husfolk igenom Lotsåldermannens vid Sandhamns Lotsplats försorg, måtte bliva underrättad varje afton, då sådan lysning erfordras medan jag ej alltid kan känna ett sådant förhållande.

Sandhamn d. 30 Oktober 1852.

El. Sehlstedt.
Tullinspektör.»

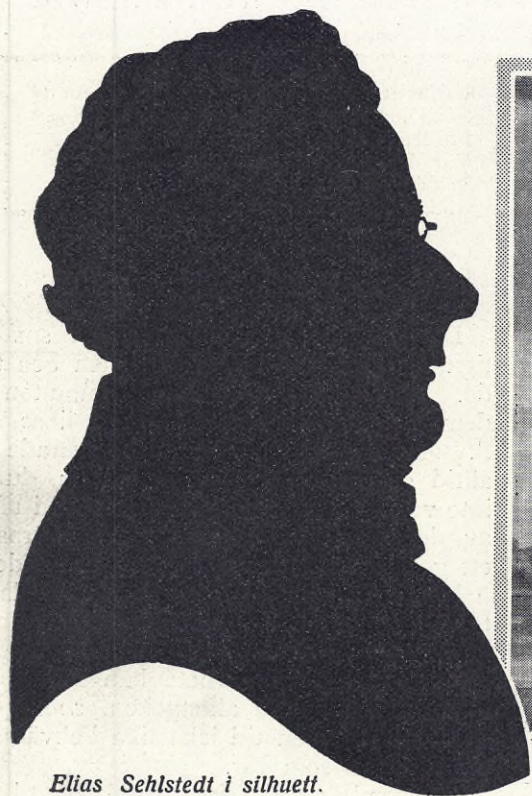
Som bekant ådrog sig Sehlstedt stora skulder i Stockholm, då han såsom varande reseinspektör, måste för de dryga utgifterna för hästar, åkdon och dräng, taga ett lån tillsammans med de tre inspektörerna vid tullkammaren. Dessa voro slarviga och läto honom ensam ansvara för skulden. Denna skuld fick han dragas med hela sitt liv. Då vid hans anställning i Sandhamn avdrag gjordes å lönen för att amortera skulden förstär man, att det borde varit mycket bekymmersamt, att visa den stora gästfrihet han utövade. Han avgick därför från Tullbefattningen tidigare än han hade behövt för att få sin pension ograverad och flyttade till Djurgården i en mindre villa nära Franska värdshuset, där han bodde till sin död.

Förlusten av sonen Helmer, som dog vid 24 års ålder i lungrot, tog honom så hårt, att han yttrade: »Jag kommer snart efter». Han blev sannspådd, ty han överlevde sonen endast sex månader.

(Forts. sid. 1156.)

ELIAS SEHLSTEDT OCH SANDHAMN

Sehlstedts-teckningar. Ur en bok om Sandhamn.

Elias Sehlstedt i silhuett.

Innan Sandhamn ännu var en fashionabel badort och Sehlstedt tecknade av den lugna lilla vrån mot havet.

Ett nyligen taget fotografi av fru Fanny Smith.

Sandhamn från västra sidan av Kvarnberget. Lavering av Sehlstedt.

Sehlstedts dotter Fanny — nu fru Smith — i unga år.

Lusthuset i Sehlstedts trädgård.

S T O C K H O L M S K A N

HUR SER HON UT OCH HUR ÄR HON KLÄDD?

Det finns gott om både sköna och fula kvinnor i en stad som Stockholm, men hur ser stockholmskan ut i allmänhet, hur är hon som typ? Här några bilder som svar på frågan. En annan gång blir det göteborgskans och så Malmödamens tur att bli porträtterad.

Hon är "familjeflicka", hon kan gå på handarbetskurs och hon kan också sitta på kontor.
(Foto: Jensen.)

Den stockholmska societetsdamen är ofta av en blond, förnäm och sval, men ändå mjuk skönhetstyp.

Den friska, kända stockholmskan, som älskar sport.

Den moderna, eleganta borgarfrun.
(Foto: Hård).

— »HON ÄR INTE SVEPT I DEN bestickande, berusande atmosfär av kvinnorna som exempelvis parisiskan. Hon är ljum och neutral.»

Det är en liten svartmuskig fransman som på fråga säger detta om den svenska kvinnan, enkannerligen stockholmskan. Och han har nog ganska rätt.

Stockholmskan ser i allmänhet så hoppöst hederlig ut. Men varför inte räkna det till hennes behag? När stockholmskan är mycket elegant — och det är hon ofta — är hennes nobla, korrekta stil välgörande, och när hon inte är elegant, är det kanske än mera välgörande med hennes blyga, litet klunsiga hederlighet än den prägel av »vilja men inte kunna» som andra storstadskvinnor så lätt få. Det finns väl inte en enda stad söder om Trelleborg, där kvinnan är så hyggligt och gediget klädd som i Stockholm. Man riktigt storknar av gedigenheten. Titta på den eleganta societetsdamen, som syns på Hamngatan och utanför N. K. vid 4-tiden på dagen! Vilken utsökt, sober, korrekt elegans! Inte

Ingen kan säga, att inte stockholmskan numera är både väl och modernt klädd.
(Foto: Jæger).

I kallt och rusligt väder
blir huden torr, narig och spricker.
Undvik detta genom att dagligen
använda **Maniol.**

Tillverkas av GÅNS, Upsala.

STOLZENBERGER WIRKGARNER

Ett handarbete skall sys

med

**Stolzenberger
Handarbetsgarn**

Firmans 50-åriga erfarenhet garan-
terar kvalitet och färgäktethet.

Begär det hos Eder handlande.

Fabriksmärke

Försäljes genom hrr grossister i branschen.

Fabrikant: Carl Anselm Jr. Fabrik Stolzenberg, bei/Salmünster.
Representant: K. W. Johanson, Klarabergsgatan 33, Stockholm.

Rikstelefon 165 02.

Rikstelefon 165 02.

STOLZENBERGER MOULINEGARNER

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes bäst genom

HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIÉR & KONSTHANDEL
Mästersamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.
Köper och försäljer även i kommission.

Forlang udtrykkelig

**BARDIN'S
POUDRE DE PERLES FINES
PARIS**

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

en detalj är slarvig eller simili. Inte heller är hon längre efter sin tid i fråga om modet. Allting är direkt skuret ur senaste modejournalen med en omsorg och noggrannhet betydligt mera ängslig än storstadssystemens på kontinenten, som gärna tillåter sig små friheter. Och ansiktet — svalt, men ändå av en blond mjukhet, friskt av sport, välvårdat, lätt och fint pudrat, kanske till och med en aning rött på läpparna och svart i ögonhåren, men ytterligt diskret. Och minen — så säker att man misstänker nervositet därunder, så förströdd och ligkiltig att man anar uppmärksamhet på hjälpenn. Man tror inte riktigt på den lugna minen. Och man gör det ännu mindre om minens bärarinna råkar möta en bekant av kvinnligt eller manligt kön — då tappar hon koncepterna, ser sig nervöst och ivrigt omkring, medan hon söker samla sig till något slags samtal. Då är hon besvärad av samma brist på naturlig säkerhet som gör sig gällande då hon gör sin entré i en restaurang och alla blickar riktas mot henne. Det är först när hon lyckligt hamnat på stolen som hon återigen blir den säkra världsdamen, som med lagom ligkiltig och van blick kan mönstra sin omgivning.

Ändå något av trygg och god småstad kvar i Stockholm, något av den nordiska tafatthet, som bottnar i naturlig friskhet och ärlighet och utan vilken stockholmskan baravore en själlös kopia av det ideal hon väl i hemlighet eftersträvar, fastän det kanske inte är så eftersträvansvärt.

Se så på de små kontorsflickorna, som varje dag klockan fem minuter före 9 f. m. och fem minuter efter 5 e. m. översvämma Stockholms gator! Av alla stockholmskor äro kanske de de mest pregnanta. Ganska tråkigt klädda äro de efter en och samma slentrian, men deras klädsel är ändå tilltalande, därför att den är gedigen och smakfull. Intet slarv och hafs, inga vågade experiment, intet lätt och luftigt koketeri. Det är som ett slags frimureri bland dessa flickor att de skola vara ordentligt och redigt klädda. Ingen vägar gå utanför dessa regler och utsätta sig för kamraternas missnöjda och skoningslösa blickar. Man skulle bara göra sig löjlig och verka tillgjord, om man gav sin toalett några extra grepp i denna kår. Här veta ändå alla vad alla gå för.

Husmodern, den medelålders borgarfrun — ingenstans på jordklotet utom möjligen i Tyskland och Holland ser hon så förträfflig ut som i Stockholm. Hos henne finns den verkliga ingrodde känslan för vilka utseenden och vilken dräkt som äro passande. Hon ser ren och truggig och ordentlig ut i ansiktet och rör sig stadigt och bussigt. Hon är alls inte billigt klädd, men inte heller det minsta piffigt. Chic och nätthet är okända ord i hennes vokabulär. Bastant och litet trulsig vill hon se ut. Rejäl är hennes ord, så fort hon är över 30 år, hel och ren hennes moraliska

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— Helt år 17:50
Halvt år 8:— Halvt år 9:—
Kvartal 4:25 Kvartal 4:75

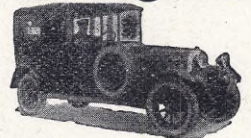
- Steinway & Sons -

**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Vid långturer

Färo Freys Bilar de erkänt Jämpligaste.

Kungl. Hovlev.

Namnansrop:
FREYS HYRVERK.

Ett "gott" resultat

uppnås säkrast

då Ni har en

**BOLINDERS
SPIS**

HEMFÄRGEN HÄRVAN

är en tillförlitlig
o. utmärkt färg för
YLLEPLAGG

OBS.!

Färgning i hemmet lö-
nar sig endast om
färgen är prisbillig.
"HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Eleg. Möbler

Stilfulla, välgjorda billiga.
Bese vår utställning!

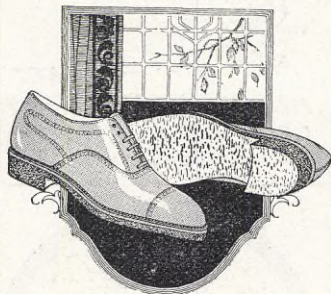
Brinckholtz
Sergelgatan 8, i tr., Stockholm.

Gumman's tvättpulver

de ä
ändä de
bästa.

Kembels Handmetod

DAM-SKOR

med rågummisula. Brunt sportläder, synnerligen lämpliga som promenadskor.

Försäljningslokaler:

65 DROTTNINGGATAN 65
3 STORA NYGATAN 3
6 B S:T PAULSGAT. 6 B
STOCKHOLM.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund.
Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM.
Familjerätt. Hyresärenden.
Testamenten. Bouppteckningar.
Förfrågningar från landsorten besvas omgående.

Vid

Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande.

Under rekonvalescens och svaghet förorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn Emulgon!

Fås på alla apotek i originalfl. om 200 och 1000 gr.

klädregel. Det är denna rejälhet som tar livet av en man i teaterpjäserna men utan vilken hans liv blir ett helvete i verkligheten.

Mannen har nog den kvinna han förtjänar. Den svenska mannen har det säkert. Han är i grunden lika rejäl som sin fru. AVE.

Deras fruvar.

(Forts. fr. sid. 1143.)

nande om hög nedärvd kultur, en hel vägg upptagande etsningar av den urfinske, nästan brutalt kraftfulle A. Gallén-Kallela, samt ett par av Eero Järnefelts bästa dukar, bl. a. ett lyckat porträtt av en av husets söner.

Att böckerna intaga en dominerande plats i detta hem behöver väl knappast påpekas.

Allt som allt: Sigrید Söderhjelm har med förfinad kultur, smak och aldrig svikande kunskaper förstätt att skapa en verkligt trivsam miljö för dem, som här skola utöva värdskap och representation för det gamla Finlands unga republik.

QU'EL.

Kungligt svenskt i London.

(Forts. fr. sid. 1145.)

Kronprinsparet bland svenskarna.

Bland dem som hyste »weekend»-planer var icke Sveriges kronprinsessa. Dagen efter, klockan 11 f. m., intogade hon vid kronprinsens sida i den till trängsel fyllda Svenska Kyrkan. Tisdagen den 21 okt. hämtade kronprinsparet på nytt litet svensk-engelsk luft. De hade antagit inbjudan till Anglo-Swedish Society's första föredragsamkväm för säsongen. Sir Laurence Weaver, en av Wembleyutställningens ledande män och en varm beundrare av Sverige och svensk kultur, höll föredrag om engelsk hemarkitektur. Ett par hundra medlemmar hade infunnit sig i den blomsterklädda svenska salen. Som framgår av dessa små anteckningar undgår kronprinsparet icke det svenska ögat i London. Men jag tror, att de icke ogärna ägna en eftermiddag åt »Anglo-Swedish relations». Deras blotta närvaro är en insats i sällskapets verksamhet. Faktum är, att i det rojalistiska London kronprinsparets besök genast föranleder de stora tidningarna att låta särskilt representera sig.

Den försvinnande fröken Byström.

Detta Londonbrev bör icke avslutas utan ett ord om den försvinnande fröken Ebba Byström. »Fröken Byström» eller »Miss Bästrostro-o-om» har varit nästan en institution i London. Som sekreterare åt Hugo Vallentin kom hon i otaliga Londonbesökande svenskers väg. Efter hans död blev hon Anglo-Swedish Society's sekreterare och i denna egenskap fortsatte hon att utveckla den charm och outtröttliga hjälpsamhet som under årens lopp förskaffat henne en oräknelig skara vänner och beundrare. Torsdagen den 23 oktober försvann fröken Byström. Hon döljer sig hädanefter under namnet lady Low. Hon har gift sig med en av Englands mest kända journalister Sir Sidney Low. Vid Anglo-Swedish Society's nyssomnämnda sammanträde fick hon lyssna till Sir Henry Penson's eleganta vältalighet och ur hans ordförandehänder mottaga en ståtlig subscriptionspresent som sällskapets tack för gångna år.

Fröken Byström lät förstå att lady Low alltjämt skulle bli Anglo-Swedish Society trogen. Strängt taget har fröken Byström icke

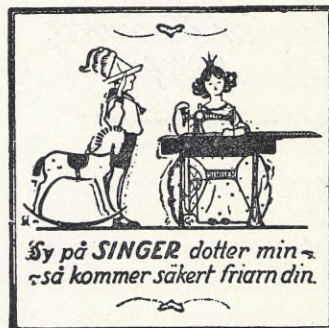
Marknadens mest mångsidiga hushålls-tvål.

God handtvål, lämplig kökstvål, synnerligen fördelaktig till tvättning av sammet-, siden och crepe de chine-blusar och klädningar, ensamstående för uttagning av fläckar, för rengöring av sammetskragar samt sedan ett 30-tal år tillbaka beprövad såsom den för stärkvtvätt lämpligaste tvålen.

Pris för hel stång: **Kr. 1:20** avdelad bit **30 öre.**

Endast Barnängens Aseptintvål garanterar

Eder dessa egenskaper.

Bal- och Supé- Klädningar

tvättas kemiskt och
omfärgas bäst hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Endast den kvinna är fulländat skön,

som har en fräsch och ungdomligt vacker hy. Vårda i tid Eder hy genom att dagligen använda Erasmic Vanishing Cream, det osvikliga medlet för skönhetsens bevarande, känt och uppskattat sedan årtionden tillbaka av societetens damer på kontinenten.

Erasmic
VANISHING HUDCREAM

Generaldepot för Sverige: Drottninggatan 66, Stockholm. Tel. 102 88.

PÅ VARJE TOALETTBORD

bör finnas en flaska Johann Maria Farina förnämliga Eau de Cologne. Genom sin raffinerade vällukt och starkt uppfriskande verkan på nerver och gemyt ett oundgängligt toalettmiddel och ett toalettmiddel, som intimt hör samman med den förfinade nutidsmänniskans kultiverade smak.

Johann Maria Farina
Alter Markt N:o 54.

För efterapningar varnas.

Filialfabrik: JOHANN MARIA FARINA
STOCKHOLM 16, Tel. 36, Norr 50 30

ten

Ingen hudcrème

är av alla damer så omtyckt som **CRÈME SUZON**

Den kända operettsdivan Fru Maja Cassel skriver:

Varje dam måste veta, att så länge hon håller sin hy fraiche så bibehåller hon sitt ungdomliga utseende. Jag har funnit Crème Suzon vara ett ypperligt medel i detta hänseende.
MAJA CASSEL.

Tillverkare

JOH. D. ANDERSSON

Tvål- & Parfymfabrik, Malmö.

Tag bort värken!

Värkande, styva muskler och reumatism följer ständigt förkylning om ej Sloan's Liniment användes i tid. Stryk ymnigt på leder och muskler — det intränger i huden utan gnidning. Försök det!
Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

hittat på något nytt. Hon har blott — som många landsmaninnor före henne med lady Penson i spetsen — påvisat den enda metod varpå trots navy och army och luftförsvaret en svensk erövring av engelsmännen i våra dagar kan verkställas...

KORAX.

Elias Sehlstedt.

(Forts. fr. sid. 1151.)

När Sehlstedt på gamla dagar for till Ryssland med en båt, förd av kapten Jacob Sundberg, hissade tullen, då båten passerade Sandhamn flaggan, men på något vis krånglade flagglinan, så att flaggan fastnade på halv stång. Sehlstedt som trodde detta var gjort med avsikt och anspelade på hans son, som dött samma år, fann detta olämpligt, blev förstämnd, gick ner i sin hytt och visade sig ej mer den dagen.

Då S. gick ner till Rysslandsbåten följde hans hustru honom, hon var då påfallande blek. Kort förut hade läkaren underrettat om att Sehlstedt led av ett svårt hjärtfel. Hon bad läkaren förtiga detta för alla och bar ensam provningen.

Lika lyckligt som deras äktenskap varit i livet, lika kärleksfullt slutade det i döden. »Du ser alldeles förklarad ut», sade den gamle skalden till sin hustru innan han sakta slumrade in i sin sista sömn.

LISA BIANCHINI.

Iduns pristävlan i n:o 45.

V D T E R

B T Y

G 100 kv.m.

I varje brev med lösning som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 45".

Lösning.

Den rätta lösningen på rebusen i n:r 42 lyder: *Oktoberflyttningarna påstås i år bli många fler än under det föregående året. De två först öppnade rätta lösningarna voro insända av Greta Hammarberg, Ullånger, och D. A. Nordlander, Kramfors. Prisen uppgå till 18:45.*

A. D. FÖRENADE PIANO & ORGEL FABRIKER GÖTEBORGS

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitén billigast

MALMSJÖ-BILLBERG ÖSTLIND & ALMQUIST GUSTAFSON & LJUNGQVIST RÄLIN GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Lucks UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

Columbia Brand 4:70 PER KG.

Extra

PAKET FRAKTFRITT 2 1/2 KG=11:75

PERCY F. LUCK & Co. STOCKHOLM.

Oxygenol-Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Evan Williams

Finnes hos alla frisörer och i parfymaffärer.

Henna Shampoo

Damernas bästa

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 10 % extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Hushållsh. 2 kr. Gratis prislister. extra tjocka 2.50

CITY ENGROSLAGER Avd. 1.

Butiker:

Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott. Postf. 622. Stockholm I.

Ingen klagan

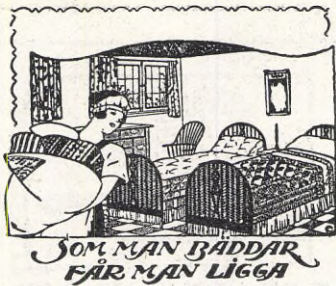
om man uppfriskar blodet, rensar magen och tarmarna från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanrödjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.

Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruksalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa. Pris pr fl. 2.50. Säljas å alla apotek, hos droghandlare, m. fl.

Cederroths Tekniska Fabrik Stockholm.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjäderränseri

GABRIEL-HALLEN

Rikligt urval av
SVENSK KONSTINDUSTRIALSTER

FAJANS
KRISTALL
ARMATUR
GRAFIK

KUNGSGATAN 13
Ingång i porten.
STOCKHOLM

Kaffet stiger...

men tépriset står fast. Det är mer ekonomiskt att dricka té. Särskilt rekommenderas N. K:s CEYLON-TÉ, à kr. 12:— pr kg., CHINA-TÉ, à kr. 2:50 pr pkt om 227 gram.

"KOMANIET"

Mazetti's
CHOKOLAD-
PRALINER

Obs! den ytterst delikata smaken såväl i Chokolad-överdraget som i de olika fyllnaderna.

Prisbelönta kattor.

(Forts. och slut.)

C. Kastrerade hanar.

17. *Murre*. Ägare: Fru Hildur Nordin, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 3:dje pris s. kl.
19. *Vitlock*. Ägare: Trädgårdsmästare Albin Andersson, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl. och Fröken Rydbergs hederspris.
33. *Snurre*. Ägare: Fru Sigrid Nordenmark, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.
35. *Tosse*. Ägare: Fröken Sigrid Lindström, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
36. *Tusse*. Ägare: Fru Hilma Bäckvall, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Utställningens hederspris.

Grupp IV. Siamesisk katt.

C. Kastrerade hanar.

37. *Musse 2*. Ägare: Fröken Elisabeth Flodén, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.

Grupp V. Annan utländsk katt.

A. Honor.

38. *Pretty*. Ägare: Fröken Johanna Magnusson, Huseby bruk, Vislanda. 1:sta pris ö. kl.
39. *Pyttie-Liten*. Ägare: Fröken M. Stephens, Huseby bruk, Vislanda. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.

C. Kastrerade hanar.

59. *Missan Yam*. Ägare: Fru Louise Kiriline, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Utställningens hederspris.

Grupp VI. Inhemsk katt.

A. Honor.

40. *Pärulan*. Ägare: Fröken S. V. Ericson, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
41. *Kiki*. Ägare: Fru Anna Mårtensson, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
42. *Kirra*. Ägare: Fröken Margit Pettersson, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 3:dje pris s. kl.
43. *Mussan (Clara)*. Ägare: Fröken Stina Rydberg, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.
44. *Rosa*. Ägare: Fru Matilda Sundström, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.
45. *Zuzu*. Ägare: Med. kand. K. E. Lagerkrans, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Iduns hederspris.
68. *Rose-Marie*. Ägare: Fru Maria Svensson, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.

B. Hanar.

47. *Kurre*. Ägare: Fru Augusta Österberg, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.

C. Kastrerade hanar.

46. *Kurre*. Ägare: Fru Edith Pettersson, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.
49. *Tusse*. Ägare: Tandläkare Ebba Wahlman, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
50. *Kurre*. Ägare: Fru Agnes Ström, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
51. *Nurre*. Ägare: Tandläkare Hugo Hammarlund, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.
54. *Petter*. Ägare: Direktör C. Th. Rahm, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.
69. *Kurre*. Ägare: Fröken Lindgren, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.

Grupp VIII. Svanslös katt.

A. Hona.

66. *Killemirran*. Ägare: Fröken Lisa Ekström, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.

Grupp IX. Pälsdjur.

A. Honor.

6. *Poussie*. Ägare: Fröken Eva Berg, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.
7. *Rosa*. Ägare: Tandläkare Hans Lindblom, Uppsala. 2:dra pris ö. kl.
52. *Miss*. Ägare: Eldare R. E. Styfberg, Veterinärhögskolan, Experimentalfältet. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Utställningens hederspris.
53. *Sussi*. Ägare: Fru Lotty Jönsson, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.

C. Kastrerade hanar.

55. *Rimtuss Stanson*. Ägare: Professor Hj. Dahlström, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Iduns hederspris.
63. *Grälle*. Ägare: Fru Camilla Lewin, Sthlm. 2:dra pris ö. kl.

Grupp X. Kuriosite'klass.

C. Kastrerade hanar.

56. *Kurre*. Ägare: Fröken Leila Schér, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Kommitterades lilla pris.
62. *Nalle*. Ägare: Fru Camilla Lewin, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.
64. *Björn*. Ägare: Densamma. 2:dra pris ö. kl.
Fröken Anna Swedenborg, Brodhetorp, 3:dje pris i uppfödarklass för nr 1, 4, 25 och 31.
Fru Camilla Lewin, Sthlm, C. G. Hallbergs Guldsmeds Aktiebolags hederspris för vacker kattgrupp.
Intendenten Alarik Behm, Skansen, Fru Ruth Grills hederspris för framgångsrikt arbete för den svenska kattavelns höjande.

Edert hår det vackraste!

Just Edert hår kan bli det vackraste. Just Ni kan få glädja Eder åt den skönhet, som ett hår i sin fulla prakt utgör.

Här lämnas Eder beskrivning på en metod, som för fram till det önskade resultatet. — Tvätta först upp håret med *Azymol-Stimulus Schamponeringspulver*, indränk därefter hårbotten med F. Paulis hårvatten *Azymol-Stimulus* och frottera hårbotten därmed.

Genom denna behandling blir håret rikt, glänsande och vackert. Dess naturliga färg kommer till sin rätt, och frisyren blir luftigt porös samt lättkammad.

F. Pauli's

AZYMOL- STIMULUS

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning: Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B. STOCKHOLM.
Ensamförsäljare i Finland: A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.

LÄDER-ARBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)
KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

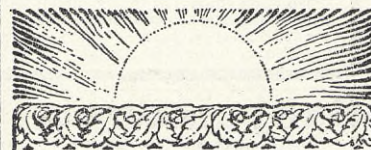
Sydda remmar av bästa engelska kvalité. Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

NORMANS

GLAS och PORSLIN

billigt.

Hantverkareg. 32, Odengat. 41, Styrmansgatan 11, Stockholm.

LIV
FÖRSÄKRINGSBOLAGET

BALDER

STOCKHOLM
Sveriges äldsta, redan från början av de försäkrade allena ägda livförsäkringsbolag.

Låga premier
Höga premieåterbärningar
och vinster
Grundfast soliditet
Ansv.-sum. 120,000,000 kr.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej endast av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växtnäringssalt. Erhålls på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Varför endast Leichner?

Därför att Leichners fettpulver är det enda användbara skönhetspulver, som varaktigt stannar kvar och täcker ordentligt och dock förblir osynligt. Vid dagsljus som eldsljus är det av lika god verkan. Ojämförligt mjukt och fritt för hudens skötsel, uppfriskande parfymerat. Kan erhållas överallt.

L. Leichner
Berlin Schützenstr. 31

Vem vill använda
dessa hjälpmedel...

da veckoabonnemanget
endast är Kr. 2:50 för en

Lux

A.-B. ELEKTROLUX

Utställning: **STOCKHOLM** Tel. 4196, 16613
Birger Jarlsgatan 20 Norr 7192, 6464

Lux erhåller alltid ensam högsta utmärkelsen å alla utställningar
världen runt.

Döm själv. — Begär demonstration i Edert hem.

För att vara vacker

och ha en mjuk och sammetslen hud, måste man
dagligen begagna sig av den beryktade

CRÈME SIMON

Ingnides med en fuktig handduk.
Den skyddar vävnaderna mot kyla och bortta-
ger sprickor, rodnader och kylskador.
Rispuder och tvål av märket SIMON.

Babyutstyrslar

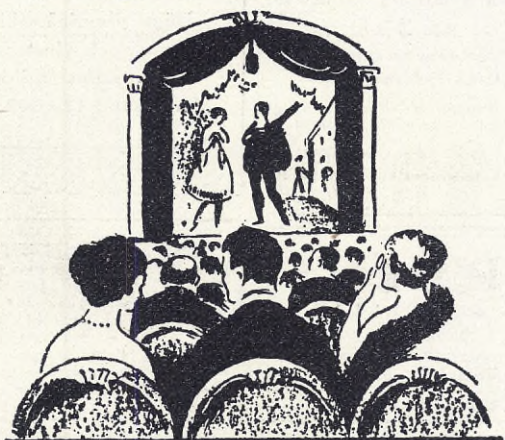
bästa modeller och kvalitet.
Provkartong från kr. 9:50.

Linneutstyrsel-affären
GREVTUREGATAN 24 B, Sthlm.
R. T. 754 23.

Beställ inte

Edra förstoringar genom ombud, utan
vänd Eder direkt till en pålitlig firma.
Vi utföra alla slags förstoringar.
N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

NOVEMBER

PIX

På teater och bio är gott om värme
och bakterier. Svalka och skydd
giver Pix, den bästa "teater-
konfekten".

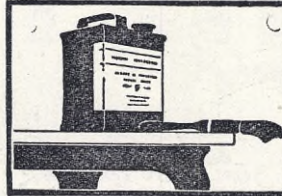

Herr Lindenfelts släktdrag.

(Forts. fr. sid. 1149.)

Lindenfelt tände med en nervös rörelse
en cigarett.

— Å du skulle se henne, fortsatte han
med sin typiska staccato-andhämtning, hon
är något alldeles ovanligt — inte en sådan
där banal skönhet inte en av dessa s. k.
charmerande flirtdockor som man är van
vid och uttråkad av — nej hon är en-
staående och tanken på henne gör mig upp-
rörd — kolossalt upprörd. Det är ett släk-
tdrag — ser du. Vi Lindenfeltar ha alltid
varit upprörda, kolossalt upprörda, då vi
blivit riktigt kära. Det är både vår lycka
och vår olycka... På sjuttonhundratalet
fanns en Lindenfelt — han var något i
Bergskollegium — som blev så emoué,
säger han i sina utgivna memoarer, att
när han skulle fria till den unga dam
som varit i hans tankar under tre år, dag
och natt, måste han rusa på hemlighuset
och sedan blev det ingenting av. Löje
och skandal! Han dog också ogift. En
annan Lindenfelt som varit kammarpage hos
Gustaf III och sedan blev löjtnant vid dra-
bantkåren, fick frossan just då han skulle
framföra sitt vördnadsfulla frieri till en frö-
ken von Fersen — tror jag. Så upprörd var
han. Det var förresten en otur för oss.
Vi hade gärna velat ha en von Fersen i släk-
ten. Han gifte sig inte heller. Så har vi Carl
August, som blev major på Carl Johans
tid. Den stackarn fick hicka av pur sin-
nesrörelse, då han började sitt frieri till
en fröken Stolpenheim, som ägde stenhus
på Söder. Men det var ett resolut frun-
timmer — hon fortsatte själv där han sluta-
de och så blev de gifta till Carl Augusts
stora olycka. Ty det gick knappast ett
år innan han blev kär i en ny — och
vad skulle den stackars karlen göra? Det
var bara att tuga och lida. På den tiden var
det malhonett att skiljas... Deras son som
bar det enligt min åsikt osunda namnet
Polykarpus fick feber — ända upp till 40
grader — då han kom i närheten av före-
målet för sin ömma låga, och inte kan man
gifte sig då man har fyrtio graders feber.
Han blev emellertid den torraste gubbe
man kunde se och efterlämnade en nätt
förmögenhet, väl placerad i fastigheter.
Den ärvdes av min farfar, hans brorsöner
och sedan dess ha vi dragits inte bara
med den där kärleksfebern utan också med
en del pengar... Nåja, — gudbevars, nog
är det bra, men en idealist bör inte frestas
till materialism ty idealism är just det ge-
nomgående draget i slakten — visserligen
av en något nevros för att inte säga psy-
konevros karaktär men dock idealism, och
den är sällsynt och bör bevaras som
en klenod. Fast den kan ju vara besvär-
lig... Men ack, om du bara visste en så-
dan näsa hon har — inte grekisk eller
annan sorts skulpturnäsa utan ett litet fint
poem i näsform — något skälvande ving-
ligt — ja, jag kan inte beskriva den...
Varje gång jag ser en sådan där fin liten
näsa blir jag på samma gång ledsen. Jag
kommer då alltid att tänka på min egen
näs — det mest opoetiska man kan tänka
sig och olyckan är dessutom att när jag
så blir så där kolossalt upprörd, blir näsan
rörlig på ett obehagligt sätt. Inte som
Voltaires fula näsa som hade fint notoriska
näsvingar utan svullet rörlig — du
kanske förstår vad jag menar, det olyck-
liga i saken är att ju mer jag försöker att
göra ett gott intryck, desto livligare kän-
ner jag, hur löjlig näsan blir allt mer...
Första gången jag närmade mig henne
hade jag riktigt bepansrat mig invärtes för
att icke tänka på näsan, men just då jag
skulle säga något riktigt bra och genom-

BORDSSKIVELACK

Om Ni önskar skydda Edra
möbler för slitning eller för-
bättra deras utseende, stryk
dem då med "J. & N:s Table
Varnish." Den torkar hårt
på några timmar med en
elastisk, varaktig yta, som
är ogenomtränglig för hetta
och fuktighet och låter
träets naturliga utseende
framträda. Begär alltid
"J. & N:s Table Varnish!"

För närmare upplysning tillfråga:
A.-B. JULIUS ARNHEIM & Co.
Generalagent,
REGERINGSGATAN 18, STOCKHOLM

JENSON & NICHOLSON, LTD.

Flyglar - Pianinon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.

A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och
barn utföras som specialitet först-
klassigt i alla moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerén.
Luntmakareg. 99 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 18889.

Husmödrar!

AUTO-TVÅL.

Medelst denna automatiska anordning
inbesparas 50 % å tvålförbrukningen.
Det är även hygieniskt.

AUTOTVALNEDERLAGET,
Birger Jarlsg. 42, Sthlm. Tel. 31190.

Varje husmor

med intresse för saken
får gratis från oss boken

"142 sätt
att tillaga
bananer."

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
A.-B. BANAN-KOMPANIET
STOCKHOLM

tänkt till henne var det som om näsan blivit tyngre och ramlat pladask ned på tanken. Och sedan var det förkyllt. Jag tror hon skrattar åt mig i smyg. Hon är alldeles för väl uppfostrad för att göra det rakt i synen på mig. Men det smärtar mig, och jag känner mig ännu mer kolossalt upprörd, då jag tänker på henne. Ibland har jag tänkt på att paraffinera näsan som den där de Wahl men bara tanken på att min näsa skulle smälta just då jag befann mig mitt upp i en kärleksförklaring har avskräckt mig...

Innan jag blev så här vansinnigt kär, var jag en gång lite mindre förälskad i en ung änka med de vackraste fötter i världen och med henne hade jag kommit så långt att jag tydligt såg ett ja i hennes förgätmigej-ögon, men mitt under det det höll på att bli ett frieri blev jag så kolossalt upprörd, att jag trampade henne på tårna. Hon skrek till och blev ursinnig och så blev det slut med den drömmen. Men jag är glad i alla fall ty jag tror nu att hon hade liktornar. Jag känner till det där liktornsskriet. Gällt och fysiskt.

Plötsligt tystnade Lindenfelt. Hans ansikte blev rött som en solnedgång i september. Med darrande hand drog han upp sin fina battistnäsduk och fläktade sin panna, medan hans ögon envist stirrade på något framför honom.

Detta något var naturligtvis hon med näsan.

— Ursäkta, bästa bror, stammade han, jag måste gå... jag...

Och så vacklade han iväg — överväldigad av släktdraget.

Jag såg sedan icke Lindenfelt på en vecka, men en dag då jag promenerade i hagen kom han rullande med kroppen i det där besynnerliga för honom typiska läget.

— Var jag hållit hus... åh, käre vän, jag har genomgått en kris — en mycket svår kris — hon med näsan, du förstår... Ja, jag förstod.

— Jag var ute och gick med henne en förmiddag före tennisen — just den här vägen — solen strålade som aldrig förr och allting lyste så vänligt mot mig. Nu eller aldrig, tänkte jag. Släktdraget skulle överrumplas — ingen inledning — rakt på saken... och så började jag: Fröken Eva — jag äh... Mer hann jag icke — det stockade sig i halsen, i näsan och i hjärnan. Och där stod jag eller rättare sagt gick, utan att kunna få fram ett ljud.

— Lider ni av astma, frågade hon då med en obehagligt spydig ton, som på ögonblicket dödade min kärlek. Och i det samma upptäckte jag, att hennes näsa blivit röd — icke solbränt röd utan snuvigt röd... Min skarpa iakttagelse slog ihjäl resten av denna lidelse och det var väl ty nu har jag funnit den enda och i dag skall det ske. Jag trotsar släktdragets alla fällor, ty kärleken inom mig har byggt en pansarvagn som oemotståndligt skall gå till storm. Mon Dieu, sådana öron hon har — små, genomskinliga under burriga gula lockar och när solen lyser igenom dem, är det som ett skimmer från lyckans land...

Lindenfelt stannade och grep mig i armen.

— Säg mig uppriktigt, frågade han med stämman en oktav lägre än vanligt, tror du att en kvinna kan tåla så länge, att en man med min — hm — upprörda läggning, kan hinna tala till punkt utan att bli avbruten?

Jag svarade naturligtvis något hjärtlost men det gjorde säkerligen detsamma, ty senare på hösten när jag träffade Lindenfelt på Grand, svärmade han för en änka med naglar à la chinois.

God till sista droppen.

Det är mat i god dryck.

Ergo-CACAO

Ergo-CACAO är en stärkande dryck, som bereder en verklig njutning. Den är närande som få andra drycker och så aptitlig att även barn med dålig aptit gärna dricka den.

Ergo-CACAO borde helt ersätta kaffe för barn. Härigenom skulle mycket vara vunnet för barnens sunda utveckling och samtidigt för den svenska folkhälsan.

Ergo-CACAO är dessutom särskilt omsorgsfullt emballerad, varför allmänheten har garanti för att erhålla en i alla avseenden förstklassig vara.

Ergo-CACAONS överlägsenhet över andra märken beror på själva fabriktionsmetoden. Den högsta kvalitet av cacaopulver kan framställas endast då tillverkningen försiggår i så stor skala, att de rationella maskinläggningar och fulländade tekniska hjälpmedel, som storindustrin har skapat, kunna komma till användning.

Pris i kartong:

1 hg. 40 öre ½ kg. kr. 1:80
¼ kg. 90 „ 1 „ „ 3:60

Pris i bleckburk:

¼ kg. kr. 1:— ½ kg. kr. 2:—
1 kg. kr. 4:—

A.-B. CHOKLALFABRIKEN

Marabou

Sveriges
kvalitetsledande
chokladfabrik.

Atelier
Marabou

Krantz

Malmö GALOSCHER

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Prydligt och omsorgsfullt arbete

RYSKA
GUMMIFABRIKS-A.-B.,
MALMÖ.

Oatine

Oatine
SNOW

LÄT ANDRA BEUNDRAS EDERT VALVÄRDADE ANSİKTE, och gläd Eder själv dagligen över den klara, vackra TEINT, som Ni bevarar, då Ni dagligen använder den säregnet fina OATINE, som har en särskild förmåga att nära och stimulera huden samt göra den mjuk. OATINE ingnides och avtorkas, varigenom smutsen avlägsnas och huden samtidigt skyddas. Begär uttryckligen OATINE "Vit burk grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar à Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm

Nederlag: Stockholm Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

Vid huvudvärk

är »4711», droppad på en näsduk och inandad eller tinningarna fuktade därmed, välgörande och lugnande. Dess svalkande, friska doft lindrar fort alla plågor.

Vid inköp av Eau de Cologne bör man giva akt på det lagligt skyddade (Blå-Guld-Etikett).

4711 Eau de Cologne

Gör ett försök med Eau de Cologne-Tvål

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 113. Vore mycket tacksam att få svar på följande frågor: Varav bero vita fläckar på naglarna? Finns det något medel att få bort dem? Har alltid varit så ledsen för dem.

”En som hoppas.”

Naglar, som ha benägenhet att få vita fläckar, skola behandlas med stor försiktighet. Man får aldrig använda ett vasst instrument att nedskjuta nagelbandet med, knappt en s. k. nagelpinne, ty ett litet tryck eller en liten skada på nageln under nagelbandet ger upphov till vita fläckar. Det bästa är att efter tvättningen av

händerna med tumnageln under handduken nedskjuta nagelbandet. — Det är inte sagt att man därmed helt undviker fläckarna, men de bli varken så många eller så stora.

Här meddelas ett sätt att borttaga redan befintliga fläckar: En deg göres av lika delar tjock terpentin och pulveriserad myrrha, som smältes tillsammans, blandas och utbreddes över naglarna på aftonen för att sitta på under natten. På morgonen avlägsnas degen med litet matolja på en bomullstuss. Behandlingen upprepas varje dag en tid och fläckarna försvinna så småningom.

N:r 114. Vad är att göra vid rödkantade ögon? Brukar tvätta med svag borsyrelösning om kvälarna men det hjälper föga. Annars är det inget fel på mina ögon.

En på svar väntande frågerska.

Medel mot rödkantade ögonlock: 1 gr. borax, 10 gr. kvittenkärnelösning, 5 gr. dekokt på lagerblad (laurocerasus), 100 gr. destillerat vatten. En del av lösningen hälls i en annan flaska och spädes med tre gånger så mycket kokt och kallnat vatten. 3—4 droppar indrypes i ögat. Om ni ej själv vill blanda lösningen kan ni få den utförd å apotek.

N:r 115. Bästa Fru Skönhetsdoktor! Jag hör till det feta gardet och skulle så gärna vilja magra litet om möjligt. Höfter och mage ha fått allt för mycket på sin lott, och trots daglig gymnastik bliva de icke smärtare. Nu är jag nog fåfång att vilja pröva den livligt rekommenderade Kleinernters Miracle Reducer. Men eftersom den är så mirakulöst bra, så är den väl också mirakulöst dyr? Jag vore tacksam om Fru

Skönhetsdoktor vill upplysa mig om priset på en sådan överstiger 50 kr.? I annat fall förbliver jag en

Fetknopp.

S. k. avmagringskorsetter finnas av flera olika kvaliteter och säljas särskilt till byst och höfter. De förra kosta 20 kr., de senare 45 kr. Men det finns också billigare.

Även ifall ni lägger er till med en sådan Reducer bör ni på inga villkor sluta med den dagliga gymnastiken, vilken är så mycket

Inga ursäkter.

Den ursäkten duger inte längre, att huvudvärk hindrat Eder från att arbeta nu då det finnes Globoid, som på mindre än 10 minuter befriar Eder från den svåraste huvudvärk. ”Men vilket obehag får jag då i stället?” frågar Ni kanske. Intet. Det är just Globoids stora fördel framför andra smärtstillande medel. Kom ihåg namnet ”Globoid”.

Globoid är den bästa hjälpen mot förkylning, huvudvärk, reumatism, tandvärk, ischias, gikt, nervsmärtor o. d. Globoidtabletterna äro ovala och därför lätta att taga in. Användas på kliniker och sjukhus. Fråga Eder läkare om Globoid. Erhålles å apoteken (utan recept) i flaskor om 20 eller 40 tabl. å ½ gr. Pris pr flaska 1:25 resp. 2:40.

nödvändigare, som cirkulationen i kroppen givetvis måste i viss mån hämmas av den tätt åtsittande gummigördeln.

N:r 116. Kära Idun! Godhetsfullt besvara nedanstående fråga: Huden inuti mina händer spricker fläckvis och blir rynkig och torr. Det ser ut som revorm. Vad skall jag göra? A. O. 25.

Först och främst skall ni använda överfettad tvål, ty era händer tåla sannolikt ej vanlig tvål eftersom de bli så torra. Därtill skall ni efter varje tvättning ignida händerna med en blandning av 606 cl. glycerin och 30 cl. 98 % alkohol, vari upplöses en tesk. borsyra.

Iduns korrespondensklubb.

Undertecknad är en röd revolutionär med samhällsomvälvande tendenser, sociala, psykologiska och (något) politiska intressen, dansar, sjunger, målar och spelar piano, av feminint kön, rätt mycket under de 30. Om likasinnad eller kompletterande individ har mod att brevväxla bedes han eller hon (helst han) skicka brev till Iduns redaktion Mästersamuelsg. 45, Sthlm. Fiametta.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Mina nerver, som förr i tiden alltid voro utmärkta, d. v. s. jag märkte inte att jag hade några, äro sedan jag fick en svår nervchock för tre år sedan, alldeles förstörda. Vid den allra minsta lilla händelse, ja ibland utan någon anledning alls, får jag den häftigaste hjärtklappning och kvälningar och känner mig till den grad ängslig och nervös att jag blir alldeles förtvivlad. Har inte hjärtfel och är för övrigt fullt frisk. Vore innerligen tacksam om någon ville ge mig hjälp och råd hur jag skall kuva mina upproriska nerver.

Huskur på landet.

Svar: Antingen får Ni själv försöka att bota Er, eller, om detta ej lyckas, någon annan (nervläkare). Skall Ni vara Er egen läkare, måste Ni söka skaffa Er ett stort självförtroende och en stark vilja. Var gång, Ni märker att Ni börjar bli orolig, skall Ni fråga Er efter orsaken till Er ängslan. Ni finner då i de flesta fall att Er oro är obefogad, och Ni har alltså ingen anledning att reagera. Försök att få ett verkligt intresse, som helt upptar Er tid och ej föranleder Er att i onödan tänka på Edra ”nerv”. Ett rörligt liv — promenader och olika former av sport leder även ofta i detta avseende till ett gott resultat.

Fråga: Ett testamente skrev jag i juni den 15, sedan undertecknade jag det ej förr än i sept. d. 19 i vittnens närvaro. Kan det bli olägenhet av att jag skrivit 2 olika data? Prenumerant.

Svar: Har undertecknandet i vittnens närvaro uttryckligen skett den 19 sept. så blir endast den dagen av rättslig betydelse. Det andra datum gör testamentet ingen skada men borde ju lämpligen strykas över.

Fråga: Undertecknad, intresserad av djur, undrar huruvida Idun kan ge upplysning om varifrån vita möss kan anskaffas. Vore dessutom tacksam få veta priset å nämnda djur, samt huru de böra skötas. Glad för svar bleve Svarträtta.

Svar: Vita möss finnas i Axel Cohns fågelhandel Mästersamuelsgatan 54. De kosta 1 kr. pr styck och äro ej svåra att sköta. De hållas i bur och äta vad som helst liksom andra möss.

Härlig, uppfriskande gymnastik till musik

(Iduns 5 minuter)

Rörelserna valda av Gymnastikinspektis Elin Falk.

N:o Z 149, pris kr. 6:—

Skönhet och hälsa eftersträvar varje kvinna och det är av stor vikt för hennes välbefinnande och trevnad, om hon kan behålla sin kropp ung och spänstig. Bästa medlet till detta mål är gymnastiken.

FÖRENA NYTTA MED NÖJE

och offra därför 10 minuter varje morgon till en gymnastikstund för att känna Eder frisk och kry hela dagen.

De olika gymnastikrörelserna till musik (10 inalles) finnas noggrant illustrerade och beskrivna å det konvolut, som skivan ligger i.

Samtliga rörelser ackompanjeras av särskilt avpassad musik och föregås av behövlig instruktion. Utförligt illustrerat prospekt gratis och franco.

MANLIG HEMGYMNASTIK

av Bertil G:son Ugglå även upptagen å en skiva N:o Z 148. Pris kr. 6:—.

SKANDINAVISKA GRAMMOPHON A.-B.

OPERAHUSET - STOCKHOLM

Ombud å alla större platser.

Spirella-Korsetten

FRU MARIA LINDQUIST

Vallingatan 17, n. b., Sthlm. N. 110 09.

Gikt Ischias Ryggsnitt Reumatism Åderförkalkning Ålderdomssvagh

bekämpas effektivt med **miradium**, som innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser. På apoteken å 6,50 kr.

Tag först miradiumsalt eller -pastiller och, om så är nödvändigt, sedan de starkare miradium-tabletterna.

Gratis sändes boken om radiums verkningar. Skriv till Miradium-officinen, apoteket Vassens apoteksvarucentral, Vitrum, Stockholm.

KALODERMA
RIS - PUDER
GELÉE
TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.

Stomin

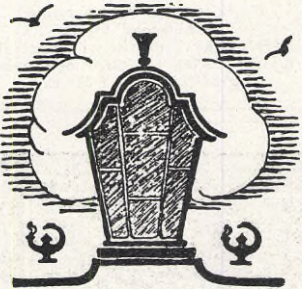
Pris: 2:25.
Magmedicin, kraftigt magstärkande,
snabbt aptitgivande och naturligt väl-
görande. Beprövat sedan 20 år.
Originalförpackningar i apotek,
drogaffärer eller direkt.
Broshyren 95 e tusendet,
om Stomin, sändes gratis.
Fru HEDVIG LINDHOLM
Upplandsg. 68-149, Stockholm.

Bibehåll Eder
ungdom, hälsa och
energi!

Börja dagen med ett glas
ENOS "Fruit Salt"
Låt Eder första tanke varje morgon
gälla ett glas vatten, kallt eller varmt,
friskt skummande med en tesked
ENOS uti.
ENOS "Fruit Salt" är det här-
ligaste »invärtesbad». Tag det varje
morgon för den inre renlighetens
skull; precis som Ni sköter Eder
yttre toalett.
ENOS verkar med Naturen, icke
emot. Det är en välsmakande, skum-
mande hälsodryck med de värde-
fulla och uppfriskande egenskaper-
na frukt i koncentrerad och ända
målsenlig form.
God hälsa är vägen till rikedom.
Till salu i samtliga apotek, hos varje förs-
handel och ledande diversaffär m. fl.
Gen. sag. A.-B. Platin & Co., Stockholm. E4

ENO'S
"FRUIT SALT"
Det enda
äkta fruktsaltet

ELEKTRISK
BELYSNINGSARMATUR
BELYSNINGSGLAS
HUSHÅLLSGLAS
PRYDNADSGLAS
»PUKEX» UGNSFORMAR
AV ELDFAST GLAS

BÖHLMARKS
STOCKHOLM Sö.
Högbergsg. 19-21, Norrmalmst. 4

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid
influensa, och
smärtor av alla
slag, verkar
TOGAL snabbt
och säkert.
Togaltablet-
terna utskilja
starkt den skad-
liga urinsyran
ur kroppen och går sålunda till
själva roten av det onda. Togal
anbefalles varmt av många läkare
och kliniker i Europa. Det efter-
lämnar inga skadliga biverkningar.
Smärtorna lindras omedelbart, och
även sömnlöshet bekämpas med To-
gal. Tillhandahålles av apoteken.

Eder fot bränner!

Använd då
NOGIBOL
upplöst i varmt
fotbad som
borttager all
ömhät och an-
dra obehag.
BOREOL-
svettpulver,

vilket, efter föregående tvättning,
inpuddras armhålor och kroppen
mot armsvett och annan överdri-
ven svettutdunstning. Rekomen-
deras även som tillförlitligt Fot-
strö-Pulver.
TEKN. FABR. BORE H. A. B.
Stockholm. Tel. 153 91.

Fråga: Självförsörjande flicka
27 år, frågar huru man skall bli-
va medlem i Vandrarföreningen
eller dylik.

Ensam Norrländska.

Svar: Vänd Er direkt till den
förening Ni önskar tillhöra för
att få en anmälningsblankett, vil-
ken Ni sedan ifyller och får på-
tecknad med ett par personers
namn, vilka garanterar Er lämp-
lighet i föreningen i fråga. Där-
efter insändes blanketten till för-
eningen för vidare åtgärder. Så
går det i allmänhet till men det
kan ju vara olika i olika förenin-
gar.

Fråga: 1) Var finnes någon
god syateljter i Köpenhamn för
damklänningar, som tar emot ele-
ver? (Adressen till densamma?)
2) Hur stor är avgiften för må-
nad?
T. J.

Svar: Om det är Er avsikt att
i Köpenhamn lära Er sy, vore det
bäst att resa dit och själv under-
söka saken, ty det är mycket svårt
att här ge adresser eller pris för
lämpliga ställen. När Ni kommer
till Köpenhamn bör Ni vända Er
till Kvindelig Læseforening, där
Ni kan få alla önskade upplysning-
ar. Föreningen har både hotell
och restaurang för damer.
Fråga: Vill Idun vara god och
upplysa mig om vilka göromål
i familj med barn, som tillkomma
resp. 1:sta husa och barnhusa.
Deltager en kokerska med någon
städning?

Ung och dum fru.

Svar: 1:sta husa har att före-
stå serveringen och sköta om allt
som hör till densamma. Hon
skall städa sal, salong, herrum och
de sovrum, som ej komma på
barnhusans lott. Hon skall även
hålla herrskapets kläder och sko-
don borstade. Barnhusan skall
först och främst sköta om barnen
och deras kläder och gå ut med
dem, då de ej få följa med mo-
dern. Vidare skall hon städa barn-
ens rum och — om det finns —
en övre hall. Därtill vara 1:sta
husan behjälplig med disk- och
servering då det är främmande.
Kokerskan skall sköta matlagnin-
gen, köket och skafferiet, städa
dessa lokaler samt jungfrurum,
förestugor och trappor.

Fråga: När soppa serveras vid
sittande middagsbord, skall gäs-
ten själv taga sopptallriken från
brickan av den serverande, eller
skall denna placera tallriken fram-
för gästen? Finns någon uppslags-
bok där handledning för server-
ring m. m. gives frågor

Oerfaren.

Svar: Vid en vardagsmiddag
kan gästen själv taga sopptallri-
ken, som bjudes henne från vän-
ster sida, placerad på en serve-
ringstallrik. Vid en större mid-
dag bör sopptallriken av uppaser-
skan placeras framför gästen;
den sättes då fram från höger
sida. "Dukning och servering"
heter en bok av Thora Holm.

A-m.

Fråga: Vi äro några familjer,
som ibland besöka varandra efter
middagen, som vi alla intaga vid
1/7 tiden. Kan man vid ett så-
dant besök bjuda på endast frukt
och ej senare servera té?

Simplicia.

Svar: Om era gäster såväl som
ni själva ätit middag 1/7, kan det
vara nog att bjuda frukt en stund
efter sedan de äro komna. Ser-
vera den så pryddigt som möjligt
och helst både med fruktknivar
och små gafflar. Glöm ej att det
även skall vara pappersservetter,
vilket här om någonsin är på sin
plats, ty fingrarna bli alltid sol-
kiga vid fruktförtäring. Till fruk-
ten bör serveras vichyvatten. Det
vore utmärkt om ni i er krets
kunde införa så enkla umgänges-
vanor. Men frukten är ej alltid
billig, och då är det nog lika eko-
nomiskt att bjuda på té med ka-
kor eller rostat bröd med smör
och marmelad — och kanske mera
uppskattat.

"Hemligheten med min hy
är ej konstig eller ny:
den beror blott på min tvål,
skönhetstvålen Florodol!"

Alla unga damer

böra veta, att det ej finnes nå-
got skönhetsmedel som går upp
mot en rationell hudvård. Flo-
rodoltvålen står bland alla två-
lar i en klass för sig därigenom
att den förebygger och avlägs-
nar skönhetsfel. Den idealiska
hudtvålen är Florodol.

För alla åldrar lämpar sig Flo-
rodol lika väl. Dess milda, cre-
meliknande lödder renar porer-
na, stimulerar hudverksamheten
och tillför huden vissa balsa-
miska ämnen, vilka förläna en
sammetsmjuk, smidig och vacker
hy. Den idealiska hudtvålen är

FLORODOL

— den verkliga skönhetstvålen.

PARFYMERI FLORA,
GEFLE.

Kontrollant: Fil. dr Sten Tyden.

Billiga
Pälsverk

Från Frisco till Cap.

Jag flackat rundt hela jorden och gungat
på väg
och skådat alla slags skinn uti världen,
jag har sett päls garnityr uppå hög och
på låg,
men här hos Källbloms de bästa jag
såg

För di modellerna
di klär mamsellerna.
A dom ä starka ä högst eleganta,
Ett sånt min tös ska få,
och jag ska genast gå
till Upplandsgatan till fyrtyotvä.

PÄLSVAROR emottagas till re-
novering. Ett fint, modernt, väl-
gjort och billigt arbete garanteras.

PÄLSKAPPOR och Pälsfoder
verkligt billigt. Lösa skinn till
engrospriser.

Källbloms Pälsvaruaffär

Upplandsgatan 42,
STOCKHOLM.

MINA
DAMER!

Eder elegans, hälsa
och trevnad är be-
roende av en korsett,
som motsvarar Eder
figurs individuella
krav. Låt därför
sy Eder korsett i
KORSETT-
SALONGEN

Erhålles 3 dagar efter mättagning
Gör ett besök Regeringsg. 22, 1 tr.,
eller ring Norr 50 66 för demonstra-
tion i Eder bostad.

FRU GERDA MALMBORG
Stockholm.

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

effektiv — oskadlig. Pris pr flaska 3:50 + emballage och
porto. Tillv. av Leg. apotekaren Fru S. Hellström, Ramnäs.

MED OBETYDLIGT ARBETE

få linoleummattor, bonade möbler och golv
en varaktig och vacker glans, då de bonas med

GAHNS BONVAX.

Absolut fritt från frätande
eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS
ÄR EN GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT FABRIKAT.

TILLVERKARE:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Koppar och mässing skinnande som
solen, om de blankas med
"KOPPARSOL"

Nya Zinkolfabriken, Örebro.

Äkta spetsar, Kinesiska broderier och Kuriosa

G. H. JOHANSSON,
Grevturgatan 34 A, Stockholm.
Tel. Norr 402 04.
Allt handgjort. Billigaste priser.

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt
medel för att borttaga gene-
rande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö

H. M. Konungens Hovleverantör.
NEDERLAG:
i Stockholm Regeringsgatan 27-29.
i Göteborg, Kronhusgatan 22.

Kompletta

Barnkläder

för gossar och flickor i alla åldrar. Krä-
kor och Bahytter sys även om tillbehör
finnes. Elegant och välgjort arbete.

E. NORÉNS BARNKLÄDERSAFFÄR
44 Karlbergsvägen 44, Sthlm.
Allm. Tel. Norrr 147 94.

Fråga: Hava följande utländ-
ska mynt något värde för en sam-
lare och finnes eventuellt någon
köpare? En Belgisk 5 francs fr.
år 1873. Ett Jubileumsmynt fr.
drottning Victoria, d:o 5 Pfennig
1897, samt ett Jubileumsmynt
(kr. 2), konung Oscar).

Svar: Jag tror inte att mynten
ha något värde för samlare, isyn-
nerhet inte de två sistnämnda.
Bäst vore om ni kunde höra efter
hos någon mynthandlare.

Fråga: Vilka sjukvårdskurser,
enskilda eller offentliga, kunna
stå till buds för en flicka 32 år
gammal, som i fyra år arbetat i
sjukvård, 1½ år på upptagnings-
anstalt för sinnessjuka samt 2½
år i privatvård. För framtiden
tänker jag huvudsakligen ägna
mig åt privatvård, men vill för
att öka mina kunskaper, genomgå
en ordentlig utbildningskurs. Ty-
värr besitter jag ej elementar-
skolebildning. H. S.

Svar: Vid de flesta länslasarett
givas 2 å 3-åriga kurser för
sjuksköterskor; fordringarna där
äro ej elementarskolebildning. Om
ni vänder er till Sjukvårdsinspek-
trisen, Medicinalstyrelsen, Sthlm,
får ni alla önskade upplysningar.

Fråga: Kan någon av Iduns lä-
sare möjligen ge mig adressen
till fru Myhrmans platsbyrå i
Chicago. Ämnar i vår resa till
Amerika, men som jag ej kän-
ner någon jag direkt kan vända
mig till tänkte jag sätta mig i för-
bindelse med nämnda byrå, eller
kanske det finns någon som kän-
ner till sjukhusförhållanden i
Amerika som kunde ge mig ett
råd. Synnerligen tacksam för svar,
Sjuksköterska.

Svar: Ett brev till fru Othelia
Myhrman kommer henne tillhan-
da om det adresseras till Svenska
konsulatet i Chicago. Hon är nog
den rätta att ge upplysningar om
sjukvårdsförhållanden i Amerika.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Undertecknad som flera gån-
ger sett bekymrade mammor fråga
efter något som hjälper mot säng-
våta hos såväl mindre som större
barn och sett det svaret att ingen-
ting finnes som hjälper, ber här-
med få lämna ett recept, som i al-
la de fall där det försökts visat
sig utmärkt. Nu senast har det
använts åt åtta olika barn, som
voro med i Hälsingborgs barn-
sylv sommarkoloni. Föreståndar-
innan där hade hört mig tala om
hur bra det var och när hon då
fick så många sängvåtare skrev
hon och bad om receptet och det
verkade på alla. Förut är det
praktiserat på många olika barn
och alltid har det hjälpt.

Recept: 35 gr. Millefolium, 35
gr. Trifolium, 35 gr. kamomill kok-
kas i 1 liter vatten tills ½ liter
kvarstår och gives i matsked 3
gångar dagligen. Jag har själv
varit barnhemsföreståndarinna och
vet därför att medlet bör bli känt.
T. S.

Att medlet ifråga i vissa fall
kan hjälpa är möjligt men då
åkomman ifråga har vitt skilda or-
saker och kan härleda sig från or-
ganiska fel i olika delar av krop-
pen är det rådligast att icke anse
medlet såsom osvikligt i alla fall.

FRAGOR.

Vore så tacksam om Iduns
ädla läsarinna kunde stå mig
till råds och hjälp. Jag är en
35 års fru gift med en lantbruk-
are i små ekonomiska omständ-
igheter, så jag ser mig nödsakad
att med extra arbete hjälpa min
man att underhålla vår familj som
är förutom oss, två små barn.
Jag är ex. sjuksköterska och

Damer i alla åldrar

kunna vara säkra på att uppnå en vacker och frisk hy, om de
dagligen använda världens två renaste och bästa hudcremer:

Pond's Vanishing Cream och Pond's Cold Cream.

Pond's Vanishing Cream påstrykes varje dag, innan man går
ut, som skyddsmedel mot damm och smuts, väder och vind.
Pond's Vanishing Cream gör huden mjuk, len och vit och för-
lämnar densamma ett utomordentligt friskt utseende. Pond's
Vanishing Cream behöver ej ingnidning; den försvinner ögonblick-
ligen, endast efterlämnande en behaglig doft av Jacqueminot
Rose. Pond's Vanishing Cream är ett förträffligt underlag
för puder.

Ansikte, hals, händer och armar böra varje afton ingnidas
med Pond's Cold Cream, som är närande för huden. Pond's
Cold Cream håller porerna rena, gör huden len och förlämnar en
vacker och klar hudfärg. Pond's Cold Cream motverkar i högsta
grad uppkomsten av rynkor.

Pond's Cremer befrämja icke | Pond's Vanishing Cream och
hårväxten. | Cold Cream erhållas överallt.

Gratis-
prover.

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto
och emballage sända vi Eder gratis provtuber
av både Cold Cream och Vanishing Cream.
Gäller en vecka från den 9/11-16/11 1924.

Pond's Generalagentur: Pilestræde 19-25, Köpenhamn K.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

Vänner av
gott kaffe.

Anmoda Eder leverantör att beordra
och expediera

Triangelns Utställningskaffe

i ½ kg. kartonger å kr. 2:50, så erhål-
les ett verkligt gott kaffe.

FÖRENADE KAFFEIMPORTÖRERS
ROSTERI A.-B. TRIANGELN,
GÖTEBORG.

Aktiebolaget Nådhammar- bodarna

24 VALHALLAVÄGEN 24
Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 310 61.
STOCKHOLM.

Försäljer i parti och minut: ...
Oskummad mjölk
Barnmjölk (tuberkefri - kontroll-
mjölk) Extra fin visp- och kaffe-
gräde. 1:ma SMÖR.

TING ATT MINNAS

Arboga margarin

Smörblandning "Mejerit" **1** Växtmargarin Växt No 1
SMAKAR

Gräddmargarin **2** Växtmargarin Växt No 1
Alfa-Ko BRYNER

Grädd **3** Srädd Alfa-Ko
Alfa-Ko BAKAR Alfa-Ko

som smör

Du behöver varken köpa mig ny kappa eller
dräkt i år. Örgryte Kemiska skall få tvätta min
gamla dräkt och kappa från förra året, ty de göra
det så bra. Elegant blir jag - var säker på det.

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

skulle kunna ha några inackorderingar, någon efterbliven äldre flicka eller ett par konvalescenter, så är jag skicklig i vitbroderi och alla slags handarbeten, men dessa betala sig litet, och det är svårt få sälja. Jag är även kunnig i skrivgöromål men omöjligt även det få något arbete på landet. Kan någon råda mig till något varav jag kan förtjäna så pass mycket att jag kan erhålla till litet kläder, ty jag lider snart brist på det allra nödvändigaste och jag vill för allt ej sätta mig i skuld. Vore nu så tacksam för de råd och den hjälp som kan ges åt en

Ung bekymrad moder.

En fråga från en vän.

Kära Idun! Som jag med intresse tagit del av eder frågoavdelning och sett, att man där kan få råd ja, t. o. m. hjälp, antingen det nu gäller färgen på mattor och gardiner eller lösningen av verkliga livsproblem, så vill även jag bedja er hjälpa.

Jag har en god vän, som varit folkskolelärarinna men drabbats av olyckan att bli döv och därför måste upphöra med all undervisning, vilket var hennes verkliga livsintresse. Sedan flera år tillbaka har hon skött hemmet åt sin äldre fader (79 år) och tack vare hennes lilla pension och faderns lön (han är sedan 50 år tillbaka anställd i samma firma och arbetar ännu) ha de kunnat bestrida de dagliga utgifterna och även genom min väns stora sparsamhet lagt av en liten slant i händelse av sjukdom eller dylikt. Nu står hon inför utsikten att fadern inte längre orkar arbeta, och den pension han såsom underordnad i tjänsten kommer att erhålla blir så liten, att det är omöjligt för två personer att kunna leva av den årsinkomst de då få gemensamt. — Med tanke på att förr eller senare stå inför ett sådant faktum har min vän lärt sig bokföring och är en duktig bokförerska, men har hon länge förgäves sökt erhålla sådant arbete. Hon har provat annonsering utan resultat, och föreningen "De dövas väl", som hon länge tillhört, har åtminstone hitintills inte heller kunnat göra något för henne. Varken hon eller jag ha stor bekantskapskrets eller utvägar att genom rekommendationer komma någon vart, själv lever jag i sådana omständigheter, att jag inte kan lämna henne annat än tillfällig hjälp, om så behövs. Jag har bara min varma vänskap och mina fattiga ord, som då och då få användas att hålla modet uppe hos min vän. — Nu tänkte jag, att kanske just mi-

na ord som uttryck för min goda vilja skulle genom er tidning kunna nå ut till människorna, och, om lyckan är lika god som mitt uppsåt, kunna nå just den, som kan ge min vän ett arbete, som hon kan utföra, oförhindrad av sin dövhet, och som jag vet, att hon utträttat med den största ordning och omsorg. Var finns den eller de personerna? undrar en Vän, som anser att vänskap förpliktar.

Härmed en fråga till "Diana" som i nr 40 av Idun talar om en effektiv salva för röda, svullna händer, som hon själv funnit upp. Kan salvan även användas i ansiktet för frost i näsa och kinder och med samma effektiva resultat? Hur länge brukar det dröja tills förbättring inträder? Vad kommer salvan att kallas, när den kommer ut i handeln? Jag önskar att "Diana" ville tillsända mig mot postförskott en sats av denna salva, och vore jag då även mycket tacksam att få eder adress. Tillskriv Idun så lämnar den min adress.

Norma.

Kära Iduns läsarinna! Giv mig svar på dessa mina frågor! Finns

Terro Sko-Krämm

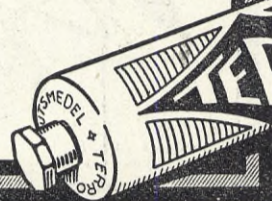
är det mest värderade skoputsmedlet.

Terro vårdar den dyrbaraste lyxskon.

Terro gör sportskodonen varaktiga.

Terro tätar allt läder och skyddar det i alla väder.

30 öre pr stor ask eller stor tub.

det någon av Eder som blivit fullständigt botad för kyld röd näsa på något av de otaliga skönhetsinstituten i Stockholm och i så fall var? Eller av någon privatperson? Hur lång tid åtgår för behandlingen? Kan man utan risk låta behandla sig på vintern? Förra vintern såg jag en annons i Svenska Dagbladet som stod inne flera gånger, där kylskador absolut botades å näsa, kinder och öron enligt amerikansk metod. Finns det någon som känner till denna metod eller anlitat den och verkligen blivit bra? Den eller de, som äro nog lyckliga att blivit befriade från detta plågsamma onda ombedes enträget att låta detta komma till allmänhetens kännedom, då kylskador i ansiktet för många är ett verkligt lidande.

Norma.

Mångårig prenumerant av Idun funderar på att sätta upp fotografiateljé, men har ännu ej bestämt var utan tänkte nu fråga Iduns läsare och läsarinna om lämplig plats härför. Helst bör

det vara i vacker och trevlig sommar- och turiststad. Antingen vill jag övertaga en gammal upparbetad sådan eller få anvisning av, eller till byggmästare eller husägare som är villig att inreda en bekväm och modern ateljé i hus med centralt läge. Ateljer. Poste restante, Falkg-ranten.

En bön för ödebygdens barn.

Vintern nalkas nu med stora steg och det är icke utan bekymmer, som vi motse den häruppe i övre Norrland. Av allt att döma kommer arbetslöshet i stor utsträckning att göra sig gällande. Skogsdrivningarna lära komma att inskränkas till ett minimum. Detta medför arbetsminskning även på andra områden. Det artar sig alltså till att bli en hård vinter för många familjer, framför allt i lappmarkens ödebygder. Där har fattigdomen för övrigt nästan ständigt en stor armé att uppvisa. Svårast är det för barnen, som bli undernärda och sakna kläder. En lärarinna skrev nyligen från en lappmarksby, att

ännu i mitten på oktober månad kommo barn barfota till hennes skola i brist på skodon.

Luleå stifts diakoniförening, som fortfarande verkar för den sociala nödens lindrande bland fattiga och sjuka i övre Norrlands ödebygder, vågar härmed ånyo vädja till allmänhetens ofervilja för stödande av denna hjälpverksamhet, vilken förmedlas genom av föreningen anställda diakoner, därav fyra manliga och en kvinnlig, stationerade i skilda delar av Västerbottens och Norrbottens lappmarker.

Föreningen mottager med tacksamhet såväl penningbidrag som naturagåvor av kläder och matvaror m. m. Icke minst välkomna äro gåvor av ull och garn, varigenom kvinnorna i de fattiga hemmen kunna sättas i tillfälle att själva spinna och väva till kläder åt familjens medlemmar och särskilt åt barnen.

Eventuella bidrag torde benäget sändas till föreningens kassaförvaltare Fru Amanda Flemström, Luleå.

Å Luleå stifts diakoniförenings vägnar:

O. Bergqvist.

MORGON eller AFTON

— till vilken tidpunkt Ni förlägger Eder toalett är Elfströms Svavel-Tjärtvål (REPORIA-TVÅL) av största betydelse för hudvården. Genom sitt aromatiska och på milda, välgörande svavel- och tjärämnen rika lödder renar den hudens porer och stimulerar den sunda hudverksamheten. Resultatet blir en frisk hud och en vacker hy.

Till förekommande av förväxlingar med mindrevärdiga tvålar i förvillande lika utstyrel hava vi som lagligen skyddat märket i registrerat ordet REPORIA.

Tillverkningen står under kontroll av prof. i kemi vid Uppsala universitet L. Ramberg. Detta garanterar en oförändrad sammansättning.

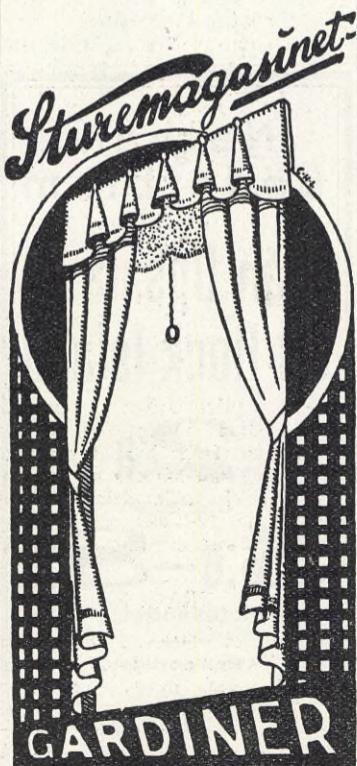
Säljes överallt å 1 kr. pr st.

ELFSTRÖMS Svavel TJÄRTVÅL N:1

Rena porer — hudens hälsa.

Elfströms Tekn. Fabrik, Gefle

I alla tankbara kvalitéer billigt från STUREMAGASINET, Stureplan 15, Stockholm. Prover sändes på begäran.

Husmödrar!

Nedbringa hushållsutgifterna och prova KAFFETILLSÄTTNINGEN

"SANA"

Är tillverkad av uteslutande vegetabiliska ämnen. Välsmakande! Hälsosamt! Besparande! Sana är förordat av läkare. — Använd Sanatillsättning, 1 del till 2 delar rostet och malet kaffe (1 paket SANA till 1/4 kg. kaffe). Er ekonomi och Er hälsa skola båda må väl därav. Övertyga Eder själva! Köp i dag ett paket om 125 gram å 25 öre hos Eder handlande.

En gång försökt, oumbärlig!

Svea Kaffetillsättnings A.-B. STOCKHOLM Tel. 2257.

Partinorderlag: Malmö: A.-B. Adolf Faxé. Tel. 4882. Göteborg: Olof Glenne & C:o, A.-B.

I: STA BARNMORSKAN VID

"PRO PATRIA"

Ellen Vesterberg skriver om MILLIDINSALVAN att den är oundgänglig vid de hos spädbarn förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvårtor.

MILLIDIN

tillverkas under kontroll av
Apotekaren, Doktor
M. K. A. BREDEBERG.

Fås överallt å kr. 1:—, 2:50, 2:75

Tidning

Mors lilla hjälpreda

skall ut och köpa smör.

För henne existerar intet annat smör än **Mustads Bästa-Växt**. En smörgås med Mustads Bästa-Växt är det godaste hon vet.

Handlanden skulle försöka ge henne ett annat märke och sade att det var lika bra.

"Då har farbror inte smakat Mustads", sa lillan och gick till en annan affär.

Den som en gång provat Mustads köper aldrig något annat.

Krantz

När stjärnan föll...

Skiss av Gun Dalén.

"Ja, jag säger då det, ungdomen nu för tiden, den är sig då lik!" Tant Beata suckade och for ett tag med dammtrasan över hela den samling filmhjärtar och kottiljongsmärken, som prydde väggarna i Inga-Brittas lilla enkla flickrum. "Ge sig ut och ranta utefter de sörjiga landsvägarna i timal, till på köpet när man har skoskav. Och se'n måste man förstås vara hemma från skolan..."

"Men tant, doktorn sa' ju..." Inga-Brittas röst var full av indignation.

"Ja, tacka för det, när det kunde blivit blodförgiftning och Gud vet allt. Men nu ska' jag allt sätta p för några påhälsningar i det här rummet, för då är det jag, som skriver till Inga-Brittas pappa!" Och med all den värdighet hennes torra lilla gestalt var mäktigt seglade tant Beata ut genom dörren och lämnade sin yngsta och mest svårhanterliga inackordering att begrunda hennes ord.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Ja, egentligen ångrade Inga-Britt själv den där promenaden med kandidat Herner men inte för fotens skull, bevars — det var bara skönt att slippa läxplugget för några dar. Visst såg kandidat Herner bra ut, och flickorna i klassen hade nog varit rysligt avundsjuka, när han dansade så mycket med henne på balen hos Aina Lycke, men inte ville Inga-Britt för hans skull gå miste om Göstas vänskap. Det var ju det stora felet med Gösta, att han inte kunde dansa, och så gick han bara i fjärde ringen och var alltså inte annat än en skolpojke, men i alla fall... Han kunde vara bra rar, och de två hade hållit ihop hela hösten mot tant Beatas andra inackorderingar, som i Inga-Brittis tycke voro litet väl "malliga" av sig.

Nu hade det förargliga hänt, att i går kväll, när kandidat Herner något väl länge hållit hennes hand till avsked, så kom Gösta just ut genom porten. Ingenting hade han sagt, bara hälsat och givit henne en lång blick. Inga-Britt tyckte sig läsa både sorg och förvåning i den blicken. Därför hade hon bra gärna velat träffa Gösta i kväll. — Tyst, gick det inte i trappan — det kanske var han! Som en blyxt nappade Inga-Britt till sig den nya blå morgonrocken, som låg på en stol bredvid hennes säng, och hann nätt och jämt krypa i den, då det knackade på dörren —

"Stackars liten, som ligger här ensam!" Vad det kändes gott att höra Göstas lugna, trygga röst, så full av beskyddande ömhet. Allt blev plötsligt roligt, och medvetandet om att tant Beata kunde komma in och avbryta tété-å-téten, gav bara en viss behaglig spänning åt det hela.

"Du Inga-Britt, om du visste, så vackert mänsken det är i kväll." Och Gösta gick fram till fönstret

och rullade upp gardinen, så att Inga-Britt från sin säng kunde se allt det gnistrande vita därute i vinterkvällen.

"Nu skall du få höra något, som mor brukade läsa för mig ibland. Jag tyckte alltid, att det var så vackert." Göstas röst fick ett vekt tonfall, när han talade om sin döda mor, och i Inga-Brittis hjärta steg plötsligt medvetandet om att hon höll av honom oändligt mycket mer än hon själv hade anat. Så vackert han läste, där han satt på fönsterkarmen med det kalla, vita månlyuset flödande in i rummet:

"Nu sova vida vatten,
nu slumrar Konung Dag,

Nathan Söderblom Från Upsala till Rock Island

2:a
upplagan
5:e-8:e
tusendet

Med porträtt.

Häft. 7: 50, inb. 9:—, eleg.
halvfr. band 15:—
I alla bokläddor.

Svenska Kyrkans
Diakonistyrelses Bokförlag

I stjärne vita natten
vi tala, du och jag
om underfulla lågor,
om världar i det blå,
vi fråga stumma frågor,
dem ingen svarar på..."

"Ser du, Inga-Britt, nu föll en stjärna. Just då jag önskade något!" — "Vad då, Gösta, tala om det, så är du så rar." — "Nej, liten, men jag ska se, om det går i uppfyllelse." — Han böjde sig ned över Inga-Britt och kysste för första gången den röda flickmunnen, medan ett par mjuka armar villigt smögo sig kring hans hals.

"Det gick bestämt, som du önskade, Gösta!" viskade hon sakta och ömt.

BOKNYTT

Oljoberget och Ladugårdsgårde, Svensk sägen och hävd, av *Nils Ahnlund* har utkommit på Hugo Gebers förlag. Tio kulturhistoriska uppsatser ha sammanförts i denna bok som torde komma att i hög grad tilltala vänner av svensk kulturhistoria.

En bok om Shelley. André Maurois, som med *Ariel — Shelleys liv* — nu introduceras hos svensk publik, är bland det moderna Frankrikes högst skattade litterära namn. Han slog först igenom med "Ariel", som varit en av de senaste årens stora succèer i Frankrike och England. En engelsk kritiker har fällt omdömet, att det inte finns någon bok om Shelley, som går mera på djupet, och ej heller någon, som når upp till "Ariel" i fråga om elegans och kvickhet.

En lyckoriddare, roman från 1600-talet av Harald Molander, har nyligen kommit i sin 5:te upplaga hos Wahlström & Widstrand. Den glada och spännande

historien om Lars Viwallius många äventyr lämpar sig framför allt utmärkt till ungdomsbok men är roande lektyr även för äldre.

En ny bok av Halldis Stabell med titeln "Handbok för mina elever" har i dagarna kommit ut hos Wahlström & Widstrand.

Ockulta upplevelser heter en ny bok av *Thomas Mann*. Den berömda novellisten har för en gångs skull skjutit romanmanuskriptet åt sidan och gett sig in på ett ämne, som tydligen intresserat honom, men som han själv erkänner sig finna besynnerligt. Han beskriver de underbara händelser han fick bevittna vid en spiritistisk (eller skall man säga ockultisk?) seans hos den kände läkaren och forskaren friherre von Schrenck-Notzing i München. Thomas Mann avger ej något omdöme. Han endast konstaterar objektivt och lidelsefritt utan några som helst förklaringsförsök det i sanning sällsamma, som han upplevat.

Beethoven och hans tid av *Tobias Norlind*, som nu med ett första häfte utkommit på Hugo Gebers Förlag, är det första originalverket på svenska språket

Mellins Food

är en världsberömd,
lättsmält kraftnärings för
barn, ammande mödrar,
konvalescenter och ålderstigna samt för personer,
som lida av mag- eller
tarmsjukdomar. Förordas
av läkare. Köpes
i apotek, speceri- &
drogaffärer.

Tusenden och åter tusenden

betjäna sig årligen av radiumhaltiga gyttjebad för att stärka kroppen och kanske inte minst därför, att den radiumhaltiga gyttjan förlänar huden en sällsynt vacker smidighet och charme.

En synnerligen angenäm och effektiv ersättning för detta radiumhaltiga slam är

Schéels Radiumtvål

Dess utsökta doft, dess crème-liknande och balsamiskt välgörande lödder i förening med radiummineralet Viikit har gjort Schéels Radiumtvål till en verklig

SKÖNHETSTVÅL

Schéels Radiumtvål säljes överallt till ett pris av **Kr. 1: -**.

Schéels Radiumtvål
— framtidens tvål.

J. Granz

Hoffmann's Pianino

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

Malmsskillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

JAPANLACKEN
RIVALIN
marknadens förnämsta
lackfärg

är oundgänglig, när en
verkligt förstklassig
lackering önskas

Säljes hos alla välsort.
färghandlare.

Fabrikant:
A.-B. WILH. BECKER
STOCKHOLM

Lacking

ENDA EFFEKTIVA MEDLET
FÖR
LACKSKORS BEVARANDE

om Beethoven. Med undantag av några fåtal smärre rent populärt hållna skrifter har den svenska musikkulturen blott haft att uppvisa några utländska skrifter, vilka utan alla kommentarer överförts till svenska språket. Ett svenskt originalverk har därför länge varit av behovet påkallat. "Beethoven och hans tid" behandlar hela det samtida kulturlivet, såväl det litterära som musikalska, speciellt i kulturvärldens dåvarande huvudstad, Wien, och ger därför i allmänna, översiktliga drag en bild av livet för hundra år sedan. Arbetet utkommer i sex väl illustrerade häften, som skola utgivas i rask följd, med minst ett häfte i månaden.

Jessies Värsta Sommarlov av Nannie Presskorn-Thygesen är titeln på en ny ungdomsbok utkommen på P. A. Norstedt & Söners Förlag.

Jessie är en trettonårig Köpenhamnstös, som tillbringar sina sommarferier hos sin farbror och tant, en veterinärfamilj, där frun hyser mer gammaldags åsikter om uppfostran än dem, enligt vilka Jessie uppfostrats. Det uppstår en del konflikter, försäkrade av den mycket rättrådiga och impulsiva Jessies vana att säga sitt hjärtas mening om det som händer och sker. En liten kärlekshistoria — en filmning, ett bortkommet halsband, vars tillrättakomst har till följd brytandet av en förhastad förlovning och Jessies "befrielse" från släktingarna, ger spänning åt berättelsen.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens julböcker. I dagarna har Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens bokförlag utsänt sin tilltalande julkatalog, som upptager vad Förlaget har att bjuda i höst.

Av katalogen framgår, att även i år utkomma de kända och uppskattade jultidningarna "Julgåvan", "Julottan" och "Julkärven". Den illustrerade missionskalendern "Varde Ljus!" och folkkalendern "Frideborg" utkomma i nya årgångar.

Några av fjolårets berättelseböcker hava tillsammans med årets nyheter sammanförts till ett Familjebibliotek, bundet i vackra klotband. I serien, som består av 10 band, ingår bl. a. "Kors och halvmåne" av Joseph Hocking, "Pompejis Ödestimma" av Ella Bockh-Arnold, "Farfarsgården" av Anna Ölander samt "Lillemor" av samma författarinna. "Flickorna i Barden-skolan" av Frances Stratton och "Självalda vägar" av Agnes Bigerne, de två sistnämnda speciella flickböcker.

Bland uppbyggelse- och homiletisk litteratur intager "Guds Frälsningsväg" föredrag och predikningar av framlidne hovpredikanten Fr. Hammarsten, främsta rummet. Boken är synnerligen tilltalande utstyrd, tryckt med klar och tydlig stil på lätt, engelskt papper.

"Sådd på Guds åker", predikningar över evangelietexterna av hovpredikanten Fr. Hammarsten utkommer i sin fjärde upplaga till det nya kyrkoårets början.

"Nya Testamentet med förklaringar och homiletiska anvisningar" av teol. dr Oscar Bensow, del II Lukas—Johannes evangelier, har just i dagarna utkommit.

Av den kände danske författaren och prästmannen Olf. Ricard föreligger ett nytt arbete, "Anden i Apostlakyrkan", översatt av Oscar Mannström.

Ett par starkt pedagogiskt betonade arbeten äro också värda att nämnas i den långa raden av nyheter. "Barnens religiösa svårigheter" av Edith E. Read Mumford samt den i femte upplagan utkomna "Du och din framtid, några vägledande ord till de unga", illustrerad och utstyrd på ett förtjänstfullt sätt.

Livförsäkra EDER

i SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3

AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

OMBUD PÅ ALLA STÖRRE PLATSER

Den som en gång smakat

Eskilstuna Veteknäckebröd

äter inget annat spisbröd.

Mört! Näringsrikt! Delikat!

Förordat som dietbröd. Ett utmärkt tébröd. Ett delikat bröd för smörgåsbordet.

Till salu i väl sorterade livsmedelsaffärer.

A.-B. Arvid Petterssons
Brödfabrik, Eskilstuna.

Etablerad 1885.

Partiorder mottagas i Stockholm pr tel. 339 77.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Ingen rök utan eld

lyder ordspråket. Enstämiga lovord ha kommit vår firma till del för goda varor, billiga priser, redbar behandling och ferm expedition, och dessa ha givetvis sin grund däri, att vi alltid bemödat oss om att betjäna våra kunder på ett i allo tillfredsställande sätt. — Vi sälja tusentals olika artiklar i manufaktur, korta varor m. m. Rekvirera

vår stora jubileumskatalog, som åtföljes av en speciallista å ett antal jubileumsvaror, vilka säljas till sensationellt låga jubileumspriser, och av provblad å årets jultidningar, Julstämning, Julkvällen m. fl., kalendern Ahlén & Holms årsbok för 1925 och familjejournalen Vårt Hem. Katalogen erhålles på begäran gratis mot endast portolösen.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Vacker ungdomsfrisk hy
får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård uttrycker dr. Junger: "En skön hud är den yttre förklaringen av den inre fysiska människan. Har huden frisk och livlig färg, förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhetsens glans. Björkbalsam är ett av naturen själv erbjudet medel och dess tillförlitliga verkan förklaras av de för huden välgörande aromatiska och eteriska oljor den innehåller. Av alla av mig kända skönhetsmedel förtjänar Björkbalsam företräde.

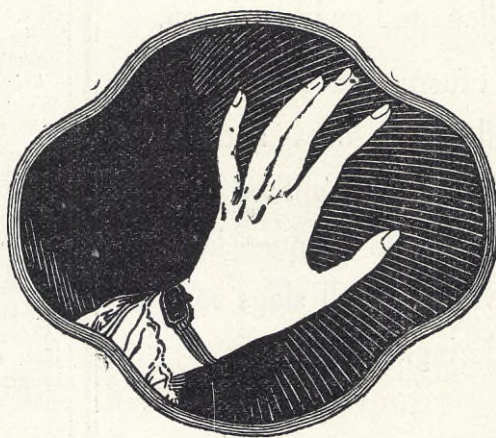
Pris pr flaska Kr. 4: 50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

Rottingstolar iflätas.

Hantverkshemmet för blinda kvinnor, Klara Ö. Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71.

Ett nytt Nagellack,
som har alla de goda egenskaper,
som en dam kan önska sig.

Cutex-fabrikanterna ha nu gjort fullkomlig en av de uppfinningar, som utgöra ett behag vid en dams manicure. Resultatet är ett nagellack, som ger den moderna rosa-glansen, som sättes så stort värde på.

Torkar icke i strimlor.

Varar en hel vecka.

Fjällar icke av sig.

Glansen fördärvas icke av vatten.

Torkar nästan ögonblickligen. Efterputsning överflödig.

Cutex nagellack är just så pass tunt, att det kan fördela sig jämnt, så att naglarna aldrig se tjocka ut som om det låg ett lager fernissa över dem. Penseln, som levereras med varje flaska, tager just så mycket av vätskan, som behöves till varje nagel. När tiden är inne för en ny behandling, äro naglarna ännu vackra och rosafärgade.

Cutex-specialiteterna kunna erhållas i alla parfymaffärer, apotek och hos kemikaliehandlarna.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige: MADSEN & WIVEL, Östergade 26, Köpenhamn K.

CUTEX

Hennes nya klänning

sys i hemmet på Husqvarna symaskin.

Husmodern vet vilken årlig besparing detta innebär samt att hon med sin Husqvarna förvånansvärt lätt och fort kan sy vilket klädesplagg som helst för att ej tala om vilka vackra broderi-, applikations-, märknings- och fällningsarbeten, som kunna framställas med en Husqvarna.

Närmaste Husqvarna-depot står beredvilligt till tjänst med katalog, prisuppgift och betalningsvillkor. Därjämte lämnas åt alla köpare kostnadsfri undervisning i all slags sömnad och brodering.

Husqvarna

VAPENFABRIKS A.-B.
HUSKVARNA

SKÅNSKA DAGBLADET MALMÖ

med söndagsbilagan "HEMMET"

Svenska landsortens mest spridda dagliga tidning.
Effektivaste annonsorgan för stad och land.
När dagligen 60,000 sydsvenska hem.

Professor O. Hallesby, väl känd genom tidigare arbeten samt sina föredragsresor här i landet, utkommer till julen med ett nytt arbete, kallat "Andens fullhet". Den av samme förf. på hösten utgivna "Kristendom genom uppfostran och väckelsekristendom" utkommer i andra upplagan till julen.

Ett monumentalverk. Av Henrik Schücks Allmänna Litteraturhistoria föreligger nu i bokhandeln första halvbandet av femte delen, som bär titeln: Upplysningen och förromatiken. Den inledes med en intressant framställning av de engelska och franska upplysningsfilosoferna, särskilt John Locke och Pierre Bayle, som ju båda blevo utgångspunkten för upplysningsrörelsen i sina land. Närmast följer en mera brett lagd skildring av Queen-Anne-epoken i England, där man särskilt fäster sig vid de mästerliga karaktäristikerna av de stora författarna Pope, Swift och Defoe. Den franska litteraturen före 1700-talets mitt utgör huvudparten av delens innehåll och inledes med en pittoresk och livlig redogörelse för romanen och dramat med sådana ypperliga företrädare som Marivaux, Le Sage och Prévost. Voltaire och Montesquieu, tidens spetsar, äro intressant porträtterade. Den engelska romanen har sina första mästare i Richardson, Fielding, Smollett, Sterne och Goldschmidt, och skickligt och elegant gjorda sammandrag av deras långa och många romaner växla i de närmaste kapitlen med träffande biografiska skizzer av dessa berömda författare. Under rubriken "Den engelska vetenskapen" fäster man sig särskilt vid en färgstark bild av den originelle Samuel Johnson, det dåtida Englands konung i vitterhetens värld. Delen avslutas med en överskådlig redogörelse för den s. k. förromantikens genombrott och dess tendenser att på olika områden utvidga det franska klassiska skönhetsidealets trånga gränser och bereda även andra idéer och folk plats i poesins rike.

En kvinnas hjärta och andra noveller från Mexiko av Emma Christensen, ha utkommit hos Wahlström & Widstrand.

Mexiko hör man mera sällan av i litteraturen, varför Emma Christensens noveller ha nyhetens behag. De ge i stort sett en färgrik reseskildring.

Lilla Roque och andra noveller av G. de Maupassant hava nyligen i översättning av fru Karin Jensen kommit ut hos Wahlström & Widstrand. Maupassant står alljämt oöverträffad. De här hopbragta novellerna hava ej förut varit översatta.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Lill-Pelle kan nog bli stor engång men ännu så länge är det för omoget och för mycket Selma Lagerlöf-imitation.

Emerenzia ger i en Stridssång följande maning:

Vila ej på dina gamla lagrar de bli en skräphög inom kort. Skriv ditt öde nya lagar och drag mot nya segrar bort! Härnadståg så heter livet en färd för alla vindars tropp. Spänn då seglet, det är skrivet: i stormen alla klutar opp! Slås du samman sist mot skären vad mer, du gjort ditt lopp. Främst du varit uti hären en våg med stormfragg på sin topp!

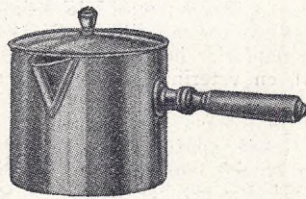
Det låter ju käckt och hurtigt. Fortsätt Emerenzia, innan det hunnit bli stilje,

KAFFEGRÄDDE
är vad som fordras till ett gott kaffe

För återförsäljare:

Telefoner:
70 41,
Norr 70 41

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ½ lit. Kr. 11:50
12051a 1 " " 12:50
12056a 1½ " " 15:—

Aterförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget Skandia

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm.
Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall, Åkersund, Gevle och Karlstad.

Bensintvätta

kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt

Imiterade Smyrnamattor

i vackra orientalska mönster.

Storl. 50×100 60×120 130×200 cm.
Kr. 2.40 3.50 12.50

Storl. 155×240 190×280 cm.
Kr. 18.— 26.—

BRÖDERNA LJUNGGREN

Mattavd.

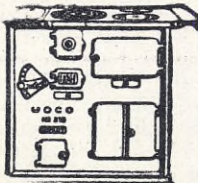
46 Malmskillnadsgatan 46.
Stockholm.

Till landsorten mot postförskott eller efterkrav.

I dert hår gränar i förtid

oftast av för torr hårbotten. Enda verkamma medel att förhindra detta är att i tid använda Medicinsk tjärsalva, LANOPYROLLIN ett effektivt och gammalt beprövat medel mot hårfall och mjällbildningar. Dödar på kort tid skadliga mikrober i hårbotten. Gör håret glänsande och befordrar i högsta grad hårväxten. Förordat av läkare. Tillverkat under kontroll av Pharmacie Kandidat Palm. Pris kr. 3:50. Till salu på Apoteken, samt i kemikalie- och parfymaffärer eller sändes mot postförskott direkt från Lanopyrollin-lagret, E. Ohlsson, Wallingatan 8, Stockholm. Inolien skyddat

Effektivaste värmelednings-spisar.

WOCO

Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDERNA, Motala.

Ej ens syndafloedens blöta på din hälsas fråd kan nöta, om för 40 dagar och nätter du tar med dig Caruso-tabletter.

CARUSO
mot hosta och heshet.

Hälsans hemlighet

är rätt så enkel, när frågan gäller en ursprungligen frisk kropps-konstitution: endast ett naturenligt liv! Vår "kultur" tillåter dock ej ett sådant naturenligt liv, utan befordrar snarare raka motsatsen, med påföljd att kroppens olika organ och speciellt nervsystemet ofta lider nära nog obotlig skada. Ett sådant angripen nervsystem förorsakar både individen själv och hans omgivning en mängd bekymmer och oro, missmod och ledsamheter! — I sådant fall bör i Sanokapsel intagas regelbundet varje frukost, då efter förvånansvärt kort tid nervsystemet återupprättats, aptiten återkommer och därtill även ny energi, arbetshåg och ett varje dag ljusare levnadsmod. Sanokapsel-er erhållas å alla apotek och kemikalieaffärer.

Ensamförsäljare i Skandinavien:
Harald Westerberg & Co.,
GÖTEBORG.

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stilfullt arbete. Begär offert.

Lindgrens Glasmästeri

21 Döbelnsgatan, Stockholm.
Rikstel. 9213. Norr 167 52.

Insättning av alla sorters glas i alla valörer. Fönsterglas, spegelglas. Omförgyllningar, Bly- och Mässingsinfattningar. Speglar o. tavelramar förfärdigas. Glasförsäkringar ombesörjas i större solitt bolag. Allt till moderata priser.

Eva Andéns Advokatbyrå.

Lilla Vattugatan 14, Stockholm.
Tel. 7576. Norr 18336.

Specialitet: Familje- och arvsaker. Boutredningar och testamenten. Förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

Den omtänksamma Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Tel. Drottningholm 20 och 190

FAVORIT

Främst
 av alla står
Vandenberghs smörblandade
 Och margarin
Väknas därför
 i varje hem
till det oundärliga.

 DAGLIGEN
 NYKÄRNAT.

FAVORIT

*Utan skydd mot
väder och vind*

befinna sig nästan alltid de två partier av människokroppen, vilka äro de gradmätare, på vilka man avläser en människas ålder.

Gör till regel att varje kväll efter en föregående tvättning med varmt vatten ingnida ansiktet och händerna med ett tunnt lager av

SYSTER ELLAS SALVA (HUDCRÈME)
som får sitta kvar över natten.

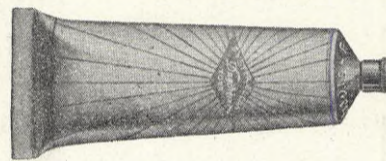
Därmed bereder man huden ett verksamt skydd mot klimatets påfrestningar och tillför hudytans tusentals små muskler det livselixir, som bibehåller huden ungdomligt elastisk, utan veck och rynkor.

Per burk kr. 2:—, per tub 90 öre.

På dagarna använder man som finfördelade och fasthållande underlag för pudret

SYSTER ELLAS DAGCRÈME, som nära nog ögonblickligt uppsuges av huden, gör den smidig, glatt och motståndskraftig mot kyla, blåst och väta. Utsökt parfumerad, snövit till färgen, i eleganta glaskruror till kr. 2:50 eller i stora tuber till 1:50.

Fabriks A.-B. Ellas
Stockholm

NABO

**det själverkande
tvällämnet med
bensin**

tillverkat efter senaste
 erfarenheter på det mest
 vetenskapliga området.
 mest pålitligt användbart

Happachs
 Industri Aktiefabrik
 Malmö

**Pengarna
tillbaka**

får Ni vid användande av

NABO

till tvätten, ty den arbetstid, som vid NABO-TVATT inbesparas, är enligt gängse timplenning mera värd än vad NABO kostar i inköp.

NABO gör själv 1/10 av arbetet, och skänker en bländande vit, doftande tvätt utan att skada tyget.

Varenda tråd

i **HOLMA** linnevävnader
 äger full slitstyrka på grund
 av den speciella tillverknings-
 metoden, som till fullo
 skyddar materialet.

Den tekniska ledningens erfarenhet, de utvalda materialerna och den moderna, fulländade tillverkningsmetoden förklarar den mjukhet, glans och slitstyrka som alltid kännetecknat HOLMA-linnet.

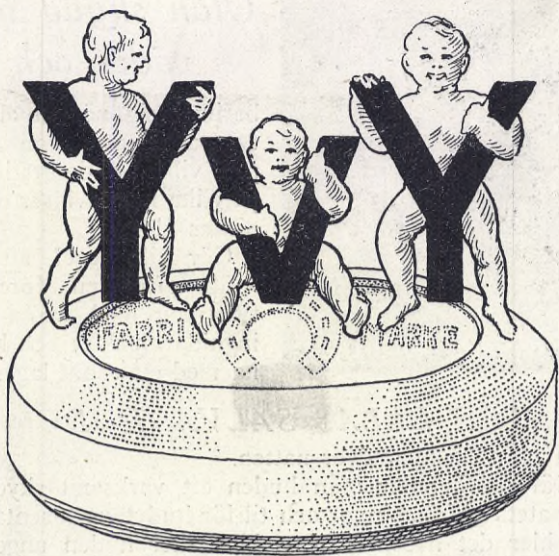
Enastående slitstyrka utmärker

HOLMA
DUKTYGER, SERVIETTER,
HANDDUKAR, LAKANSLÄFFT

Holma fabriken säljes hos väl-försedda vävnads- o. manufakturaffärer.

Holma-Helsinglands Linspinneri- & Väfveri A.-B., Madängsholm.

YVY - TVÅLEN

är på grund av sin utsökt milda sammansättning synnerligen lämplig även som

BARNTVÅL

Säljas överallt à 1:-kr. pr. st.

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

7dms

-666e

Begär Richs! – Ingen risk.

Ni behöver icke tro, att Ni slår av prentionerna, då Ni köper

RICH^s kaffetillsättning

tvärtom. RICH^s höjer kaffets arom, giver det en fylligare smak och bättre färg. RICH^s minskar även utgifterna för kaffe med 40 %. Det är därför god ekonomi att använda RICH^s. Tillverkat under statskontroll är fabrikatet skyddat genom RICH^s patent.

Högsta utmärkelse på 9 utställningar.

"Gör som jag – Drick RICH^s!"

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ - STOCKHOLM - GÖTEBORG

